

102

MAGYAR

BULLETIN OF THE
HUNGARIAN COMMUNITY
IN NEW ZEALAND
JANUARY 2011

"IN THE ARMS OF AN ANGEL" - OIL ON CANVAS ÉVA BORKA

BORÍTÓ: BORKA ÉVA - EGY ANGYAL KARJAIBAN
FRONT COVER: EVA BORKA - IN THE ARMS OF AN ANGEL
- OIL ON CANVAS

Adjon az Isten szerencsét, szerelmet, forró kemencét... 4, 6
And the persecutor that evening swallowed a fishbone, and died in fact that night...7

A rovásírás alfabetikus elveken jelöli a hangokat: minden hanghoz egy betűt rendel...8-9
There are archaeological findings from the 10th century...10-11

Képes Ajánló

OFFERINGS PICTURED

show you some of the articles to choose from in this issue

Új-Zélandon is, mint szerte a világban a magyar Pető Intézetből kerültek és kerülnek ki a konduktorok...16
Conductive Education aims to address all of these problems in a holistic way...17

Az ország műemlékekben leggazdagabb városa... 28, 30
It is one of the oldest treasure troves of the country...29

Hungarian political culture is significantly influenced by the desire for self-determination...14-15

Később azonban gyökeresen felfordult az életem...20-21

As was to be expected, the trip would be different to the last eight...32-33

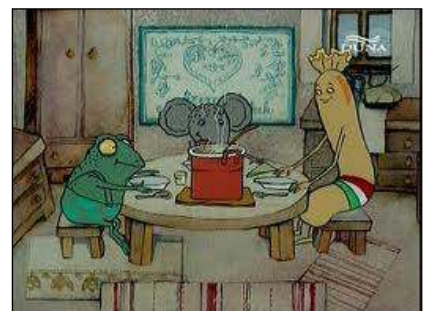

De jönnek majd új közös kapcsolatok, láncok...24-25
Where tyranny exists, that tyranny exists...26

A pleine air festészet hívei ma is folyamatosan alkotnak... 22
Established at an artists' colony in Nagybánya in 1896... 23

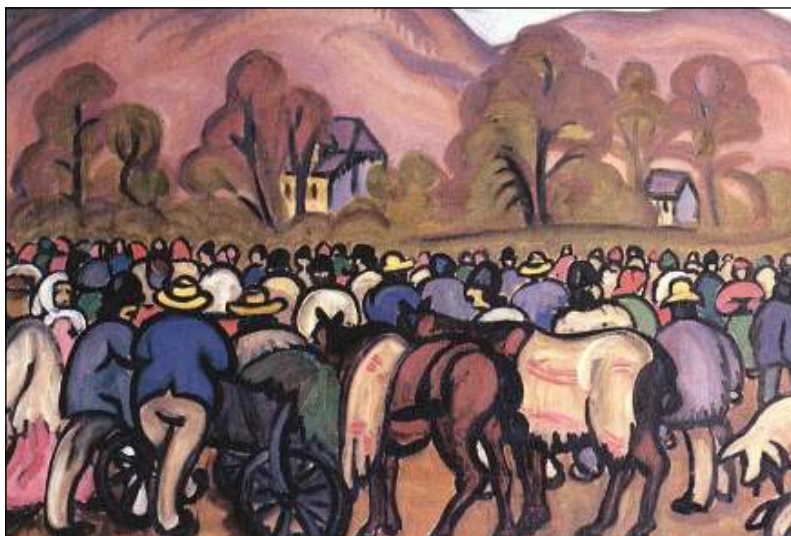
Egyszer volt, hol nem volt, még hetedhét országon is túl, volt egy béka. A béka összetalálkozott az egérrel és a kolbással. Hárman kezdtek beszélgetni, s elhatározták, hogy ők örökös barátok lesznek...39

BOROMISZA Tibor

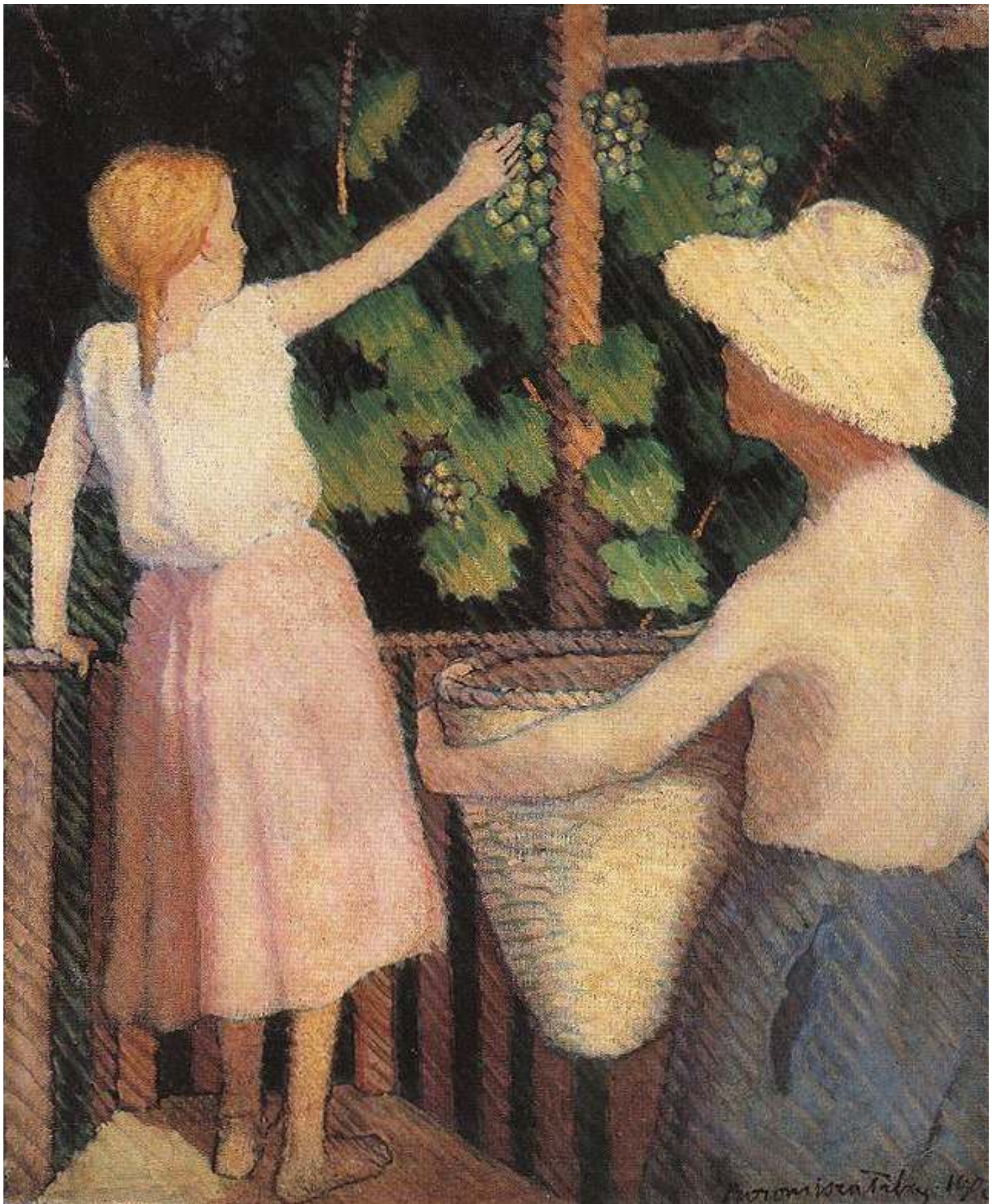
(1880, Bácsalmás - 1960, Szentendre)

Tibor Boromisza gave up his career as an army officer and took up painting at Ferenczy in 1903. He carried on with his studies in Rome in 1904, in Paris in 1905 and in Munich in 1906. He was one of the founders of the Balaton Art School. He lived as a Buddhist monk on Margaret Island, Budapest, in the early 1920s. He spent 1927-28 in Hortobágy on the Great Plain to study the lives of shepherds. He also worked for several newspapers. He founded the journal "Eke" in 1933. He organised many major exhibitions throughout the country, including a major exhibition in Budapest in 1948. His paintings can be seen at the Hungarian National Gallery and at the Déri Museum in Debrecen.

6.	7.	1. Cottages in the Veresvíz District on a Chilly Winter Day
		2. Erzsébet Square at Night
1.	5.	3. Still-life
		4. Mother and Child
2.	4.	5. Market in Nagybánya
3.		6. Portrait of Uncle Csorba
		7. Self-portrait

TIBOR BOROMISZA: PICKING GRAPES

A z új Új-Z é land

Kialakult egy új Új-Zéland, ami teljesen különbözik attól az országtól, amiben felnőttem az ötvenes években, és amit megismertek az egymást követő hullámokban érkező magyar menekültek. A kérdés az, hogy milyen ez az új Új-Zéland, és mi ennek a jelentősége az

ittlévő új-zélandi magyaroknak és a még meg nem érkezetteknek?

Dióhéjban, ez az új Új-Zéland egy sokszínű, magabiztos és összetett társadalom, amely nem kötődik Anglia hagyományaihoz, sőt Európa hagyományaihoz sem, hanem saját magában és a szélesebb csendes-óceáni térségben keresi önmagát, illetve identitását. Már nem kapaszkodunk Anglia kötényéhez, már nem hívjuk többé „hazának”, mint ahogy tettük amikor még gyermek voltam. Régen a távolság rajjai voltak, most már egyetlen repülőúttal elérjük a világ leggyorsabban fejlődő második gazdaságát – Kínát.

Már nem hunyázkodunk meg a saját hangunk hallatán, és már nem igyekszünk úgy beszélni, mintha máshonnan származnánk. Kezdünk kivirágozni, magabiztosak és szókimondók lenni, kezdünk rátalálni a saját hangunkra. Régebben olívaolajat csak gyógyszerárban lehetett kapni, most már magunk termeljük a világ egyik legfinomabb olívaolaját. Régebben az új-zélandi bor kellemetlenül édes volt vagy sherrynek minősült és italboltban lehetett csak venni, ma a boraink megállják helyüket a világpiacon. Rendszeresen gyártunk filmeket, amelyek nemzetközi slágerek. S jönnek a világ minden tájáról megnézni a Montana World of WearableArt™ előadást, nemzetközi fesztiváljaink pedig a legjobb zenészeket, táncosokat és más művészeket vonzzák ide. Magyarul mondván, nem vagyunk többé a „rögbis-lóversenyzős-sörözös” nemzet.

Kétkultúrájú nemzet vagyunk, ugyanakkor többkultúrájú is. A mőorik erősödnek számban is és gazdaságilag is. 1987 óta hivatalos nyelv a mőorai; egyre több új-zélandi, – a még mindig nagyra becsült All Blacks-eket is beleértve – könnyedén eléneklik a himnuszt mőoraiul. De bármennyire fontos a kapcsolat az állam és a *tangata whenua*, azaz a „föld emberei” között, egyre inkább különböző és multikulturális társadalomban élünk.

Az elmúlt néhány évtizedben történt bevándorlásoknak köszönhetően Auckland ma a világ legnagyobb polinéz városa, a „régii” Auckland (azaz a „super-city” megalakulása előtti Auckland) határain belül pedig a népesség huszonöt százaléka ázsiai. Mindkét csoportnak különböző a kultúrája, más-milyen a társadalmi összetétele és igényei... Petone-ban (Wellingtonban), ahol dolgozom, vannak ázsiai, indiai, holland, olasz, dél-afrikai, és újabban angol élelmiszerboltok... Magyar vendégeink gyakran tipikus új-zélandi ételre kíváncsiak, őszintén szólva nem is tudom pontosan mi is lenne az,

[folytatás a 11. oldalon]

The New New Zealand

There is a new New Zealand emerging that is radically different from the one in which I grew up in the 1950's and which successive waves of Hungarian immigrants experienced upon their arrival. The question is what does this new New Zealand look like and what does that mean for Hungarian New Zealanders both here now, and those who are yet to arrive?

This new New Zealand is, in summary, a more diverse, confident and complex society that is not bound to the traditions of Britain, or indeed Europe, but instead is looking to its own self and the wider Asia-Pacific region for its sense of self and nationhood. We no longer cling to Britain's coattails nor refer to it as "home", as I remember people doing when I was growing up. Where once we suffered from the "tyranny distance", we are now a single flight away from the world's fastest growing and second largest economy – China.

We no longer cringe to hear the sound of our own voices and no longer seek to speak as if we grew up somewhere else. We are becoming ourselves, confident and assertive, finding our distinctive voice as a country. Where once you could only buy olive oil in the chemist, we now produce some of the finest in the world; where once New Zealand wine was either a sickly sweet Sauterne or a sherry, purchased in a bottle store, we now produce the finest wines in all the world; we make movies on a regular basis, which are international box-office hits; people come from all over the world to experience the Montana World of WearableArt™ and our various festivals of art bring the best in the fields of music, theatre, ballet and art to New Zealand. We are, in short, no longer a nation of rugby, racing and beer.

We are a bicultural nation, yet a multicultural society. Mőori are growing in strength and economic importance. Mőori has been an official language since 1987; more and more New Zealanders, including the still-revered All Blacks, comfortably sing the National Anthem in Mőori. Yet as important as the relationship between the Crown and the *tangata whenua* ("people of the land") is, we are an increasingly diverse and multicultural society.

Immigration over the past several decades has been such that now Auckland is the largest Polynesian city in the world, and the old Auckland City boundaries contain 25% Asians. Both groups have vastly different cultures, societal make-up and aspirations. In Petone, [Wellington] where I work, there are food shops selling products from Asia, India, The Netherlands, Italy, South Africa and, most recently, the United Kingdom. Hungarian visitors to our home often ask for a typical New Zealand meal; I don't actually know what that would be, such is the diversity of food available.

All of this means the new New Zealand is very much a work in progress, a turbulent mix of cultures, generations, old established ethnic groups and waves of new immigrants, all jostling each other, as we seek new answers to what it means to be a New Zealander.

[continued on p. 11]

Nagy László:
ADJON AZ ISTEN

Adjon az Isten
szerencsét,
szerelmet, forró
kemencét,
üres vékamba
gabonát,
árva kezembe
parolát,
lámpámba lángot,
ne kelljen
korán az ágyra
hevernem,

kérdésre választ
ő küldjön,
hogy hitem széjjel
ne düljön,
adjon az Isten
fényeket,
temető helyett
életet --
nekem a kérés
nagy szégyen,
adjon ugyanis, ha
nem kérem.

Egészséges, boldog új évet kívánunk minden kedves olvasónak!

*We wish all our readers a healthy,
happy New Year!*

Gyöngyös Imre:

Frivol

(karácsonyi csasztuska-szerűség)

*Ünneplésre serkenteni senkit sem kell, meglásd!
Minden buzdul karácsonyra, köszönhetjük egymást!*

*Féltekénken a karácsony verőfény, nyár, tenger,
amikor csak pihenésre gondol minden ember.*

*Mire eljön a karácsony meg az újév-ünnep,
a családok szállingózva szabadságra tűnnek.*

*A sok kedvenc kicsi állat otthon hagyva szenved;
S.P.C.A. vigyáz rájuk, meg a védőszentek!*

*Sose bánjad, hogyha hasznot élveznek a boltok!
Úgy boldogok az ünnepek, ha mindenki boldog!*

*Míg felüdülsz karácsonykor minden lélek, szellem,
a konyhánk tör merényletet gyomornedviünk ellen.*

*Felhasználni a sok ételt szervezetünk lusta,
s alig tudunk már ránézni süteményre, húsrá.*

*Tisztul rólunk kívül belül az év munka-mocska,
leáztatja pár kupányi finom kis borocska.*

*Szilveszterre megtanuljuk, hogy kell inni, enni
ahhoz, hogy más, mint a súlyunk, ne nyomasson semmi!*

*Az ünnepi üdüléskor, ha lesz időd, fúsd át
Ezt a lebzselő henyélést ünneplő csasztuskát!*

(1999)

Szabó Lőrinc:

Ujévi katica

Hegyi házamból, vérpiros, kis
remény, tavasz s nyár bogara,
fedeles szárnyad emelintve
vágyad már ki, szabadba vinne,
réglátott katica?

Vadkan csörtet a havas erdőn
s varjaival károg a tél.

Bent víz vár, méz, lekvár, – ajándék:
hétszer-hét nap kell, vagy talán még
több is, hogy kint megélj!

Túlkorai fény csalt elő: jobb,
ha még ablakomban maradsz.

Az új évnek vagy hírhozója,
mint a kéményseprő, a gomba
s a szerencsemalac, –

ne menj hát halni, picit Hétpötty!

Volna csak itt, példádón át
szemeimmel hátra s előre
a hét pecséttel zárt jövőbe
látna ma a világ!

Belgium passes the EU Presidency flag to Hungary

Hungary took the rotating presidency of the Council of the European Union from Belgium during a spectacular evening ceremony held in the presence of 270 guests on 6 January 2011. Yves Leterme, acting Prime Minister of Belgium, and Viktor Orbán, Prime Minister of Hungary attended the ceremonial event hosted in the Cupola Hall of the Houses of Parliament (the seat of MPs as well as the government). The extraordinary significance of the occasion was highlighted by the presence of Pál Schmitt, President of the Republic of Hungary, every government minister, the Speaker and deputy speakers of the House, the chairmen/group leaders of each parliamentary party and the complete diplomatic corps accredited to Budapest.

A spectacular shower of lights illuminated the Cupola Hall, which at other times is only moderately lit to pay tribute to the royal crown of Hungary, a relic displayed in the centre. Blue and white lights engulfed the dome when, to the sound of the fanfares, the flag of the European Union was brought in.

The Belgian head of government acknowledged the four priorities of the Hungarian Presidency, particularly the social aspect, and declared that governments will be judged by their power to create jobs. The Hungarian Presidency is responsible for lending impetus to the implementation of the Europe 2020 strategy, he said. He referred to the stabilization of the Euro as a high priority and reminded that it was in the best interest of every member state. He declared his conviction that the EU will display unprecedented momentum during the Hungarian Presidency and concluded his speech in Hungarian by wishing great success to the Hungarian Presidency. After his address, the head of the Belgian government handed over the presidency flag and baton.

Orbán: Maintaining EU's competitiveness
Viktor Orbán thanked the Belgian Presidency for their power to withstand the extraordinary circumstances during the global economic crisis. Belgium has upheld the hope for Croatia to join the EU and for Romania and

Katalin Szvorák, internationally acclaimed folk singer, sang *Evening Song* by Zoltán Kodály, one of the greatest Hungarian composers in the 20th century. Next to appear was pop-rock singer Magdi Rúzsa, followed by pianist Tamás Érdi whom played Sixth Hungarian Rhapsody, a piece by 19th century Hungarian composer Ferenc Liszt. The ceremony ended as the flags were carried out of the Hall.

The next day, 7 January 2011, the EU Commission and the Government of Hungary held a joint meeting in the Houses of Parliament. The visit by the Commission to the country inheriting the presidency and the meeting held with the host government to discuss the agenda of the upcoming six months, has by tradition become the most prestigious event during the term of a presidency. ■

Source: www.eu2011.hu

* * *

Poland helps Hungary

by taking over local EU Presidency

On 1 January, Hungary holds the EU Presidency for six months. However, as Hungary has no Embassy in Wellington, Poland will manage its work locally on its behalf. Over the next six months, Hungary's overall programme will be to make progress in four key areas: growth and employment for preserving the European social model, building a stronger Europe, making the EU more citizen friendly and enlargement and neighbourhood policy. The full work programme, including other important issues, is available on the Hungarian Presidency's website. Poland will hold the Presidency in its own right in the second half of this year, thus making 2011 Poland's year in New Zealand. ■

Source: www.eu.org.nz

When the Prime Ministers of Belgium and Hungary proceeded into the hall, the lights turned to red, white, green and yellow. After the national anthems, the traditional flags of Hungary were also brought in along with the Belgian and the Hungarian national colours.

Leterme: Europe in motion again

The Belgian Prime Minister started his speech by revoking the spirit of the Hungarian Revolution of 1956, and confirmed that Hungary was the first nation to punch a hole in the wall dividing Europe. Yves Leterme highlighted that the European Union sprung into motion again during the six months of Belgian Presidency. He recognised the excellent cooperation between the Belgian Presidency, the various institutions of the EU, the President of the European Council, the Commission, and the European Parliament. He expressed his conviction that the EU will maintain its momentum during the Hungarian Presidency. He called the cooperation between Spain, Belgium and Hungary an excellent presidential trio.

Belgium to enter the Schengen Area, the Hungarian Prime Minister said. He underlined the radical change that the world is going through, the entry of new competitors and that the EU cannot be competitive in these novel circumstances unless it can revive itself on a major scale.

The head of Hungary's government also noted the importance of job creation. "Our most important job is to face the challenge and thus make Europe greater", he pointed out. In conclusion, Prime Minister Orbán said the Hungarian Presidency "can work no wonders but can rub the bottle to help release the spirit, the spirit of Europe's revival".

Following the speech by the Hungarian prime minister, actress Marianna Szalay recited excerpts from the Hungarian national anthem in French, then actor Péter Bozsó took the stage to render a part of a poem entitled *Europe*, penned by early 20th century Hungarian poet Dezső Kosztolányi. Next,

ÚJ-ZÉLANDI MAGYAROK ÖSSZEFOGNAK A VÖRÖSISZAP KÁROSULTAK JAVÁRA

Köszönjük mindazoknak, akik kitárták szívüket, zsebüket a vörösiszap károsultak javára! Huszonkettő adományból összesen 1230 NZD jött össze, amit átutaltunk a Magyar Kármentő Alap számlájára.

HUNGARY'S RED-SLUDGE VICTIMS

Thank you to all those who reached into their pockets to help Hungary's red-sludge victims! A total of \$1230 raised from 22 donors has been transferred to the Hungarian Relief Fund.

Az a nap, amelyen a nyugati világ elbúcsúzik az óévtől, I. Szent Szilveszter pápáról kapta a nevét, akit 314-ben választottak a keresztény egyház vezetőjének és 335-ben, éppen december 31-én hunyt el Rómában. Az ünnep a nyugati kultúrkörben sokáig ide-oda tolódot. Volt idő, mikor december 24-én ünnepelték, de előfordult, hogy előrecsúszott vízkereszt, illetve a Háromkirályok napjára, január 6-ára, és csak néhány évszázada, 1691-ben XII. Ince pápai döntésével rögzült január elsejére.

Szilveszteri és újévi babonák

- A régi magyar babona szerint, ha nem fálunk fel mindent szilveszterkor, akkor az új esztendőben sem fogunk hiányt szenvedni. Tehát hagyj ételt a hűtőben, meg a kamrában. (Ahányan megrohamozták a nagyáruházakat az idén is, ebben remélhetőleg nem lesz hiba!)
- Ma nem szabad baromfi húst enni, mert a baromfi hátrakaparja a szerencsénket.
- A hallal is jobb óvatosnak lenni, mivel folyó menti vidékeken - ezek szerint Budapesten, vagy Szegeden is - szerencsét hoz (ahány pikkely, annyi pénz), máshol viszont baljós állat, hiszen vele elúszik a háziak szerencséje.
- A boldogságot és az életet többféle rétesel lehet hosszúra nyújtani. Minél gazdagabb, bővebben adagolt a töltelék a rétesben, annál bővebben méri a boldogságot az ég az új esztendőben.
- Régi szokás az egész kenyér megszegése is, hogy mindig legyen a családnak kenyerere.
- Újév napján semmit ne vigyünk ki a házból, mert a hagyomány szerint "elszáll a tehén haszna", ám ha nincs tehetnünk, akkor is "elszáll a hasznunk". (Ezen a napon nem jó sem kölcsönadni, sem kölcsönvenni semmit.)
- Sok háznál mandulaszemet vagy más apróságot főztek a lencsefőzelékbe, és az a leányzó vagy legény, aki ezt megtalálta, a babona szerint férjhez ment, vagy megnősült a következő esztendőben.
- Aki lencsét eszik, annak az év során soha nem ürül ki a pénztárcája. A lencsét egyes vidékeken babbal, vagy más szemes terménnyel helyettesítik.
- A pogácsába Szilveszterkor érmét sütnek, és aki a szerencsepénzt megtalálja, annak bőséges lesz a következő éve. (Kivétel, ha ráharap, és fogorvosra költi az egész vagyonát. Ha a házigazda maga fogorvos, vagy fogtechnikus a húzás még inkább bőséget eredményezhet!) Figyelem, a pogácsának még éjfél előtt el kell fogynia, különben az egész a viszályára fordul!
- Az óév és újév közötti éjszakán arra is fény derülhet, ki lesz életünk párja. A nép-

szokás szerint nem kellett hozzá más, mint néhány házilag gyúrt gombóc, amibe gondosan belerejtették a papírra írt legkülönfélébb férfineveket. Amelyik gombóc főzőskor elsőnek feljött a víz felszínére, az tartalmazza a jövőbeli nevét. (Manapság ezzel is érdemes csinálni, mert ahány kitekert, faramuci név manapság adódik, a Ladó Utónévkönyv is kevés volna, hogy egyenlő esélyt adjunk a sorsnak.)

- Újév első napján igyekeztek tartózkodni a veszekedéstől, házi viszálykodástól, mert az egész évet veszekedéssel töltötték volna.

- Szokás volt kora reggel friss vízben mosakodni, hogy egészségesek maradjanak. Aki reggel a kútról elsőnek mert vizet, "elvitte az aranyvizet", és egész évben szerencsés volt.

- Ezen a napon nem szabad orvost hívni, orvoshoz menni, mert akkor betegséggel töltjük majd a következő évet.

- Ezen a napon tilos kivinni a szemetet, mert kidobjuk vele a szerencsénket.

- Szerencsét hoz, ha megtöltjük az összes félig teli/üres konyhai tartókat. (kávétartó, cukortartó, sótartó, bors tartó, lisztes edény, zsíros bödön, stb...) Ha ezek teli vannak, egész évben bőséget élünk, de ha üresek, vagy alig van bennük, akkor szűkséget szenvedünk ezekben a dolgokban.

- A szerelmesek, házasulandók külön figyeltek, hogy a mézes bödön teli legyen, illetve hogy legyen méz a háznál, ugyanis ha a szerelmesek megkenik ajkukat mézzel, és éjfélkor úgy váltanak csókot, akkor édes és hosszú lesz a szerelmük, házasságuk. Ezt a babonát akár ma is ki lehet próbálni.

- Egyes vidékeken a gyermekek száját is mézzel kenték meg ezen a napon, hogy édes beszédű, kedves emberré váljon, hogy sok édességet ehessen az esztendőben, na meg persze a praktikus paraszti ész nem hagyta figyelmen kívül, hogy az a módszer a száj kicserepedése ellen is kitűnő.

- Pulykát enni is szerencsétlen dolog, mert mérget hoz a házhoz.

Szilveszteri és újévi szokások

A babonák legszélesebb skálája is szilveszter ünnepéhez kötődik. Ekkor teszünk fogadalmakat (melyeket rendszerint nem tartunk be), s ekkor tehetünk legtöbbet következő évi sikereinkért. Csupán néhány évszázada lett Január első napja az újév kezdete, a régi időkben tavasszal vagy ősszel kezdődött az új esztendő.

Az újévi szokások az idők folyamán nem változtak; még mindig úgy tartják az év első napja döntő szerepet játszik abban, milyen szerencsénk lesz az új évben. Sokan készítenek szerencse pogácsát, vagy tortát, melybe egy érmét sütnek. Aki megtalálja az érmét, annak nagy szerencséje lesz. Az óévtől mindig hangosan, zajosan búcsúztak el, hogy elijessék az ártó szellemeket. Fontos, hogy az év utolsó napján csupa jó dologgal vegyük körül magunkat; mosni, takarítani tilos, mert ez nem hoz szerencsét.

A jóslás is fontos szerepet kap az új év kezdetén. Úgy vélték, az év utolsó napjának álmai előrejelítik a jövőt, ezért a nagy mulatozás mellett érdemes hagyni egy kevés időt az alvásra is. Régen fohagyoma kalendáriumot is készítettek az időjárás megismeréséhez. 12 fohagyomába sőt tettek, mindegyik hagyma egy-egy hónap megfelelője volt. Ha a hagyma reggelre átmedvedett, arra a hónapra sok esőt/havart vártak.

A lányok gombócot főztek, mindegyikbe egy-egy férfinév került. Amelyik gombóc először feljött a víz felszínére, az jelezte a leendő férj nevét. Gyakran ólom, vagy viasz segítségével próbálták megfejteni a jövőt. A felmelegített ólomot/viaszt hideg vízbe öntötték, s a kapott forma segítségével fejtették meg a jövő titkait.

Az év utolsó napján fontos szerepet kapnak az ételek. Leggyakrabban malacsült kerül az asztalra, hiszen a négylevelű lóherét tartó malac az egyik legfontosabb szerencseszimbólum. Tilos azonban a csirke, pulyka fogyasztása, hiszen ezek az állatok „elkaparják” a szerencsét. Úgy tartják aki az újév első napján apró szemes ételt fogyaszt (lencse, bab), sok pénzt várhat az új évben.

Az év utolsó napjának jellegzetessége, hogy szinte mindenki fogadalmat tesz. Érdemes olyan dolgot megfogadni, amit legalább az újév első napján betartunk, így biztosan nem vesznek kárba az ígéretek.

Forrás: www.macosz.hu

Saint Sylvester

Pope and Confessor
(280-335)

Saint Sylvester was born in Rome. When he reached the age to dispose of his fortune, he took pleasure in giving hospitality to Christians passing through the city. He would take them with him, wash their feet, serve them at table, and in sum give them in the name of Christ, all the care that the most sincere charity inspired. One day Timothy of Antioch, an illustrious confessor of the Faith, arrived in Rome. No one dared receive him, but Sylvester considered it an honour. For a year Timothy, preaching Jesus Christ with unflagging zeal, received at Sylvester's dwelling the most generous hospitality. When this heroic man had won the palm of martyrdom, Sylvester took up his precious remains and buried them during the night. But he himself was soon denounced to the prefect and accused of having hidden the martyr's treasures. He replied, "Timothy left to me only the heritage of his faith and courage." The governor threatened him with death and had him imprisoned, but Sylvester said to him, "Senseless one, this very night it is you who will render an account to God." And the persecutor that evening swallowed a fish bone, and died in fact that night.

Fear of heavenly chastisements softened the guardians, and the brave young man was set at liberty. Sylvester's courageous acts became known to Saint Melchiad, Pope, who elevated him to the diaconate. He was a young priest when persecution of the Christians grew worse under the tyrant Diocletian. Idols were erected at the street corners, in the market-places, and over the

public fountains, so that it was scarcely possible for a Christian to go abroad without being put to the test of offering sacrifice, with the alternative of apostasy or death. During this fiery trial, Sylvester strengthened the confessors and martyrs, and God preserved his life from many dangers. It was indeed he who was destined to succeed the Pope who had recognized his virtues.

His long pontificate of nearly twenty two years, famous for several reasons, is remembered in particular for the Council of Nicea, the Baptism of Constantine, and the triumph of the Church. Some authors would place Constantine's Baptism later, but there are numerous and serious testimonies which fix the emperor's reception into the Church under the reign of Saint Sylvester, and the Roman Breviary confirms that opinion. Constantine, while still pagan and little concerned for the Christians, whose doctrine was entirely unknown to him, was attacked by a kind of leprosy which soon covered his entire body. One night Saint Peter and Saint Paul, shining with light, appeared to him and commanded him to call for Pope Sylvester, who would cure him by giving him Baptism. In effect, the Pope instructed the royal neophyte and baptized him.

He had an inexhaustible tenderness towards the poor - he ordained that the wealthy clergy should each relieve a certain number of needy persons; and he also made arrangements for supplying the consecrated virgins with the necessities of life. He held seven Advent ordinations, and made forty-two Priests, twenty-five Deacons, and sixty-five Bishops of various sees.

He was buried in the cemetery of Priscilla on the Salarian Way, in the year 335.

Feast Day of Saint Sylvester

The Feast Day (or name-day) of Saint Sylvester is 31 December. Most saints have specially designated feast days associated with a specific day of the year and these are referred to as the saint's feast day. The feast days first arose from the very early Christian custom of the annual commemoration of martyrs on the dates of their deaths at the same time celebrating their birth into heaven.

New Year's Eve in Hungary

New Year's Eve (Szilveszter) in Hungary is a lot of fun everywhere, especially in Budapest. Most restaurants, clubs and discos are open all night, arranging special programmes, or renting venues to groups of friends or companies. The streets in the downtown area are full of people blowing trumpets and throwing confetti at everyone and at everything that moves. The best street parties of Budapest during New Year's Eve

are around the area of Váci utca and the Danube Promenade, with cheerful crowds of locals and tourists.

As the clock strikes midnight people welcome in the New Year by singing the Hungarian national anthem, then toasting with champagne, greeting one another with "BÜÉK!", which means "Happy New Year!" ■

Sources: www.magnificat.ca
www.en.wikipedia.org

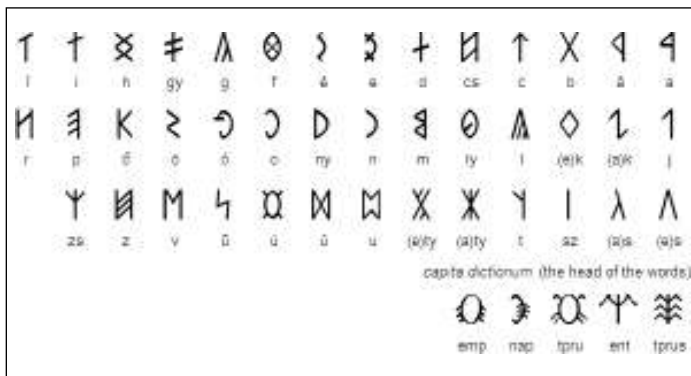
Written at midnight

- Panni Palásti

*Who believes in ghosts these days?
But they appear
show up
return
knocking on the windowpane
and their voices
are the same
as when they were alive*

*they nudge each other
out of the way
to get closer
to be heard
their hurried words
whispers from a buried world
propel the air
into twisters of summoning pleas
do it
do it
don't procrastinate
until too late to tell
to say
the way red poppies
danced in the wind
bread crust tasted
after hunger
how flocks of geese
foraged for seeds
shoes had no soles without big holes
stuffed with newspaper pages
the way we marched
through the ages
under flags of obsolete faiths
the way we sat at silent vigils
held for the dead
picked up around the streets
whose names we never learned.*

MAGYAR ROVÁSÍRÁS

A magyar rovásírás vagy székely-magyar rovásírás az alfabetikus elvekre épülő írásrendszerek egyike, amelyet a magyarok használtak a középkor folyamán, mintegy 600 és 1850 között. A feliratokat leggyakrabban különböző anyagokba, például fába és kőbe karcolva lehet megtalálni. Az írás a legelfogadottabb álláspont szerint a türk rovásírással rokon, legkorábbi leletei a 10. századból maradtak fenn, a mai Magyarország területéről. A honfoglalás után mintegy 100 évvel az ország királyság lett, és ez magával hozta a nyugati kultúrát, valamint a latin ábécé terjedését is – ellenben a rovásírás fennmaradt Erdély egyes részein, a székelyek között.

Az elnevezése a középkor során keletkezett forrásokban „szittyia” vagy „szkíta” írás, és csak a 20. században nevezték el székely-magyar rovásírásnak, a 19. század során megkezdett tudatos kutatást követően.

Eredete

Amikor a tudományos érdeklődés középpontjába került, a rovásírás számos vitát váltott ki a kutatók körében eredetét illetően. Származására vonatkozóan Sebestyén Gyula és Németh Gyula a belső-ázsiai türk rovásírással vetették össze.

Ennek megfelelően az alfabetikus írások közé tartozik, elvont őse a főniciai ábécé – így rokonságban áll a héber írással, a latin ábécével és a többi jelentős ábécével is. A magyarsághoz hosszú vándorút során jutott el az írástudás: először az arámiak (arameusok) átvették a főniciaiktól az írást (arámi írás); tőlük a szíriaiak (szíriai ábécé); majd a szogdok (szogd ábécé); és végül a különféle török népek (türk rovásírás).

Korai időszak, 600–896

600 körül a magyar törzsek délnyugatra költöztek korábbi területeikről, a Fekete-tenger keleti partvidékére. Így a magyar rovásírás szinte bizonyosan a türk rovásírásból ered: ezt a göktürkök földrajzi értelemben vett közelsége is bizonyítja. 13 rovásjel meglehetősen hasonlít a fentebb említett írásrendszer betűire; néhány azonban feltehetően a görög ábécéből ered, mint például az eF „eF”. A fennmaradó, nem kis rész valószínűleg belső fejlődés eredménye.

Az első magyar írás eredetére a nyelvészet is szolgál bizonyítékokkal: mind a „betű”, mind az „ír” magyar szó türk eredetű. (Az „olvas” ellenben

finnugor származású, eredeti jelentése (meg)számol.) A besorolást leginkább az nehezíti, hogy a korszakból régészeti leleteket nem ismerünk.

830-ra már Levédiáig jutottak a magyarok vándorlásukban az új haza felé. Innen fokozatosan megismerték és felfedezték a Kárpát-medencét, majd végül 895-ben – részben külső kényszer hatására, részben előre tervezetten – el is foglalták azt, megteremtve a mai Magyarország magját.

Késő középkor, 896–1526

A 896 utáni század a magyar állam felemelkedésének szemtanúja volt. A hét magyar törzs immár véglegesen letelepedett a Kárpátok koszorúja által övezett medencében, megalapítván a Magyar Fejedelemséget.

A 10. századból kézzelfogható régészeti leletek tanúsítják a rovásírás jelenlétét a honfoglalók között. Ezek közé tartozik a homokmégy-halmi emlék, amit egy egykori fejedelmi központ tárgyi maradványai mellett találtak meg. A rövidke felirat egy csontból készült tegezszájon áll; a rossz állapot azonban eddig érdemi megfejtését még senki sem tudta megadni.

Szent István megkoronázása és a Magyar Királyság létrejötte (1000) magával hozta a nyugati kultúra rohamos terjedését, és a latin ábécét is. Minthogy azonban az utóbbi csupán egy szűk réteg osztályrésze volt, a rovásírás még évszázadokig fennmaradt vidéken, a köznép körében. Első említése történeti munkákban Kézai Simontól származik, krónikája ugyanis megemlékezik arról, hogy a székelyek és a blakok közös írást használtak.

A teljes ábécé első lejegyzése 1483-ból származik – ez a nikolsburgi ábécé. Nevét onnét kapta, hogy a ma Mikulovnak nevezett Nikolsburgban őrizték. A 20. században egy árverés során az Országos Széchényi Könyvtár a dokumentumot megvásárolta. Az ábécé 46 betűt, köztük számos ligatúrát sorol fel.

Az 1526 és 1850 közötti időszak

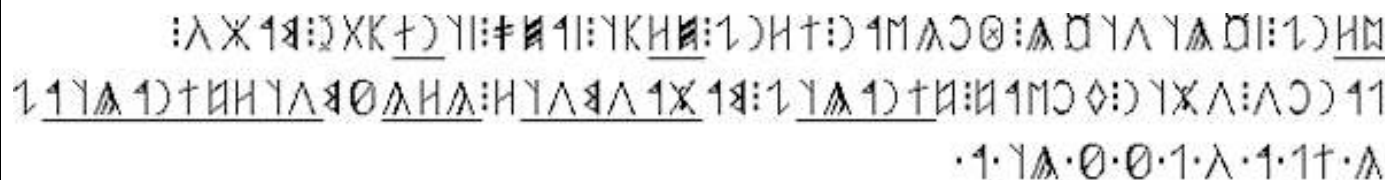
1526-ban Magyarország elvesztette a mohácsi csatát, s ezzel mélyreható változások indultak meg Közép-Európában is, az ország három részre szakadt.

Kétoldalú folyamat játszódott le: a magyarországi területeken a rovásírás gyakorlatilag az 1500-as évek végére teljesen kiveszett, míg Erdélyben ellenben továbbra is fennmaradt, ugyan már csak úgy, mint a népművészet egyik eleme.

Az első viszonylag szakmai jellegű, a rovásírásról szóló értekezést Telegdi János írta meg 1598-ban, műve címe: *Rudimenta Priscæ Hunnorum Linguae*. A korra jellemző kérdés-felelet stílusban íródott latinul, de rovással írt szövegeket is tartalmaz, például a Miatyánkot. A könyvecske nyomtatásban sohasem jelent meg, kéziratos másolatokból ismert.

Az 1668-as énlakai felirat az unitárius templom kazettás mennyezetéről származik – szép kidolgozása miatt a mai napig a rovás egyik jelképe.

A 17. század és a 19. század között rovásírással írt feliratok Kibédén, Csejden, Makfalván, Szolokmán, Marosvásárhelyen, Csíkrákoson, Mezőkeresztesen, Nagybányán, Tordán, Kecskeméten és Kiskunhalason

is keletkeztek – majd a modern oktatás teljes elterjedésével az írás ezen formája mintegy 1850-re feledésbe merült.

Kutatása

A rovásírásról Kézai Simon után több magyar történétíró is megemlékezett, többek közt Thuróczy János 1488-as művében is: „*a mi időnkben is e nemzet egy része, amely az ország erdélyi határain lakik, bizonyos jeleket ró fára, és az efféle írásmóddal betűk gyanánt él.*” Őt a sorban Bonfini, Oláh Miklós, Szamosközi István és mások követik.

Tudományosan először minden valószínűség szerint Orbán Balázs néprajzkutató vizsgálta – ő fedezte fel az énlakai feliratot is székelyföldi kutatóútja során. Fischer Károly Antal 1889-ben jelentette meg „*A hunn-magyar írás s annak emléke*” című tanulmányát, amiben a különféle betűalakok összehasonlítását végezte el, valamint összegyűjtötte az általa ismert lényeges leleteket.

Sebestyén Gyula érdeklődése már a 20. század kezdete előtt a rovásírás felé fordult, míg végül 1909-ben kiadta a „*Rovás és rovásírás*” nevű kötetét, amelyben egybegyűjtötte mindazt a tudományos eredményt, amit addig ő és elődei elértek. A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából ezután jelentette meg a „*A magyar rovásírás hiteles emléke*” című művét (1915). Ebben meglehetősen szigorúra szabta a „hitelesség” követelményét, ami a kor hamisítási botrányai után meg is érthető. A könyv albumszerűen tartalmaz hasonmásokat az eredetiktől.

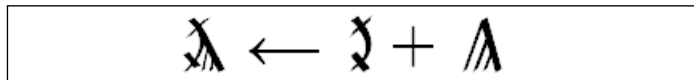
Sebestyén után gyakorlatilag jóformán a század '60-as éveikig senki sem foglalkozott a rovásírással. Ezután főként a laikus kutatók érdeklődtek utána, nem kevés ún. „alternatív elméletet” alkotván, melyek többsége kellő kritikával kezelendő.

A rovásírás kutatása napjainkig sem fejeződött be. A '80-as, '90-es évek számos új lelet felfedezésével jártak együtt. A legutóbbi, szakmai szempontból is értékes, a témáról szóló monográfiát Vékony Gábor adta ki 2004-ben, de még mindig léteznek eldöntetlen kérdések.

Működése

A rovásírás alfabetikus elveken jelöli a hangokat: minden hanghoz egy betűt rendel. A sor a legtöbb esetben jobbról balra halad, de ritkán lehet látni balról jobbra haladó emlékeket is. Az utóbbi esetben az írásjegyek függőlegesen tükrözendők. Kis- és nagybetűk közötti különbségtétel nincs, noha néha a tulajdonnevek kezdőbetűjét szokás volt kicsit nagyobbaknak írni.

Különleges tulajdonsága a ligatúrák kiterjedt használata. Ez minden bizonnyal arra vezethető vissza, hogy hely szűkén az egymás mellé került betűk szárait összevonták. Elméletileg végtelen számú írásjegyből is létre lehet hozni efféle összevonást. Leggyakrabban ez a sűrűn használt szótagoknál történt meg, mint például az alább látható „le”-nél:

A helymegtakarításra még egy elv kifejlődött: a magánhangzók kihagyása bizonyos esetekben (hangugratás). Az e, mint a leggyakoribb magyar magánhangzó, általában emiatt ki is maradt. Egységes hangrendű szavaknál az első magánhangzót írták csak ki, mert a következő könnyen kitalálható. Ha a szón belül hangrendváltás történt, az első más hangrendű betűt kellett kiírni. Az esetben, ha két szó között azok mássalhangzóin alapján nem lehetett különbséget tenni, a magánhangzók jelölendők voltak, csakúgy, mint a szóvégiek.

Betűk

Az alábbi táblázat egy mesterségesen összeállított betűsört mutat be, melyben a betűk a jobbról balra haladó írásnak megfelelőek. Balról jobbra haladó írás esetén a betűk függőleges tengely mentén tükrözendők.

A hosszú és rövid magánhangzókat nem jelöli külön betű, csupán a rövid változat két különböző betűalakját mutatják be az ilyen párok.

A székely-magyar rovás és a magyar latin betűs írás párhuzamos használata miatt létezik egy konvergencia a két ábécé között: számos rovásíró szereti ugyanazon betűket használni a rovásban is, mint ami a szabványos latin betűs ábécében megtalálható. Ennek a konvergenciafolyamatnak az utolsó állomása hat hiányzó karakter (a nevük: DZ, DZS, Q, X, Y, W) kifejezéstése volt az utolsó másfél évtizedben és a használatuk népszerűvé vált a rovásírók egy részének körében.

Számrovás

A magyarok körében a számok lejegyzésére is elterjedt egy írásmód: a számrovás. Szorosabb összefüggésben nem áll a betűírással – olyan emlékek nem is ismertek, amelyeken a betűk és számok együtt szerepelnek. Van azonban egy 1576-ban készített tanítótábla, amelyen együtt szerepel rovásírást oktató szövegekkel, mutatva a kettő összetartozását.

A magyar számírás minden bizonnyal az ujjakon való számlálásból ered, de akár a százezer is lejegyezhető. A jelölés egyszerűen, additív elven történik: a számokat 1-től 4-ig megfelelő számú egyenes vonás képvisel; az 5 jele a V vagy néha a /; A 6-tól 9-ig terjedő számokat az 5 és a szám valamint az 5 különbségének jelével lehet írni (például IIIIV = 9). 100-ig ugyanez a szisztéma érvényesül.

A 100 után ellenben a leírás módja már félig-meddig fonetikus. Példaként vehető a 2345 leírása. Az ezresek jelölésénél előbb azt kell leírni, hogy hány ezres van: jelen esetben 2, ennek megfelelően kiteszük a helyes jelet, majd utána leírjuk az ezer szimbólumát. A századosoknál hasonlóan járunk el: az ezres-jel után leírjuk a századosok számát, majd a százados-jelet. A hátralévő részt a már ismertetett additív módon jelölhetjük, a százados-jelet után. Mindezeknek megfelelően a 2345 a következő alakot veszi fel: 2345.

A számírás ezen kezdetleges módjának elterjedtségére jellemző, hogy közmondások is megemlékeznek róla, mint például a „*Sok van a rovásán.*” [azaz „sokkal tartozik, sok hiba vagy bűn terheli”]. Hasonló elvekre épülő számírást más népek is alkalmaztak, például a csuvasok, egészen a 20. századig (csuvas számok), továbbá az etruszkok, majd a rómaiak is. ■

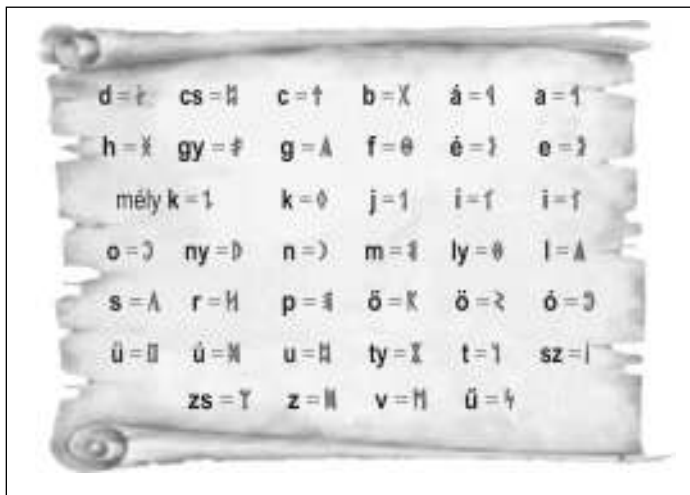
Herman Ottó a pásztorok nyelvkincsével foglalkozó munkájában (A magyar pásztoroknyelvkincse. Bp., 1914. 128) idézi e duhaj nótát:

„*Korcsmárosné bort ide a kupámba,
Hadd igyék a szegény legény bújában.
Róvja fel a rézfokosa nyelére:
Hány itze bor fogyott el már kedvembe.*”

Fő forrás: hu.wikipedia.org

OLD HUNGARIAN SCRIPT

The Old Hungarian script - known in Hungarian as *rovásírás*, or, because its use persisted longest among the Székely in Transylvania, as *székely rovásírás*, *székely-magyar rovás*; for short also simply *rovás* “notch, score” - is an alphabetic writing system used by the Magyars in the Early Middle Ages (7th to 10th centuries, by Székely Magyars up until the 17th century). Because it is reminiscent of the runic alphabet, the Old Hungarian script is also popularly called “Hungarian runes” or “Hungarian runic script”.

The script is thought to be derived from the Old Turkic script, and probably first appeared during the 7th century. The Hungarians settled in the Carpathian Basin in 896. With the establishment and Christianisation of the state of Hungary in 1000 AD and the subsequent adoption of the Latin alphabet, the script fell into disuse, although it remained in use to varying extents in remote regions of Transylvania up until the 17th century.

The script is adapted to the phonology of the Hungarian language, featuring letters for phonemes such as *cs*, *gy*, *ly*, *ny*, *ö*, *sz*, *ty*, *ü*, *zs*. The modern Hungarian alphabet represents these sounds with digraphs (letter sequences used to write a single sound) and diacritics.

The original *rovásírás* alphabet does not contain letters for the phonemes *dz*, *dzs* of modern Hungarian as these are relative recent developments in the language's history. The Latin letters *q*, *w*, *x* and *y* do not have an equivalent either as they do not stand for separate phonemes in Hungarian but are only used to spell foreign words.

Origins

The Hungarian tribes moved southwest from their earlier territories to the coastal region of the Eastern Black Sea around 600 AD. The Hungarian Runes are related to the Old Turkic script, itself probably (although this is still debated) deriving from Aramaic script. This is supported by the Hungarian tribes' early geographical proximity to the Göktürks. Moreover, all the letters for sounds but one, which were shared by Turkic and Ancient Hungarian, can be related to their Old Turkic counterparts.

Most of the missing characters were derived by internal exten-

sions of the script, rather than borrowing from others, but a few characters would appear to derive from Greek, such as *eF* ‘eF’. The Hungarian Runic script is not directly related to Germanic Runes: the only tie between them is that both derive from the Phoenician alphabet (if indeed Old Turkic does). While the modern Hungarian term for this special script, *rovás*, (coined in the 19th century) derives from the verb *ró* (“to score”) which in turn is derived from old Finno-Ugric, general Hungarian terminology describing the technique of writing (*ír* - “to write”, *betű* - “letter”, *bicska* - “knife” (used also for carving letters) derive from Turkic, which further supports the theory of transmission via the Turks.

Medieval Hungary

There are archaeological findings from the 10th century, after the seven Hungarian tribes settlement in the Carpathian Basin, for example a fragment of a quiver made of bone from Homokmégy, which reinforce the existence of the Hungarian Runic script. Although there have been several attempts to interpret it, the meaning of it is still unclear.

Following the coronation of Stephen I of Hungary and the official adoption of the Latin alphabet, use of the Old Hungarian script continued primarily amongst the common people. The runic script was first mentioned in the 13th century Chronicle of Simon of Kéza, where he stated that the Székelys may use the script of the Vlachs, possibly leading to confusion between the runes and Cyrillic script (as the Romanian Cyrillic alphabet was used to write the Romanian language until 1860–1862 and remained in occasional use until about 1920).

The earliest surviving copy of the actual alphabet was found is an incunabulum from 1483, found at the library of the castle of Nikolsburg, now Mikulov in Moravia, handwritten onto the inside of the back cover of the printed book. This alphabet lists 35 letters and 15 ligatures with Latin transcriptions.

Early Modern period

In 1526, Hungary lost the Battle of Mohács against the Ottomans. This led to the partition of the Kingdom: the western and northern parts remained Royal Hungary, the southern parts were occupied by the Ottoman Empire, and the eastern portion became independent. The latter, notably the Principality of Transylvania,

favoured Hungarian culture.

The indigenous script in Hungary then practically died out and was not widely used in Transylvania either, as was previously the case, but became part of folk art in several areas. There is another copy – similar to the Nikolsburg Alphabet – of the *rovás* alphabet, dated 1609. The inscription from Énlaka, dated 1668, is an example of the “folk art use”. In 1686, the Kingdom of Hungary regained the territories lost in 1526. After that time several other runic inscriptions were created, for example the inscriptions of Kibéd, Csejéd, Makfalva, Szokolma, Marosvásárhely, Csíkrákos, Mezőkeresztes, Nagybánya, Torda, Felsőszemeréd, Kecskemét and Kiskunhalas, all ranging from the 17th to the early 19th century. After 1850, with the spread of modern education and education in Latin orthography, Hungarian runic writing was all but extinguished.

Hunorum Linguae”, where he presents his interpretation of the *rovás*. It also contains Hungarian texts written with runes, for example, the Lord’s Prayer.

In the 19th century scholars began to research the rules and the other features of the Old Hungarian script. From this time the name *rovásírás* began to enter popular consciousness in Hungary.

With the Old Hungarian script having long been replaced by Latin, linguistic researchers in the twentieth century had to reconstruct the alphabet from historic sources. Ethnographer, folklorist, Gyula Sebestyén, and philologist, linguist, turcologist Gyula (Julius) Németh, did the lion’s share of this work. Sebestyén’s publications, *Rovás és rovásírás* (Tally Marks and Runic Writing, Budapest, 1909) and *A magyar rovásírás hiteles emlékei* (Trustable Relics of the Hungarian Runic Writing, Budapest, 1915) are also valuable resources on the subject. ■

Source: adapted from www.en.wikipedia.org

Scholarly discussion

The script was first described in late Humanist/Baroque scholarship, in 1598 by János Telegdi in his primer, “Rudimenta Prisca

A z új Új-Z éland

[folytatás a 3. oldalról]

Ez az új Új-Zéland sok lehetőséget nyújt magyaroknak. Ma már a különbözőség a norma, az új-zélandiak őszintén örülnek és élvezik a magyar kultúra színességét, mint ahogy a két igen sikeres Új-Zélandi Magyar Fesztivál annak idején a ’90-es években ezt bebizonyította. Amikor nemrég végigjárta az országot egy magyar cigányzenekar, mindenhol nagy és lelkes hallgatóság előtt játszott, amely nem csak magyarokból állt, hanem szép számban új-zélandiakból is. Az esti iskolában tartott magyar nyelvtanfolyam is példa rá, hogy általános érdeklődést kelt a magyar kultúra egy hétköznapi új-zélandiban is. Az ilyen esemény most már magától értetődően hozzátartozik az ország kulturális arculatához.

Ez mind nagyon különbözik attól az Új-Zélandtól, amit az ideérkező ’56-os magyar menekült tapasztalt, de attól is, amit azok tapasztaltak, akik a ’80-as évek vége felé érkeztek meg. A huszadik század egykultúrájú Új-Zélandja egyre gyorsabban homályba merül, helyette pedig egy vibráló, sokféle, magabiztos nemzet fejlődik ki. A magyar ennek csak örülhet, mert teret ad saját identitása megőrzésének, egyben megkerülhetetlen része lesz az új Új-Zéland szerkezetének.

Paul Hellyer

[fordította Szentirmay Klára]

The New New Zealand

[continued from p. 3]

culture, as evidenced by the two highly successful Hungarian Festivals in the mid 1990s. When a gypsy band recently visited New Zealand, they played to large and appreciative audiences throughout the country, of not only local Hungarians, but significant numbers of other New Zealanders. Hungarian language classes have been held at night schools with much interest from ordinary New Zealanders. Such events are now part of the everyday fabric of cultural expression in our land.

All of this is very different from the New Zealand experienced by the 1956 generation of Hungarian immigrants and indeed those who arrived here as late as the 1980s. The mono-culturalism of twentieth century New Zealand is fading rapidly to be replaced by a vibrant, diverse and confident nation. Hungarians can only welcome this development which should allow them to retain their own sense of identity and at the same time form a distinctive part of the fabric of new New Zealand.

Paul Hellyer

RÉGIÓK TALÁLKOZÁSA

A MAGYAR KULTÚRA ALAPÍTVÁNY

ÉGISZE ALATT

The building of the Hungarian Culture Foundation is located in the heart of the Buda Castle, near the Matthias Church and the Fishermen's Bastion. It is an impressive looking palace built in new gothic style in the early 20th century. At the core of the Foundation's initiatives is the "meeting of regions". It is in this spirit that they organize the Day of Hungarian Culture, the Cartoon Festival, the Smile-Days of Buda, the Day of Poetry, the Carpathian Basin days, the Honey-Days of Buda and other one-off events throughout the year.

The Hungarian Culture Foundation is self-funding through various entrepreneurial ideas that bring in revenue. The building provides a magnificent setting for receptions, balls, functions, conferences, training courses, concerts, and performances. The Foundation also arranges and hosts fine arts, business and trade exhibitions and has offices to let, as well as running a 16-room hotel with a family atmosphere called Hotel Kulturinnov.

A Magyar Kultúra Alapítvány épülete Budapesten, a Budai Várban, a Mátyás-templom és a Hotel Hilton szomszédságában, a Szentháromság téren található. Az 1904-ben, eredetileg Pénzügyminisztériumnak készült, neo-gót stílusú épület, fennállása óta mozgalmas események színhelye. 1945 után, a háborús sérülések kijavítása után, a Budapesti Műszaki Egyetem diákothona lett. A műegyetemi korszak nem csupán a műszaki értelmiség, de egy egész generáció számára legendás emlék a Várklub miatt. A mai díszteremben játszottak az Illés, Echo, Omega, Nautilus zenekarok, a bárban a Sakál Vokál...

Mi, a Magyar Kultúra Alapítvány munkatársai, XXI. századi reneszánszról álmod-

tunk, amely valósággá vált. 2008-ban Díszlépcsőházunk kerengő részét, 2009-ben a földszinti aulát restauráltuk. A II. világháború óta másodszer kerül sor rekonstrukciós festésre, most az eredeti állapotnak megfelelően: a krémszínű falakon, a

bordák mentén, növényi ornamentikájú díszítő festés motívumai láthatók. Idén a Díszlépcsőház Zsolnay kerámiáit újítottuk fel. Mindez a Nemzeti Kulturális Alap Műemléki és Régészeti Kollégiuma, a „Budapest Bank Budapestért” Alapítvány, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal támogatásával és saját erőforrások, kapcsolatok igénybe vételével sikerülhetett; köszönet érte! Bizony, érdemes a honlapra kattintani () és a *fényképtárlat* rovatot is megnézni...

A Magyar Kultúra Alapítvány rendezvényeivel a régiók és kultúrák találkozását, a személyes magyar-magyar párbeszédet szolgálja. Ennek jegyében szervezzük a Magyar Kultúra Napját, a Karikatúra Művészeti Fesztivált, a Budavári Mosolynapokat, a Költészet Napját, a Kárpát-medencei Napokat, a Budavári Mézesnapokat, a Panoráma Világklub és az Ausztrália Magyar Baráti Köre találkozót, a Magyar Emlékekért a Világban Egyesület előadássorozatát és kiállításait, a Sárospataki Diákok Budapesti Egyesületének programjait, Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Baráti Körének eseményeit, Józsa Judit tárlatait; továbbá számos könyvbemutatót, előadói estet, hangversenyt, képzést, kutatást és kiállítást.

A magyar-magyar találkozó célja: otthonról haza. A Magyar Kultúra Alapítvány mindent megtesz azért, hogy a kárpát-medencei és a nyugati- illetve tengeren túli diaszpóra magyar intézményeit, egyházait, folyóiratait, íróit, költőit, tudósait, táncosait, képzőművészeit itthon bemutassa. Magyar barátainknak lehetőséget adunk arra is, hogy az életútjukról, terveikről a hazai érdeklődőket tájékoztassák.

A “Régiók találkozása” események keretében a külföldi magyarok itt találkoznak önmagukkal, kísérő közösségükkel; meg-

adják maguknak a megjelenés, bemutatkozás, az élni érdemes élményét. Itt találkoznak soha nem látott más magyar régiók képviselőivel, kultúrájával, a gondok megoldásának eltérő módjaival. Itt találkoznak a budapesti közönséggel és a turistákkal. Programjainkat a külföldiek szellemi, szervezési és személyes részvételével szervezzük, tehát nem nélkülük és nekik, hanem *velük és közösen*, magunknak. A “halat és hálót” koncepció jegyében a fizikai és szellemi megmaradáshoz, a kapcsolatépítéshez járulunk hozzá.

Ebben az évben, január 22-én, a *Magyar Kultúra Napján*, kárpát-medencei magyar fiatalok adtak koncertet, Erkel Ferenc emlékére. Ez alkalommal volt látható Tavassy Noémi grafikus- festőművész kiállítása is. 2010. március 19-21. között, *Kikelet* néven, Kárpát-medencei Hűsvétvárosi Tavasszköszöntő ünnepségünkön játszóház, kiállítás, zenés programok, kárpát-aljai, erdélyi, vajdasági és hazai népművészek bemutatója és árusítása várta az érdeklődőket.

A Költészet Napján, „Az óbor dicsérete” címmel, ünnepi felolvasó estet szerveztünk. A közreműködők a hangulatos versek mellé egy-egy pohár saját termésű, zamatos bort is kínáltak a vendégeknek. Külön figyelmet szenteltünk a Márai és a Kosztolányi évfordulóknak.

A Magyar Karikatúra Művészeti Fesztivált 2010 tavaszán már 14. alkalommal szerveztük meg. „Fesztivál az egész világ!” címmel, nemzetközi pályázatot hirdettünk hazai, külföldi és külföldi karikaturisták részére. Minden évben a legjobb alkotások válogatását kamara-kiállítások keretében több hazai és külföldi helyszínen mutatjuk be. A sikeres kiállításoknak többek között Debrecen, Nyíregyháza, Eger, Heves, Gyöngyös, Kisköre, Pécs, Beled, Csorna, Szentgotthárd, Észak-Komárom, Kassa (Felvidék, Szlovákia), Nagyvárad (Partium, Románia), Bukarest (Románia), Nagyszőlős, Ungvár, Beregszász (Kárpátalja, Ukrajna), Kijev, Herszon, Odessza, Luganszk, Szeverasztopol, Szimferopol (Ukrajna), New York, New Brunswick, Passaic, St. Louis (USA),

Párizs, Prága, Grenoble, Lyon, Provance (Franciaország) adott otthont. *A 2011. évi Karikatúra Művészeti Fesztiválra új-zélandi karikaturisták alkotásait is várjuk!*

Józsa Judit korondi származású kerámia-szobrásznak már a nyolcadik, új, bemutatkozó tárlatát rendeztük meg, 2010. augusztus 18-október 17. között. A nagysikerű „Táltosok és szentek” (2003), a „Magyar Nagyasszonyok” (2004, 2005), a „Múzsák kertje” (2006), a „TerraAqua világa” (2007), a „Magyar mesevilág” (2008) és a „Magyar táncok” (2009) után a művésznő folytatta a nagyasszonyok megmintázását. Az idei tárlatot már több mint tíz ezer látogató tekintette meg.

Szeptemberben, a *Kárpát-medencei Napokon*, irodalmi tanácskozást szerveztünk határon túli és hazai szerkesztőségek, kiadók munkatársai részvételével. „Peremvidékek magyarsága” címmel, szociográfiai műhelyek mutatkoztak be. Az Irodalmi Kávéházban pedig új, határon túli könyveket ismerhetett meg a közönség.

November elején, a *IX. „Határtalanul” Foltvarró Fesztivál* résztvevői színesbe öltöztették műveikkel az épületünket. Ezt az évet is a *Budavári Mézesnapokkal* zárjuk, amely a határon túli és hazai méhészek, hagyományörzők, kézművesek találkozója.

Kéthetente, a *Magyar Emlékekért a Világban Egyesület* tartotta épületünkben előadásait. A társaság a világban

fellelhető magyar emlékhelyeket kutatja, dokumentálja és előadásorozaton mutatja be. Idén a Széchenyi István emlékek voltak a találkozók középpontjában.

Az *Ausztrália Magyar Baráti Köre* minden hónap második csütörtökjén, 17 órai kezdettel az Alapítvány épületében tartja találkozóit, amelyeken bemutatkoznak ausztráliai és új-zélandi magyar előadóművészek, képzőművészek, hazatérők és hazalátogatók, valamint Ausztrália kulturális és természeti szépségei iránt érdeklődő hazaiak.

2004 tavaszán indítottuk el a *Panoráma Világklub* () programjait; a hazatérő, hazalátogató és hazatelepült, valamint az irántuk érdeklődő magyarországiak közös találkozóhelyét. A Világklub rendezvényein tájékozódunk a hazalátogatók kötődéséről, kapcsolataik irányáról, felhívjuk a figyelmet a külhoni magyarság által létrehozott értékekre; segítjük őket a magyar kapcsolatok ápolásában. Az eseményeken, a *Vendégforum* keretében, lehetőséget adunk a külhoniak bemutatkozására. Bába Szilvia értékesítési vezető külföldi, tengeren túli utazásai során személyesen is beszámolt programjainkról, szervezi a magyar szervezetek és az Alapítvány közötti kapcsolatokat. Várjuk a Kedves Olvasókat Új-Zélandról is: tájékoztassák a nálunk megjelenő érdeklődőket programjainkról, terveikről!

Alapítványi feladataink pénzügyi forrásait vállalkozói munkával teremtjük meg, így aki nálunk rendez esküvőt, konferenciát, bált, irodát bérel vagy igénybe veszi a családi hangulatú, kétszobás, Hotel

Kulturinnov** szállodánk szolgáltatásait – ilymódon a magyar-magyar párbeszédet is támogatja.

Az említett honlapunkon olvasható írással, tanácsadással, rendezvényeinkkel is a diaszpóra, a szórvány lelki hazatérését és támogatását szeretnénk elősegíteni. Kérem Önöket, hogy írják meg: mire lenne szükségük, mivel tud segíteni Magyarország és a Magyar Kultúra Alapítvány.

Wass Albert „Karácsonyi üzenet” c. versével, munkatársaim nevében is kívánok Áldott Karácsonyi Ünnepeket, békés új évet, jó egészséget.

„Karácsony van újra, s csillagporos nyomán új esztendő készül!

Patagóniától föl Alaszkaig, Ausztráliától tova Lappföldig kigyúlnak egymás után a színes villanygyertyák, ahogy a föld türelmes lassúsággal fordul a maga tengelye körül. Valahol a Hargita lábánál, a Tátra alatt, a Bácska hólepte, széljárta síkján, itt is, amott is megvilágosodnak a homályos ablakok, s száll bentről az ég felé a fojtott hangú ének...

egy vesződéssel, bajjal telt esztendő véget ér. Véget ér, lezárul, befejeződik s múlttá változik át. Vadonatúj esztendővel veszi kezdetét az újjákezdés reménységes szép ígéretével...” ■

Dr. Koncz Gábor Ph.D.

egyetemi magántanár, főiskolai tanár
a Magyar Kultúra Alapítvány igazgatója
(mka@mka.hu)

Szögek a kerítésben

Ezzel a kis történetek kívánunk olvasóinknak erre az évre bőséget, megbocsátást, szeretetet és megértést!

Volt egyszer egy nagyon rossz természetű megáldott fiú. Az apja adott neki egy zsák szöveget, és azt mondta neki, verjen be egyet a kert kerítésébe minden alkalommal, mikor elveszti a

türelmét és összevesz valakivel. Az első nap 37 szöveget vert be a kerítésbe. A következő hetekben megtanult uralkodni az indulatain, és a bevert szögek száma napról napra csökkent. Rájött

arra, hogy sokkal egyszerűbb uralkodni az indulatain, mint beverni a szöveget a kerítésbe. Végre elérkezett az a nap is, mikor a fiúnak egy szöveget sem kellett bevernie a kerítésbe.

Ekkor odament az apjához, és elújságotta neki, hogy aznap egy árva szöveget sem vert be a kerítésbe. Az apja azt mondta neki, ezentúl húzzon ki egy szöveget minden egyes nap, amikor nem veszíti el a türelmét, és nem veszekszik senkivel sem. Teltek a napok, s a fiú végre azt mondhatta az apjának, hogy kihúzta az összes szöveget a kerítésből. Az apa ekkor odavitte a fiát a kerítéshez, és ezt mondta neki:

- Fiam, szépen viselkedjél, de nézd csak, mennyi lyuk van a kerítésben. Soha többet nem lesz már olyan, mint régen volt. Ha veszekszel, összeveszel valakivel, és valami csúnyát mondasz neki, megsebzod. Egy ugyanolyan sebet hagysz benne, mint ezek a lyukak itt. Hátra szúrhatasz egy embert, majd kihúzhatod a kést a hátából, az örökre seb marad. Akárhány alkalommal is kérsz bocsánatot, a seb ott marad örökre.

political culture: hungary and russia compared

- Gábor Hellyer

Editor's note: This essay was written some 18 months ago and does not therefore take account of recent developments in either country, but still provides a useful framework for understanding politics in the region.

Introduction

In this essay I will examine the relationship between the casual factor of political culture and democracy in Hungary and Russia, with a primary focus on whether political culture can help to explain the different levels of democracy in the two countries.

Political culture is a vast and somewhat ambiguous term, defined by Andrew Heywood as "a pattern of psychological orientations towards political objects; a people's political attitudes, beliefs, symbols and values". It emphasizes long term beliefs instead of the short term opinions associated with the term public opinion, and is often seen as a more fundamental system of beliefs that is resistant to change. Heywood also notes that political cul-

ture is focused on people's view of the regime they live in, particularly the perceived legitimacy of the regime. As legitimacy is a key factor in political stability, gaining an understanding of a state's political culture is crucial to understanding the success of the regime in place – in this case, democracy.

Due to the all encompassing nature of the political culture concept, it is necessary for the purpose of this essay to refine which element will be examined. The historical nature and origins of authority have been key in the development of political culture in both Hungary and Russia. The related concepts of trust, legitimacy and popular participation, all derived

from political experience with authority, play significant roles in the state of democracy in these countries today. It is these issues, under the concept of authority, that will be at the centre of my analysis.

The State of Democracy

Before beginning a discussion of whether the effects of political experiences with authority on political culture may help to explain different levels of democracy, the levels of democracy in each country must be briefly examined.

According to a 2008 Freedom House report, Hungary is an electoral democracy. Political and civil liberties both scored one out of seven, the highest possible score, and ideals associated with democracy such as freedom of speech, freedom of association and assembly and religious freedom are all constitutionally protected, as well as being enjoyed in practice. There have been concerns raised, however, about discrimination against ethnic minorities and corruption, as well as discrimination against women, despite sharing equal legal rights with men.

Russia, on the other hand, is not an electoral democracy. Scoring a six in political liberties and five in civil liberties, it is classified as "not free" in the 2008 Freedom House report. Elections, and the political landscape in general, are heavily manipulated, and the report states that Vladimir Putin has set the country on a "firmly authoritarian course". Media control is a huge political tool in Russia, and corruption is pervasive. Russia can best be described as a facade democracy.

Historical Perspective of Authority

In the following sections I aim to demonstrate how past political experiences with authority have shaped current characteristics of the political culture in Hungary and Russia, and examine what implications these have on democracy.

Authority is described by Heywood as "power cloaked in legitimacy". The legitimacy that turns power into authority is, however, not always fully "legitimate" itself. Political scientists describe legitimacy as "a willingness to comply with a system of rule regardless of how this is achieved". This distinction is

important for the cases of Hungary and Russia because it raises the example of dominance or oppression, where legitimacy of power is achieved through repression, violence, and a general lack of consent from the governed. Over the course of the 20th century, the people of Hungary and Russia experienced authority largely through these circumstances.

Hungary endured occupation by the Soviet Union after World War II from 1945 until 1989. The communist dictatorship was characterised by "bloody oppression" until the 1956 revolution took place, which although unsuccessful in its aim for national independence, did alleviate some of the brutality of the oppression. Intellectual resistance slowly grew over the years, culminating in the 1989 liberation from Soviet rule. The Soviet dominance has had a significant and lasting impact on the modern Hungarian identity.

Russia was also subject to oppression during the time of the world's first socialist state, most brutally under Joseph Stalin from 1927 to 1953. His regime was characterized by extremely harsh policies as a means to achieve industrialization. Many people died through starvation, and political liberty was suppressed through gulag labour camps. Although Stalin's successor Nikita Khrushchev attempted a process of "de-Stalinization", oppression was still widespread until the fall of the Soviet Union in 1991.

The effects of oppression and illegitimate authority on political culture are counter to democratization. One of the most obvious characteristics of oppressive regimes is that they must minimize free will and opposition in order to subdue the oppressed, to maintain power. One of the key areas of concern in this regard is political thought, although in reality the suppression extends to all areas of society, such as education and the workplace and, most importantly, civil society. Political socialization is the theory of the processes by which "individuals acquire political beliefs and values, and by which these are transmitted from generation to generation", and from this theory we can see that suppression by a regime of non-political arenas may have direct effects on the political culture. The role of authority is central in suppressing people. In oppressive regimes authority is seen as unchallengeable and absolute, at least in the public sphere, and sometimes in the private too.

In the cases of Hungary and Russia, opposition and dissent were suppressed in the public

sphere, but this control did not extend to people's private lives as might be the case in a totalitarian regime. These practices nonetheless seriously stunted the development of democratic skills such as cooperative negotiation, problem solving and compromising, because it was culturally learnt that this was not how things were achieved in the world of the oppressed society. These problems are still present in Hungarian and Russian political landscapes, exemplified by the lack of cooperation in the current Hungarian government and the complete lack of such democratic principles in current Russian politics.

This does not, however, explain why there are differing levels of democracy in Hungary and Russia, but merely serves to explain various challenges democracy has faced in these countries. How then, do the effects of political experience with authority on political culture help explain the differing levels of democracy?

Internal versus External Forces

In my opinion, one of the key factors in the effect of political experience with authority on political culture is the origin of the respective oppressive groups. The biggest difference between the situations of Hungary and Russia during the Soviet era was that the Hungarian people were being oppressed by an external force, a group that was culturally and nationally separate. The people of Russia, however, were dominated by groups from within their own society.

Although this theory does not try to suggest that the domination of the Russian people was any less oppressive, in fact in many cases it was more violent and total. But the cultural and nationalistic clash between the Hungarian people and their oppressors is, in my view, a key element in determining the differing levels of democracy in Hungary and Russia.

Throughout the communist dictatorship, one of the things that characterized Hungarian hatred of the regime was that it came from another nation. There was a fierce desire for self-determination and national independence, much of which stemmed from a sense of almost excessive national pride, partially attributable to the historical occupation of Hungary by the Turks and subjugation by the Austrians.

The Russian people also possess a fierce national pride, but it stems from a different historical context. Russia has, in various forms, always been a powerful entity, and prosperity and success are key elements of the national psyche. Although historically there have long been internal struggles over leadership in Russia, external domination has seldom been a direct threat.

This is, in my opinion, what characterises the difference between Hungary and Russia's

political experience with authority. Hungarian political culture is significantly influenced by the desire for self-determination and independence of the Soviet era, and although the underdeveloped state of democratic skills affects the efficacy of democracy, the political experience with authority makes authoritarianism unlikely to be accepted by the Hungarian people.

Conversely, Russia's experience with prosperity, greatness and world power play a more central role in the national identity. The desire to emulate past successes combined with the lack of nationally binding cultural oppression by external forces help, in my opinion, to explain why authoritarian rule has not been consequentially challenged yet, which is signified by the continued existence of authoritarian rule to this day.

Analysis

As with any explanation of reasons pertaining to differing levels of democracy, one must be aware of the limits of a single explanation. In both the Hungarian and Russian cases, there are a multitude of other forces influencing the current state of democracy. Although elements of the political culture which may be attributable to past political experiences with authority may help to explain the different levels of democracy, those elements can never act

alone. As an example, in 2008 Vladimir Shlapentokh wrote that the popularly accepted economic development theory that draws a direct causal relationship between economic development and democracy is undermined by Putin's Russia, where economic development has "encouraged a form of authoritarianism

that in its use of rewards for favourites and supporters is reminiscent of aspects of feudal rule", raising the possibility that economic development and its management is in fact a significant obstacle to democracy in Russia.

In Hungary also, there are other forces motivating the current situation. Hungary too has a desire to develop into a more prosperous nation, but they do not have the natural resource wealth that Russia does. So, instead of a fully self-reliant course of action, Hungary seeks growth through integration with the European community, a path which requires democracy in order to succeed.

Conclusion

Political experiences with authority where oppression and lack of freedom are the norm can result in serious challenges for democracy down the road, in the form of underdeveloped democratic skills crucial to the efficacy and survival of democracy. In the cases of Hungary and Russia, however, the defining element of political culture that helps to explain the differing levels of democracy in the two states is, in my opinion, the difference between internal and external sources of domination. Domination from an external source can serve to galvanize a national desire for freedom and independence, which is supportive of democratic principals. Hungarian political culture in particular is characterized by the continued effects of the communist dictatorship on widespread opinions of freedom and popular participation, whereas Russia continues to grapple with authoritarian rule. The lack of nationally unified resistance to authoritarianism in Russia may in part be exacerbated by the manipulation and selective distribution of economic resources, and Hungary too has other factors motivating the current democracy. These examples highlight the need to use conclusions drawn in this essay in conjunction with other explanations, to accommodate the vastly complex nature of democracy. ■

Bibliography available from the Editor

Konduktív pedagógia: új-zélandi konduktív munka

A Magyar Szó felkérésére írtam a cikket. Gondolkodtam rajta, hogyan fogjak hozzá, hisz laikus vagyok ebben a témában s végül arra jutottam, kísérletet teszek egy rövid, bemutató cikk írására... a teljesség igénye nélkül.

Dióhéjban

A köztudatban szerepel a „konduktív pedagógia” kifejezés, de aki nem kerül vele közvetlen kapcsolatba, talán nem is tudja, mit takar s mily sokoldalú munkáról van szó. A konduktív nevelés pedagógia, és nem terápia, hanem a napirendet átfogó program. Dr. Pető András a '40-es évek végén kezdte el a központi idegrendszeri károsodás következtében mozgássérült személyek helyreállítását célzó konduktív pedagógiai rendszer kidolgozását. Ez a rendszer lehetőséget ad a személyiség minden oldalú kibontakoztatására és a csoportban történő együttműködést is előkészíti. A központi idegrendszer a károsodás ellenére is rendelkezik tartalékokkal, új lehetőségek kiépítésével, melyek a tanulási-tanítási folyamat megfelelő irányításával, fejlesztésével mozgósítható.

Új-Zélandon

Új-Zélandon is, mint szerte a világban a magyarországi Pető Intézetből (pár évig néhány kivétel, akik Angliában kaptak képzést) kerültek és kerülnek ki a konduktorok, akik a konduktív pedagógia kulcsberekerei. Rendelkeznek oktatási, pszichológiai, orvos biológiai, rehabilitációs ismeretekkel, melyek a sérült személyek komplex neveléséhez szükségesek. (A diploma feljogosít minden korosztály nevelésére.)

Az alábbi helyeken található:

- Auckland (felnőtt, gyermek-óvoda)
- Hamilton (óvoda, általános iskola)
- Wellington (óvoda, általános iskola)
- Christchurch (óvoda, általános iskola, középiskola)
- Invercargill (óvoda)

1993-ban hoztak létre a szülők egy széles körű országos egyesületet, a New Zealand Foundation for Conductive Education, ami a mai napig igyekszik ismertetni, népszerűsíteni

a konduktív pedagógiát Új-Zélandon.

2002-ben a New Zealand Conductors' Association megalakulásával indult útnak egy átfogó, komolyabb munka az New Zealand Foundation for Conductive Education segítségével, támogatásával. Addig is jó munkát végeztek az itt dolgozó konduktorok, de hiányzott egy egységes rendszer, egy keret az itt dolgozó konduktorok számára. Az első gondolatok közt szerepelt a konduktív pedagógia, mint szakma levédésének feladata. Meg kellett szövegezni mi is az a konduktív pedagógia, csoportba gyűjteni milyen jellemzői vannak a Pető által kidolgozott rendszernek, külföldön. El kellett fogadtatni a minisztériummal, a jogi oldalát kidolgozni, s állami támogatást kérni, megteremteni az anyagi feltételeit a munka minőségi javulásának érdekében. Következő feladatként a szakmai továbbképzések megszervezése volt időszakonként s az itt dolgozó konduktoroknak segítséget, tapasztalatszerítést biztosítani. A konduktív nevelés megfelelő adaptációját kidolgozták, megszervezték, mely azóta is jól működik.

Wellingtoni példa

A Conductive Education Wellington Trust (CEWT) szervezet felépítését helyi szinten a Ministry of Health (azaz Egészségügyi Minisztérium) és a Ministry of Education (azaz Oktatási Minisztérium) együtt támogatják. Az együttműködés a programhoz előírt eszközök, speciális bútorok, helyiségek biztosításához, előteremtéséhez évről évre, a sok éves tapasztalat során egyre jobb lett, s mind inkább szélesebb körben terjeszkedik. A szervezet magánemberektől is sok segítséget kapott és kap még ma is. Egyik ilyen emlékeztető esemény volt a 90-es évek közepén megrendezett Új-Zélandi Magyar Fesztivál, melyet az akkori Új-Zéland egyetlen magyar tiszteletbeli konzulja, Szentirmay Pál szervezett, s aminek a díszvacsora bevételéből több ezer dollárt fordítottak Új-

Zéland Conductive Education javára.

A Wellington Conductive Education központban a napi munka során, korai életkortól kiemelt szerepet kap az egyéni képességekhez illeszkedő, differenciált foglalkozás mely a gyerekek szellemi, testi, lelki fejlődését segíti. Ennek érdekében együttműködik különböző szakemberekkel, orvosokkal, a munkát segítő csoportokkal, s külön programokat szerveznek a gyerekek számára. Vezetőjük szoros irányításával, aktív részvételével. pl. orvosok, neurológusok, gyógytornászok, zeneterapeuták kijárnak a képzési centrumba. Alkalmazznak számítástechnikát, amely napi szinten elérhető. És van lehetőség lovagoltatásra, úszásra is, ahová a konduktor irányításával elhordják a gyerekeket.

Mindezeket fotókkal, dokumentációval véleményezik – folyamatában. Megbeszéléseket tartanak a szülőkkel személyre szabottan tanácsadással, sokszor eszközökkel segítik az otthoni életet. A felettes szervekkel, pszichológusokkal, társintézetekkel, kórházakkal szoros kapcsolatot tartunk fenn. A Conductive Education-ből kikerülő gyermekeknél utógondozást végeznek. Mindezek mellett a konduktornak még marad ideje a külföldről érkező hallgatók segítésére, támogatására. Az elmúlt 10 évben, például, 6 hónapra dán egyetemről érkeznek rendszeresen hallgatók.

A napi munka fontos része az egész ország területén a megfelelő tanult és végeztetett rutin, mely különböző agyi reprezentációs mezőkben ún. szinaptikus kapcsolatok megerősítéséhez vezet. Tanuláson alapuló sokoldalú személyiségfejlesztése a fő cél, hogy a sérült gyermek-felnőtt minél jobban alkalmazkodni tudjon környezetéhez!

„Mindegy, hogy képességeid mekkorák, fő hogy a tőled telhető legjobbat formáld belőlük és általuk.” - Weöres Sándor

... Köszönet az Új-Zélandon dolgozó konduktoroknak!! ■

Cseh Anna

Conductive Education – the Broad Picture

In a Nutshell

The origin of Conductive Education lies in the works of a Hungarian physician and educator, Professor András Pető. He based his approach on newly discovered scientific evidence of his time, which described the brain's unique capacity to form new connections despite the damage within. He discovered people with motor disorders could indeed learn new skills by utilising undamaged areas of the brain and hence overcome their problems of movement and co-ordination. According to Professor Pető, this ability can be mobilised with the help of a properly guided, active learning process. That is the reason why the Professor called his method "conductive".

Conductive Education is particularly effective for children with cerebral palsy, dyspraxia or spina bifida and for adults with Parkinson's disease, multiple sclerosis, paraplegia and after-stroke conditions. People with any of these conditions experience difficulties with co-ordinating and controlling their movements. Associated problems often include communication difficulties and sensory impairment. Motor disorders, particularly when they have been present from birth, can also lead to general developmental delay because individuals aren't able to access stimulating experiences from which to learn.

Conductive Education aims to address all of these problems in a holistic way and teaches people to overcome their difficulties so they can live

more independent lives. It is a learning process, not a treatment or therapy. The participants learn components of skills, which are needed to meet the challenges of everyday life.

Conductive Education in New Zealand

The first signs of interest in New Zealand towards Conductive Education emerged in the middle of the 1980s. It was the hard work of some dedicated parents who discovered this special education system when they were seeking the best possible opportunities for their young children that led to the establishment of local centres offering Conductive Education a few years later. These parents funded conductors, trained at the Pető Institute in Budapest, to practice their profession in New Zealand, and they worked endlessly to convince educational and medical professionals to provide them with the essentials to start programmes, namely space and funding.

Today more than 20 conductors work in the country's 10 Conductive Education establishments. Centres can be found in Auckland, Hamilton, Wellington, Christchurch and Invercargill. They provide programmes for babies, pre-schoolers, primary and high school aged children and adults.

The conductors work in conjunction with teachers, early intervention teachers and early childhood educators to ensure full or partial inclusion of children into mainstream education and to provide access to the national curriculum.

Conductive Education in New Zealand is funded in part by the Ministries of Education and Health and through the generosity of The New

Zealand Lotteries Grants Board, The Canterbury Community Trust, The J.R. McKenzie Trust, Mainland Foundation, The Ron Ball Trust and the NZ Community Trust, as well as the donations of private individuals.

National Bodies

Conductive Education in New Zealand is supported by a national body, The New Zealand Foundation for Conductive Education, which was formed in September 1993 by the groups providing Conductive Education around the country.

The Foundation's vision is for Conductive Education to be recognised as a leading programme for maximizing the potential of New Zealand children, young people and adults with motor disorders. They try to do this primarily by raising the profile of Conductive Education, promoting cooperation between the groups providing Conductive Education, and advocating for those involved with Conductive Education.

The New Zealand Conductors' Association, on the other hand, was established in 2002 by conductors working in New Zealand. In collaboration with the New Zealand Foundation for Conductive Education, their mission is to promote Conductive Education in New Zealand and establish and maintain service standards for conductors working in the country. They do this by meeting and working together to share, enhance and disseminate knowledge and understanding about Conductive Education. ■

Sources:

www.conductive-education.org.nz

www.nzconductors.org.nz

[Photos reproduced with the permission of Conductive Education NZ]

CONSULAR

NEWS

KONZULI KÖZLEMÉNYEK

A MAGÁN-NYUGDÍJPÉNZTÁRI TAGSÁG

A recent law change requires all those who are members of private pension schemes in Hungary, who wish to remain members of those schemes, to declare their intentions by 31 January 2011. This affects those Hungarian citizens working or studying long term in New Zealand, who are members of such private pension schemes. Affected individuals are asked to contact their nearest Honorary Consul urgently to make arrangements for carrying this out in person before 31 January 2011.

A magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló törvénymódosítás szerint a **magán-nyugdíjrendszerben fennálló tagsági jogviszonya fenntartásának szándékáról 2011. január 31. napjáig – személyazonosságának ellenőrzése céljából – személyesen kell nyilatkoznia.** Ezt bármely nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál vagy a Nyugdíjfelosztó Igazgatóságnál, illetve az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságnál (ONYF) megteheti, illetve aki hosszútávon itt dolgozik, vagy itt tanul Új-Zélandon, és aki közben magánnyugdíjpénztári tag akar maradni, annak személyesen kell nyilatkoznia valamelyik tiszteletbeli konzul előtt, vagy ha éppen Ausztráliában van, akkor a Canberrában lévő külképviseleten.

A nyilatkozatával együtt munkáltatói igazolással, vagy munkaszerződéssel, illetve iskolai igazolással tudja bizonyítani, hogy milyen jogcímen igényli a magánnyugdíjpénztári tagságát fenntartani.

A személyazonosságát érvényes magyar útlevéllel, személyigazolvánnyal tudja igazolni és amennyiben van TAJ kártyája, azt is be kell mutatni.

A konzuloknál a szükséges nyomtatványt három eredeti példányban kell majd kitölteni. A bemutatott igazolásokról, útlevelekről, TAJ kártyákról elegendő lesz másolatot csatolni a nyilatkozatához, de a konzulátuson az eredetét kell bemutatni.

A postaköltség kivételével az eljárás ingyenes.

Nyilatkozattétel hiányában a társadalombiztosítási nyugellátásban nem részesülő magán-nyugdíjpénztári tag tagsági jogviszonya a törvény erejénél fogva 2011. március 1. napjával megszűnik.

Kérjük tehát az érintetteket, hogy sürgősen lépjenek kapcsolatba az illetékes tiszteletbeli konzullal. 2011. január 31-ig kell eljárnuk!

TÁJÉKOZTATÓ AZ EGYSZERŰSÍTETT HONOSÍTÁSI ELJÁRÁSRÓL

Az Alkotmány 6. § (3) bekezdése kimondja, hogy „a Magyar Köztársaság felelősséget érez a határain kívül élő magyarok sorsáért, és előmozdítja a Magyarországgal való kapcsolatuk ápolását.” A világban és a Kárpát-medencében élő magyarság körében az elmúlt 20 évben időről-időre felbukkant igényként, hogy az anyaországgal való kapcsolattartásban és magyarságuk megtartásában komoly segítséget jelentene – külföldi példák nyomán – egy egyszerűsített honosítási eljárás bevezetése.

A magyar Országgyűlés 2010. május 26-án fogadta el a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény módosítását, bevezetve az egyszerűsített honosítási eljárást. Az egyszerűsített honosítási eljárás lényege, hogy nem kell Magyarországon letelepedni a határon túli magyaroknak a magyar állampolgárság megszerzéséhez, nem kell állampolgársági vizsgát tenni, elegendő a magyar nyelv ismerete és nem kell a magyarországi lakóhelyet és megélhetést igazolni.

Az egyszerűsített, kedvezményes honosítást kérheti a Magyarországon élő (függetlenül az itt tartózkodás időtartamától, jogcímétől) és a szomszédos államokban élő mellett a nyugat-európai, tengeren túli kérelmező egyaránt. Az új szabályokat a 2011. január 1. után benyújtott kérelmekre kell alkalmazni, de nincs időbeli korlát, azaz évek múlva is be lehet azonos feltételek mellett nyújtani az állampolgársági kérelmet.

Az egyszerűsített honosítási eljárásról szóló tájékoztató honlapon a témával kapcsolatos összes fontos tájékoztató megtalálható. A honlap címe: www.allampolgarsag.gov.hu

Az egyszerűsített honosítási állampolgársági kérelmet a határon túlról származó magyaroknak a fent említett honlapon részletezett leírás szerint be lehet nyújtani:

- a magyarországi anyakönyvvezetőknél,
- a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal regionális igazgatóságainál, illetve
- a canberrai Nagykövetség konzuli tisztviselőnél.

Új-Zélandon lévő érintettek elsősorban az illetékes tiszteletbeli konzullal beszéljenek.

Tiszteletbeli konzulok nincsenek felhatalmazva egyszerűsített honosítási kérelmeket átvenni, de szívesen segítenek az adatlapok kitöltésére vonatkozó kérdésekkel.

LAKCÍMBEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG

A Magyar Köztársaság területén élő magyar állampolgárnak, bevándorolt, letelepedett és menekültként elismert személynek, illetőleg Európai Gazdasági Térség (EGT) állampolgárnak a három hónapon túli külföldön történő tartózkodását, külföldi letelepedési szándékát a lakóhelye szerint illetékes jegyzőnél vagy a külképviseleten lakcímbjelentő lap kitöltésével kell bejelentenie.

Az ideiglenes külföldön tartózkodás és a külföldön történő letelepedés értelmezése:

A jelenleg hatályos magyar jogszabályok alapján a nyilvántartás hatálya alá tartozó polgár egyéni döntésétől függ, hogy külföldi tartózkodását ideiglenesnek tekinti, vagy külföldön kíván letelepedni. Az ideiglenes külföldön tartózkodást akkor kell bejelenteni, ha annak előrelátható időtartama a három hónapot meghaladja. **A bejelentésnek különféle jogkövetkezményei vannak.**

A három hónapon túli külföldön tartózkodás esetén a magyarországi közigazgatási hatóságok amennyiben az érintett személy külföldön tartózkodik, kézbesítéseiket, értesítéseiket változatlanul a magyarországi bejelentett lakcímrre küldik.

A külföldön történő letelepedési szándék bejelentésekor a magyar állampolgárnak le kell adnia az illetékes önkormányzatnál, vagy a külképviseleten a személyazonosító igazolványát és a személyi azonosítójáról

és a lakcíméről szóló hatósági igazolványát (ennek következtében megszűnik szavazójoga is). Személyazonosságát és állampolgárságát ezután érvényes magyar útlevelével tudja igazolni.

Figyelem

A lakcímjelentő lapot nem lehet az Internetről letölteni. *A nyomtatványt a kérelmező lakóhelye szerint illetékes jegyzőtől, vagy Új-Zélandon tartózkodók esetében tiszteletbeli konzultól vagy a magyar külképviseletől kérheti.*

Ideiglenes-3 hónapon túli- külföldi tartózkodás bejelentése:

Három hónapon túl külföldön tartózkodik az a személy, akinek a Magyar Köztársaság területén bejelentett lakóhelye (ennek hiányában tartózkodási helye) van, de (munkája, külszolgálat vagy tanulmányai miatt) átmenetileg külföldön tartózkodik. Tehát Magyarországon élő magyar állampolgárnak minősül!

A lakcímjelentő lapon a kitöltés indokaként *ideiglenes külföldi tartózkodás rovatot* kell megjelölni.

Magyarországra történő végleges visszatérés esetén pedig a külföldi tartózkodás megszűnését a lakóhely szerint illetékes jegyzőnél, lakcímjelentő lapon kell bejelenteni. A nyomtatványon ebben az esetben a kitöltés indokaként visszatérés ideiglenes külföldön tartózkodásból rovatot kell megjelölni.

Magyar állampolgár külföldön történő letelepedésének bejelentése:

A lakcímjelentő lapon a kitöltés indokaként a *külföldi letelepedés rovatot* kell megjelölni. A külföldön történő letelepedési szándék bejelentésekor az állampolgárnak *le kell adnia* a külképviseleten a személyazonosító igazolványát és a személyi azonosítójáról és a lakcíméről szóló hatósági igazolványát.

A bejelentéssel egyidejűleg a kérelmezőnek *nyilatkoznia kell* arról is, hogy kéri-e adatainak további kezelését külföldön élő magyar állampolgárként, vagy adatainak törlését kéri. Amennyiben nem kéri adatainak további kezelését, azok törlésre kerülnek. Ez a nyilatkozat nincs alakszerűséghez kötve, elegendő a nemleges nyilatkozat megküldése jegyzőkönyvbe foglalva.

Amennyiben a Magyar Köztársaság területét külföldön történő letelepedés szándékával elhagyó magyar állampolgár kéri adatainak további kezelését „külföldön élő magyar állampolgárként”, úgy kérelmét írásba kell foglalni és csatolni kell születési, házassági anyakönyvi kivonatainak, valamint érvényes magyar útlevelének másolatait.

Nyilvántartásba vételét követően az állampolgárt a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (KEKKH) új személyi azonosítóról és a lakcíméről szóló hatósági igazolvánnyal látja el. A későbbiekben, ha haza szeretne települni, ezek birtokában a Magyar Köztársaság területén tartózkodási helyet létesíthet.

A tiszteletbeli konzulok elérhetősége a következők:

Szabó Miklós

Level 9, 125 Queen St, Auckland 1010
postacím: PO Box 7221, Wellesley Street, Auckland 1141
tel.: +64 9 369 1415
email: miklos.szabo@xtra.co.nz

Tardi Judit

5 Innes Rd, Merivale, Christchurch 8014
postacím: PO Box 36-161, Merivale, Christchurch 8146
tel: +64 3 355 3231, 021-614-426
e-mail: judy@aspiring.ac.nz

Szentirmay Klára

37 Abbott St, Ngaio, Wellington 6035
postacím: PO Box 29-039, Wellington 6443
tel.: +64 4 973 7507
email: consul@hungarianconsulate.co.nz

REGISTRATION OF RESIDENCE (IN HUNGARY)

Those resident in Hungary have a residence card and upon leaving Hungary long term, their residence needs to be deregistered. If a Hungarian resident leaves temporarily (but for more than 3 months), then any official correspondence will continue to be sent to their address in Hungary, as they are officially regarded as Hungarian citizens living in Hungary. If, however, they intend leaving permanently, then they are required to surrender their personal identification card and their residence card, after which their evidence of identity and citizenship becomes their valid passport, furthermore they will no longer be eligible to vote (in Hungary).

The process of deregistering takes place at the local registry office in Hungary, or for those already in New Zealand, applications can be submitted through the honorary consuls.

Please consult your local consulate for further clarification if needed.

SIMPLIFIED HUNGARIAN CITIZENSHIP APPLICATIONS

(Amendment to Act LV of 1993)

Under Article 6(3) of the Hungarian Constitution, “**The Republic of Hungary bears a sense of responsibility for the fate of Hungarians living outside its borders and shall promote and foster their relations with Hungary.**” Over the past 20 years, Hungarians living around the world and in the Carpathian Basin have regularly expressed the desire for a simplified naturalisation procedure similar to the practice of other countries as a significant assistance in maintaining relations with Hungary and preserving their Hungarian identity. On 26 May 2010 the Hungarian National Assembly approved with an overwhelming majority the amendment of Act LV of 1993 on Hungarian citizenship and introduced a simplified naturalisation procedure.

Every state is free to decide whom it accepts as a citizen, so this amendment does not violate any international law and fully complies with the European Convention on Nationality passed by the Council of Europe in 1997. The provision introduced by this amendment is common and applied increasingly frequently in various countries both in and outside the European Union.

Non-Hungarian citizens are eligible for simplified naturalisation if:

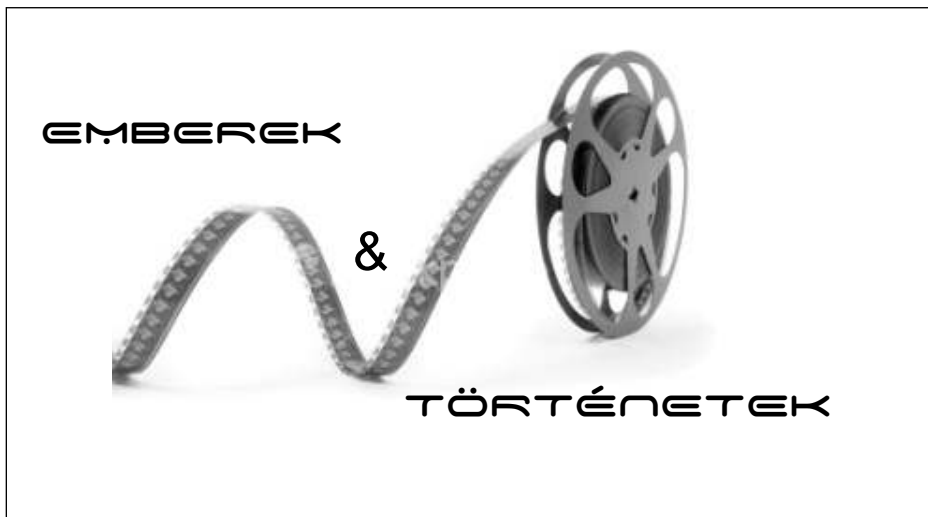
- any of their ancestors were Hungarian citizens or if they have substantiated reason to believe their origin to be Hungarian, and
- they can speak and write in Hungarian, and
- they have no criminal record and are not under prosecution, and
- their naturalisation does not violate the public and national security of Hungary.

Simplified naturalisation does not mean that a citizen automatically becomes eligible to vote, that right being subject to a registered residence in Hungary. The simplified procedure does not automatically provide a Hungarian passport either; every citizen must apply for a passport separately once citizenship has been confirmed.

Applications for simplified naturalisation can be submitted with

- any Hungarian registrar,
- any regional directorate of the Office of Immigration and Naturalisation, or
- at the Hungarian Embassy in Canberra.

Those interested in New Zealand should contact their local Honorary Consul in the first instance. While honorary consuls are not authorised to receive applications, they can assist with any queries.

NOVÁK CSANÁD

Csanád Novák has lived in New Zealand since late 2005. Born in Budapest in 1969, he grew up with a love of books, his parents both history lecturers with his mother's family from Transylvania and his father's from the Great Plain. Csanád too intended becoming a historian, but after he received a Commodore computer, his interests changed. At the same time his family was good friends with a Hungarian family, who had emigrated to England in 1956, and with whom they spent many a summer together. These friends gave Csanád English fantasy novels and computer games, which at the time, while not altogether forbidden, were considered decadent in Hungary and gave Csanád motivation to improve his English. By the time he finished secondary school he had two passions: computer programming and fantasy literature. While continuing with tertiary computing studies, several of his short story translations were published and upon completion of his studies he ended up working for the Móra Ferenc publishing firm as an editor for Galaktika. Translation and editing became his forte, then in 1991 he co-wrote his first science fiction novel under the pseudonym Wayne Chapman. That same year he set up a publishing company, whose main focus was science fiction and then a few years down the track, the interactive computer game M.A.G.U.S. - developed by Csanád himself.

In spite of the success of these ventures, ten years on Csanád realised Hungary was not the place he expected it would become after the change of regime, so he began to think about moving abroad. With this came the realisation that in doing so he would not be able to survive elsewhere from writing and editing, so he sold his business and focussed on programming. Plans to work in Thailand, where he had obtained a programming job for a hotel chain were thwarted in the last minute by the devastation of the December 2004 tsunami. Then Csanád and his partner started thinking about Australia, but after a very enthusiastic account of New Zealand by his cousin who has lived here for several years, they decided to check it out for themselves.

In November 2005 they moved to Auckland and within weeks they fell in love with the place, in particular with the honest and puritan life style that seemed the complete opposite of Hungary. With the help of his cousin and a strong circle of friends, they settled quickly. A chance meeting with a local Hungarian looking for someone with Csanád's skills saw him in gainful employment before long as a software developer for Symcomm Limited. He spent 3 years there, before moving on to an online company. This year he set up his own consultancy, but since August has been working as Hyundai Motor New Zealand's programmer.

Since 2006 Csanád writes a blog called Subdimension, mainly about his experiences about immigration and life in New Zealand. While his Hungarian-ness is important to him and he's keen to pass on the language to any children he may have in the future, his two visits back to Hungary have left him disappointed, so he is now keen to bring his family members out here and show them what a wonderful country New Zealand is.

1969 júniusában születtem Budapesten. Szüleim mindketten az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen tanítottak, történészként. Anyai ágon erdélyi, apai ágon kiskunsági származású vagyok – szüleimben a tűz és a víz találkozott: az erdélyi református teológus lánya és kunszentmiklósi asztalos fia személyében.

Kapcsolatuk ezért sosem is lehetett felhőtlen, de a tudományok és főleg a könyvek iránti fel-tétlen szeretetük egyezett. Három éves voltam, amikor megszületett húgom, Iringó.

Apámnak nem volt testvére, ám anyai ágon két nagynénivel és egy nagybácsival is dicsekedhettem, haton voltunk unokatestvérek – ez később Új-Zélandra költözésünkben is szerepet játszott.

Egész gyerekkoromban történésznek, régésznek készültem, elsősorban az őskor és az ókor érdekelt – talán nem is csoda, hiszen édesanyám az Ókortörténeti tanszéken, India vallástörténetével foglalkozott. Hogy nyomdokaimba léphessek, a Radnóti Miklós Gimnáziumban tanultam tovább, magyar-történelem fakultáció-n, és őszintén megmondom, a reáltárgyak iránt ekkor még semmiféle affinitást nem éreztem.

Később azonban gyökeresen felfordult az életem: kaptam egy Commodore számítógépet és ez egycsapásra megváltoztatta az érdeklődésem irányát. Emellett magyar származású, de Angliában élő barátokra tettem szert – a szülei '56-os magyar menekültek voltak –, akikkel rendszeresen együtt töltöttük a nyarat. Így találkoztam először az angol nyelvvel. Tőlük kaptam néhány angol nyelvű fantasy regényt és szerepjátékot, amelyekhez foghatókhoz az akkori rendszerben magyarul nem lehetett hozzáférni: ha a korabeli kultúrpolitika nem is tiltotta kifejezetten, ám ahhoz túl dekadensnek és nyugatinak tartotta, semhogy Magyarországon megjelenhessenek.

Mire leérettségiztem, két mániám lett, egyfelől

a számítógépek programozása, másfelől a fantasztikus irodalom. Felsőfokú tanulmányaimat programozóként kezdtem meg, de közben egyre inkább vonzott a fantasy, a szerepjátékok és ehhez kapcsolódva a könyvek írási szakma. Jelent meg néhány

novellafordításom, majd elkerültem a Móra Ferenc kiadó, Galaktika szerkesztőségébe szerkesztőnek. A rendszerváltás követő években, a hirtelen jött szólásszabadság kapcsán magánkiadók százai jelentek meg, én pedig egyre többet fordítottam és szerkesztettem, míg 1991-ben megírtuk egy barátommal első fantasy regényünket Wayne Chapman álnéven, ami igazi bestseller lett. Még ugyanabban az évben – kölcsönkért 10 ezer forintból – megalakítottam a saját kiadói vállalkozásomat, ami a következő tíz évben az ország egyik legnagyobb kiadója lett. Noha cégem elsősorban a fantasztikus irodalomra specializálódott, de olyan szerzők is megtiszteltek bizalmukkal, mint Hernádi Gyula.

Az informatikához a '90-es évek közepén kezdtem visszatérni, amikor a saját fejlesztésű (M.A.G.U.S.) szerepjáték számítógépes lehetőségeit kutattuk: elsőként egy ma már mulatságosnak tűnő, play-by-mail típusú játékot fejlesztettünk, de jelent meg C64-re is játékunk. A cég egyre jobban ment, a csúcson hetente jelent meg könyvünk és a szerepjátékunknak százezernél is több aktív játékos volt, én pedig sikeresnek számítottam. Mégis, egyre kevésbé éreztem jól magam a saját bőrömben.

A rendszerváltás éveinek eufóriájában azt hiszem mindannyian elképzeltük, hogy milyen lesz majd Magyarország. Tíz évvel később rá kellett ébrednünk, hogy az álmaink szertefoszlottak és a valóság még csak nem is közelít ahhoz, amit és ahogyan reméltünk. Ekkor kezdett el foglalkoztatni a külföldre költözés gondolata.

Eladtam a vállalkozásomat, az informatika felé fordultam immár teljes erőmmel, többek között a karrierépítés szempontjait is figyelembe véve: tudtam, hogy külföldön, bárhová is vessen a sors, író-könyvkiadóként nemigen lesznek lehetőségeim.

Akkori párommal 2004-ben ismerkedtünk meg, két hónappal azelőtt, hogy Thaiföldre utaztam volna, egy ottani hotel-lánc programozójának. Ő éppen könyvtárosként készült diplomázni, én végül megvártam őt, hogy majd

közösen induljunk neki az új életnek. A várakozás és a közös útra készülődés azonban túl hosszúnak bizonyult: 2005 januári utunkat meghiúsította az előző decemberi cunami – egyszerűen a földdel tette egyenlővé jövőendő munkahelyemet.

Addigra mindent felszámoltunk Magyarországon, így a helyzet különös vákuumba lökött minket. Új cél-országot kellett találnunk, immár biztos, előre letárgyalt állásajánlat nélkül. Hónapokon keresztül Ausztráliában gondolkodtunk, ám azon a nyáron Magyarországon járt legkisebb unokatestvérem, Réka, aki akkor már évek óta itt élt Új-Zélandon férjével, Lajossal. Ők meséltek Új-Zélandról és annyi lelkesedés áradt belőlük, hogy úgy döntöttünk, megnézzük magunknak.

2005 novemberében érkeztünk Aucklandbe, és néhány hét alatt szerelembe estünk Új-Zélanddal. Nagyon furcsa érzés volt: mintha haza érkeztem volna, mintha mindig is ide tartoztam volna, és csak valami félreértés miatt nem születtem itt. A kiwi életstílus, egyenesség, puritánság – szöges ellentétben a magyarországi viszonyokkal – megérintett és magába szívott. Persze rettenetesen szerencsésnek is mondhatjuk magunkat – nemcsak unokatestvérem segített sokat, de egy fantasztikus baráti társaságba is csöppentünk, akik nagyon megkönnyítették a beilleszkedésünket.

Első munkahelyemet és a letelepedéshez nyújtott felbecsülhetetlen segítséget is egy magyar-kiwinek, Mazány Péternek köszönhetem. Véletlenül, ismerősökön keresztül kerültem vele kapcsolatba. Már volt ugyan egy félíg-meddig biztosnak számító munkajánlatom de az utolsó sikeres interjú után hetekig nem történt semmi, és akkor még nem tudtam, hogy decemberben mennyire lelassul a cégek működése. Pete-tel való találkozásunkkor kiderült, hogy éppen hasonló tudású munkatársat keres, így mire az előző helyről felhívtak (három és fél héttel később), hogy szerződünk, addigra én már Pete markában csaptam és a Symcomm Limited szoftverfejlesztője lettem.

Majdnem három, izgalmas év után léptem

tovább, hogy közel két évet töltsek egy online ügynökségnél, mint vezető programozó, ahol elsősorban nagy cégek weboldalain dolgoztunk. Az évek alatt szépen sikerült minden: letelepedési engedély, ház vásárlása, és Új-Zélandot is bejártam keresztül-kasul.

Idén aztán létrehoztam saját vállalkozásomat, amely elsősorban konzultációval, internetes biztonság technikával, szoftveres minőségbiztosítással és ritkábban webfejlesztéssel foglalkozik – igaz egyelőre csak másodállásként, mert a tél közepe óta a Hyundai Motors New Zealand programozója vagyok főállásban.

2006-ban kezdtem blogolni, amit változatos intenzitással azóta is folytatok. Blogom, a Subdimension elsősorban Új-Zélandról, a bevándorlásról és egy friss érkező benyomásairól szól. 2008-ban az a megtiszteltetés ért, hogy a HVG által bonyolított Goldenblog versenyben a legjobb tíz közé választott a zsűri, de ennél is fontosabb, hogy írása folytán nemcsak sok honfitársamnak sikerült segítenem új-zélandos terveik valóra váltásában, hanem fantasztikus barátokra is szert tettem.

Auckland és itteni munkahelyeim multikulturálisma lehetővé tette, hogy egy pillanatra se érezzük magunkat idegennek – magyarságunk, ha szóba került egyáltalán, inkább egzotikumnak, semmint hátránynak számított.

Egy ideje már egyre jobban foglalkoztat a családalapítás gondolata, így jövőendő gyermekeim identitása is. Nyilván nagyon szeretném, ha nemcsak beszélnének, de írnának-olvasnának is magyarul, ha másért nem, legalább azért, hogy elolvashassák apjuk regényeit, ha kedvük támad rá.

Bár az elmúlt 5 évben kétszer voltam Magyarországon, őszintén szólva ezek a látogatások számomra inkább csalódást okoztak – terveim homlokterében inkább a magyarországi családtagjaim új-zélandi látogatása szerepel: fontosabbnak tartom, hogy nekik megmutathassam, milyen csodálatos hely Új-Zéland. ■

SZEGEDY KRISZTINA

Szönyi István: Kerti pad

Egy kis fehér kerti pad, avagy röviden a magyar pleine air festészetről

A pleine air stílus a barbizoni erdőben született, közel Párizs, Fontainebleau-hoz, a XIX. század közepe táján.

A festőművészek régóta alkottak már a szabad természetben, a szabadban festés mégis különös jelentőségre tett szert a barbizoni festőiskola és az impresszionisták művészetében. A pleine air festészet egyre népszerűbb lett a tubusos festékek elterjedése következtében. Korábban a művészek saját maguk készítették festékeiket, színes porokat lenolajjal vegyítve.

A barbizoni iskola tagjai 1830-1870 között Barbizon helyiségben találkoztak, alkottak közösen. A barbizoniak a romantikus festészet ellentétéleként a realista festészeti stílus felé mozdultak el.

Ferenczy Károly: Október 1.

Ebben az időszakban terjedt el a festőállványok használata, melyek e kor találmányai. Mivel ezek az állványok könnyűek, szétnyithatóak és összecukhatóak, festődobozzal ellátva könnyen szállíthatóak is, ezért a mai napig előszeretettel használják őket a pleine air művészei. A magyar festők közül sokan, ahogy az szokásos a művészettörténetben, késedelem nélkül alkalmazkodtak az új, európai festészeti stílushoz, beépítették annak jellegzetességeit műveikbe.

Paál László a magyar tájképfestészet mindmáig egyik legnagyobb hatású alakja, munkásságának nagy szerepe volt a műfaj későbbi köz-

kedveltségében. Nagy csodálója volt a 17. századi németalföldi mestereknek. Korai művei jól tükrözték ezt, főként sötét színeket használt eleinte. Londoni útja alkalmával, 1871-ben Paál találkozott John Constable tájképfestészetével, melynek hatására színei világosodtak, és elkezdett vízfestményeket festeni. Második hollandiai útja végleg felszabadította képességeit a halványabb tónusok használatára és arra, hogy a természetet színfoltokban kezdje látni.

A barbizoni iskolához való csatlakozása nem volt minden előzmény nélküli: még 1869-ben a francia festők Münchenben rendezett bemutató tárlatán ismerkedett meg Gustave Courbet és más barbizoniak műveivel. A párizsi Salonban már 1876 óta kiállították festményeit, sőt, az 1878. évi párizsi világkiállításán bronzérmert kapott *Út a fontainebleau-i erdőben* című képéért. Paál mintegy hetven képet hagyott hátra. Festményeinek jelentős része a Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában van.

A nagybányai festőiskola a modern magyar festészetet elindító mozgalom volt, mely 1896-ban a nagybányai művésztelepen bontakozott ki, majd csak a II. világháború vetett véget működésének. A művésztelep 1902-től szabad iskolává alakult, ahol az új magyar festőgeneráció majd minden jelentős alakja megfordult. Az iskola fő érdeme, hogy a naturalizmus és a plein air festészet eredményeit meghonosította. A korai időszakban a nagybányai stílus egyik legmeghatározóbb egyénisége Ferenczy Károly volt. Alapítói: Hollósy Simon, Réti István, Ferenczy Károly, Thorma János, Iványi Grünwald Béla.

Ferenczy Károly a magyar impresszionizmus egyik legnagyobb művésze volt. Rómában, Nápolyban, Münchenben és Párizsban tanult. 1906-tól a Magyar Képzőművészeti Egyetemen az alakrajz és festés tanára lett. Rendszeresen részt vett hazai és külföldi kiállításokon. Három gyereke mind művész lett, Ferenczy Noémi (festő és gobelinművész), Ferenczy Béni (szobrász, grafikus), Ferenczy Valér (festő, grafikus).

A Magyar pleine air iránt elkötelezett művészek a XVIII. század óta folyamatosan tartják fenn ezt a csodálatos művészeti stílust.

A stílus harmadik, kiemelkedő mestere Szönyi István volt, Ferenczy Károly tanítványa, aki

megismertette őt a nagybányai körrel. Az első világháborúban katonai szolgálatot teljesített, nyári eltávozásait Nagybányán töltötte. Mivel szimpatizált a Tanácsköztársasággal, 1920-ban el kellett hagynia a főiskolát és egyre gyakoribb vendége lett a kecskeméti művészárságnak. 1924-től először nyaranta, később minden szabad idejében Dunakanyarban, Zebegényben dolgozott, ő a Dunakanyar festője.

Új technikát talált belső világának kifejezésére: a tojástemperát, a kémiai érdeklődésű művész mindig maga készítette.

A harmincas évek elején keletkeztek "legsüggőzőbb" képei, az *Este*, a *Vörös fejkendős akt*, a *Szürke a Duna*, az *Esernyők*, a *Kerti pad*.

1937-től tanított a Képzőművészeti Főiskolán, az 1940-es évektől szabadiskolát vezetett Zebegényben. Akvarellek festésébe is kezdett, és főleg a vázlatok készítésekor alkalmazta a gouache elnevezésű technikát - ezzel több réteg vízfestéket lehet egymásra festeni.

Ő szerkesztette és részben írta is *A képzőművészeti iskolája* és a *Kép* című könyveket.

A német megszállás alatt menekülteket rejtgetett, s fiával hamis igazolványokat gyártottak. Szellemi függetlenségét a kommunizmus sem tudták megtörni. Segített a kitelepítetteken, és vissza merete utasítani Sztálin portréjának megfestését, illetve azon feltétellel vállalta, ha elintézik, hogy a diktátor eljőjön a műtermébe.

A pleine air festészet hívei ma is, folyamatosan alkotnak, több alkotócsoportban, szerte Magyarországon. A Veránka alkotócsoport, kecskeméti művészek közössége, akiknek szép képeiben gyönyörködhetünk a www.PleineAir.hu oldalon. Büszkeséggel tölt el, hogy személyesen ismerem az alkotócsoport néhány tagját, akik egyike kedves kollégám is, és aki még egyetemista korában jogi irodámon vett részt szakmai gyakorlaton. A Veránka csoport magáénak vallja Szönyi örökségét, melyre igen büszkék és melynek méltó folytatói.

Szönyi István: Zebegényi részlet

Szönyi öröksége több mint csupán művészeti hagyomány. *Kerti pad* (1943) című műve a magány és valami erkölcsi fensőbbesség jelképe volt a világháború éveiben. Ez a kis fehér pad, számomra a humánus, a szépség és a napvilágos pleine air stílus egyedülálló jelképe. ■

KRISZTINA SZEGEDY:

A Little White Garden Bench: A Brief History of Hungarian Pleine Air

István Szőnyi - Self-Portrait

László Paál - Drawing

István Szőnyi - Funeral at Zebegény

The style of plein air was born in the Barbizon Forest near Paris, Fontainebleau in the mid-19th century.

Artists had long painted outdoors, but working in natural light became particularly important to the Barbizon School and to impressionists. The popularity of painting in plein air increased in the 1870s with the introduction of paints in tubes (resembling modern toothpaste tubes). Previously, painters made their own paints by grinding and mixing dry pigment powders with linseed oil. The Newlyn School in England is also considered a major proponent of the technique in the late 19th century.

The Barbizon School (circa 1830–1870) is named after the village of Barbizon near Fontainebleau Forest, France, where the artists gathered. The Barbizon painters were part of a movement towards realism in art, which arose in the context of the dominant Romantic Movement of the time.

It was during this period that the "Box Easel", typically known as the French Box Easel, was invent-

ed. It is uncertain who developed it first, but these highly portable easels, with telescopic legs (based on the tripod design) and a built-in paint box and palette, made treks into the forest and up hillsides less onerous. They remain a popular choice to this very day even for home use, as they fold up to the size of a brief case and are thus easy to store.

Hungarian artists, traditionally quick to adapt to international developments, responded without delay to the new European painting style. And it was thus that Hungarian pleine air was born.

The gifted artist, **László Paál** was the one who established the Hungarian pleine air school. Paál was an admirer of the Flemish masters of the 17th century. His first dark-coloured paintings mirrored their style. During his visit to London in 1871, Paál became acquainted with John Constable's landscape paintings, which had a marked impact on him. Following this he started using lighter tones and painting watercolours. Just a year later, he returned from a second trip to the Netherlands with unbridled passion for using fainter colours and seeing nature in patches of colour. Having said that, he first saw the paintings of Gustave Courbet and other Barbizon masters in Munich during their first exhibition in the city in 1869.

Paál's paintings were regularly exhibited at the Paris Salon from 1876. In fact his masterpiece, *Road in the Fontainebleau Forest*, won him a bronze medal at the World Exhibition in 1878. Altogether László Paál painted about 70 paintings, most of which are owned by the Hungarian National Gallery.

Established at an artists' colony in Nagybánya in 1896, the Painters' School of Nagybánya was the leading movement of modern Hungarian painting until the end of World War II. It became a free school from 1902, which every new Hungarian painter who subsequently became notable visited at some stage. The Nagybánya School established the style of naturalism and pleine air in Hungarian art. The founders of the artists' colony were Károly Ferenczy, Simon Hollósy, István Réti, János Thorma and Béla Iványi Grünwald, all of whom became great painters in their own right.

Károly Ferenczy was probably one of Hungary's greatest impressionists. He studied in Rome, Naples, Munich and Paris. From 1906 he lectured in sketching and painting at the University of Fine Arts. His paintings were regularly exhibited at exhibitions at home and abroad. Most of Ferenczy's paintings are housed at the Ferenczy Museum in Szentendre. All three of his children followed in his footsteps - Noémi Ferenczy was a painter and gobelin artist, Béni Ferenczy a sculptor and Valér Ferenczy worked as a painter and graphic artist.

Hungarian artists committed to the pleine air style have maintained this wonderful painting tradition

since the 18th century.

The third outstanding Hungarian master of pleine air was **István Szőnyi**, follower of Károly Ferenczy. Ferenczy introduced him to the artists at Nagybánya. During his military service in the World War I, István Szőnyi spent his summer holidays at Nagybánya. He was forced to stop his studies in 1920 because he openly sympathised with the first Hungarian Communist Regime (the Tanácsköztársaság), after which he became a more and more frequent visitor in the leading art circles of Kecskemét.

From 1924 he spent each summer, and then steadily increasing time in the picturesque village of Zebegény, eventually settling there. This village on the Danube bend inspired his best paintings and he thus became known as "The Painter of the Danube Bend". Many of his works are exhibited at the family house in Zebegény, which now operates as a museum.

Szőnyi invented a new technique in the expression of his art: egg tempera, which with his bent for chemistry he prepared himself.

He painted his most famous paintings in the early 1930s: *Evening*, *Nude in Red Scarf*, *Grey Danube*, *Umbrellas* and *Garden Bench*. He taught art at the University of Fine Arts from 1937 and at the same time led a free school for artists in Zebegény. He also started painting watercolours, using the special gouache technique (painting several layers of watercolours on top of each other) mainly for his sketches.

He edited and in part wrote two important books for artists: *The Study of Fine Arts* and *The Picture*.

During the German occupation Szőnyi hid refugees and produced false papers for them with his son. During the Communist dictatorship he managed to keep his political independence in tact. He helped deportees, and he even refused to paint Stalin's portrait - it has become legend that he dared say that he would have painted Stalin's portrait, if the dictator had visited him at his atelier.

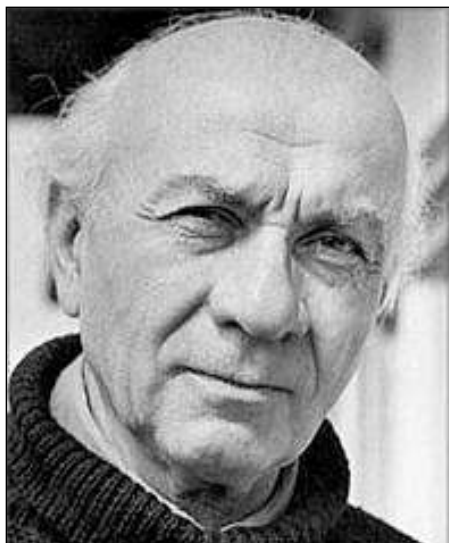
There are several contemporary followers of pleine air in Hungary and they have formed several artists' groups all over the country. One of those groups is the Veránka Artists' Group, a team of painters from Kecskemét, who are proud and talented followers of Szőnyi. Several paintings of the Veránka Artists are exhibited in their gallery on the Internet: www.PleineAir.hu.

Szőnyi's spiritual heritage is more than just art tradition. His painting, the *Garden Bench* (1943) was a symbol of solitude and of moral superiority during the years of World War II. The little white bench combines beauty and humanity. It is a unique symbol of the art of pleine air, of the art of painting outdoors. ■

"kopogtatás nélkül bejöhetsz hozzám"
József Attila

ILLYÉS GYULA (1902-1983)

Felsőrácegrespusztán született, 1902. november 2-án. Apja Illés János uradalmi gépész, anyja Kállay Ida volt. Szülei 1916-os válása után anyjával a fővárosba költözött. Az Izabella utcai kereskedelmi iskolában 1921-ben érettségizett. 1918-19-ben részt vett a baloldali diák- és ifjúságmozgalomban, ott volt a románok elleni szolnoki csatában. 1920. december 22-én jelent meg első verse (*El ne essél, testvér*) név nélkül a *Népszavában*. 1921 őszétől a budapesti egyetem magyar-francia szakos hallgatója volt. Illegális tevékenységéért várható letartóztatása elől 1921 végén emigrált, 1922. áprilisában Párizsba érkezett. Alkalmi állások után könyvkötő-műhelyben dolgozott. Részt vett az emigráns magyarok szakszervezetének és különféle munkásmozgalmi művelődési köröknek munkájában. 1923-ban első cikkeit, fordításait az *Ék és a Ma* közölte. 1926-ban amnesztia nyomán hazatért. Fő fóruma a Kassák által szerkesztett *Dokumentum*, majd a *Munka*. 1927. november 16-án megjelent első kritikái írása a *Nyugatban*; 1928-tól már költőként is rendszeresen jelen volt.

1931-ben feleségül vette Juvancz Irmát; ebben az évben, majd 1933-ban, 1934-ben, 1936-ban Baumgarten-díjat kapott. 1934-ben az első írókongresszusra való meghívás alapján hosszabb

utazást tett a Szovjetunióban. 1934-től a *Válasz* munkatársa is volt. 1937-ben a Márciusi Front egyik alapítója. 1937-től a *Nyugat* társszerkesztője; a Nemzeti Bank sajtótöreferense. 1938-ban elvált Juvancz Irmától. 1939-ben feleségül vette Kozmutza Flórárt. Babits halála után 1941-ben a *Nyugat* örökébe lépő *Magyar Csillag* szerkesztője.

1944. március végétől vidéken és Budapesten bujkált. 1945-ben nemzetgyűlési, majd rövid ideig országgyűlési képviselő. 1946-ig a Nemzeti Parasztpárt egyik vezetője. 1946-1949 között a *Válasz* szerkesztője. 1948-tól visszavonult a közéletől. 1948-ban, 1953-ban és 1970-ben Kossuth-díjat, 1950-ben József Attila-díjat kapott. 1966-ban a Le Grand Prix International de Poésie jutalmazottja. 1970-ben Herder-díjat, 1971-ben az Ordre des Arts et des Lettres „parancsnoki fokozatát”, 1972-ben a Munka Vörös Zászló Érdemrendjét, 1977-ben a Magyar Népköztársaság Babérkoszorúval Ékesített Zászlórendjét, 1978-ban a Prix des Amitiés Françaises díjat, 1981-ben a Mondello-díjat, 1982-ben a Magyar Népköztársaság Rubinokkal Ékesített Zászlórendjét kapta.

1945-1949 között az MTA tagja volt; 1989-ben visszaállították MTA tagságát. 1983. április 15-én Budapesten halt meg.

Illyés Gyula a huszadik századi magyar irodalomtörténetnek, irodalmi életnek - Babits mellett - legfontosabb alakja. Nem lehet véletlen, hogy Babits őt jelölte ki a *Nyugat* örökség folytatójának. Párizsi évei alatt - francia nyelvű avantgárd verseivel - az avantgárd antológiák szerzője lesz. A francia fővárosban szerzett baloldali és nemzetközi kapcsolatai szerény védettséget biztosítanak számára a kommunista diktatúra időszakában. Hazatérése után felméri, hogy a Trianon utáni Magyarországon az internacionalista avantgárd nem felel a nemzet kérdéseire. Miközben a Puszták népével a népi írók mozgalmának egyik vezetője lesz, a *Nyugat* vezető munkatársa is, aki a kölcsönös kirekesztés időszakában - a vitát is vállalva - tesz hitet az

egységes nemzeti irodalom mellett. Az ő nevéhez fűződik az 1956-os forradalom és szabadságharc emblematikus költeménye, az *Egy mondat a zsarnokságról*. Élete utolsó évtizedeiben az ötágú síp megszólaltatásán, az anyaországi és a határon túli magyarság szellemi és kulturális egységének megteremtésén fáradozott.

Lírája az avantgárd igézetében indul, de - főleg expresszionista és szürrealista - kifejezésmódja gyakran ötvöződik tárgyias elemekkel is. Első két verskötete (*Nehéz föld* 1928; *Sarjürendek* 1930) szabad verseinek sodró pátoszában az avantgárd hatás már a kikristályosodott új látásmód és mondanivaló szolgálatába áll. Meghatározó élménye a táj, „ősei hona”, a „százados szelíd szegénység” sorsvállalása, „testvér összetartásra” nevelő ereje, a kétkézi munka teremtő hatalma, történelmi múltunk intelme, a „bitorolt föld” és „Dózsa György sercegő bőrének” emléke.

A 30-as évek elejétől költészetének legerőteljesebb vonulata végleg egy sajátos lírai realizmus: verseiben a tárgyak és személyek legtöbbször eredeti funkcióikban, összefüggéseikben, eredeti cselekvésekkel, valóságos térben és időben jelennek meg; a vers minden atomja a valóság logikája szerint kapcsolódik egymáshoz, s áll össze. A súlyos társadalmi bajok, a „nem menekülhetsz” közösségi küldetésadata és irodalmunk hagyományai együttesen készítették az avantgárdtól elfordulva a tárgyiasan életközeli líra művelésére.

Ugyanez vezette a költői epika megújításában. Egymást követő elbeszélő költeményeiben a gyermek- és ifjúkori emlékek idézése, az idill és tragikum egysége összetettségében is reménykedő forradalmi jövőképet ad. Ars poeticája valósul meg prózai írásaiban is. Az Oroszország 1934 szovjetunióbeli utazásának élményszerű leírásában „az emberiség jövődjének problémáját” vizsgálja. *A Puszták népe* 1936 az irodalmunkból addig hiányzó „népréteg lelkiületét” és életét ábrázolja szociográfiai, önéletrajzi és szépirodalmi

elemek művészi összeszövésével. *A Puszták népe* bekerült a század legfontosabb epikai alkotási közé.

Szálló egek alatt 1935 és *Rend a romokban* 1937 című versesköteteiben értelmileg is megalapozódik illúziótlan, de rendíthetetlen hűsége a szegények, az alul levők világához és jobbító szándékaihoz. Esszéiben, tanulmányaiban, kritikáiban szintén erről szól; *Kora tavasz* 1941 című regénye az 1918-19-i forradalmi kort idézi; első drámája, *A tűfoka* (1944) a néphez való hűség legjobb megoldását keresi. Háborús évekbeli egyéb munkásságával is a széles nemzeti összefüggés megteremtésére törekszik legalább a szellemi ellenállás szintjén.

A háború utáni újjáépítéssel és társadalmi átalakítással eleinte konkrét mozzanatokban is azonosul; 1946-ban fejezte be a háború éveiben elkezdett *Hunok Párisban* című regényét. Az évek teltevel csalódottan látta, hogy a szocializmust ígérő hatalom kirekesztette a népet az ország formálásból (*Egy mondat a zsarnokságról* [1950], 1956). Lírai kötete hosszú évekig nem jelent meg, más műfajokban az egyszerű dolgos emberek, a hétköznapi munka nemzetfenntartó erejéről szólt (*Két kéz* 1950), és különféle áttételekkel azt az alapigazságot fogalmazta meg, hogy „semmilyen szabadság nincs a nép közvetlen részvétele nélkül”.

Drámaírói munkássága ekkor kezdett kiteljesedni, mindenekelőtt a nemzeti történelmi önvizsgálat drámatípusával, középpontban az intellemmel, hogy a vezetők és vezetettek viszonya meghatározza a nemzet és a haladás ügyének sikerét. A nehéz évek művészileg serkentők voltak: a *Kézfogások* (1956) nagy versek sora, köztük a nép megszólalási jogát elementáris erővel hirdető Bartókkal.

Az *Új versek* 1961 az öregedés, a visszatekintő számvetés és a halállal való szembenézés tárgyköreit hozza. *A Dólt vitorla* (1965) és a *Fekete-fehér* (1968) versei nem csak a társadalmi kérdésekkel foglalkozott lírájában, hanem minden emberi témával – szerelemmel, természettel, a halállal –, változatos műformákban és hangon.

Gyorsan sorjázó drámáinak egyik vonulata változatlanul a nemzeti történelmi sorsfordulók tanulságait kutatja (*Dózsa György* 1956; *Különc* 1963; *Malom a Sédén* 1963); a másik a historikus keretben a múlt és a jelen fájó tanulságai nyomán a hatalom és erkölcs viszonyát vizsgálja (*Kegyenc* 1963; *Tiszták* 1971). Jelentős írói tette a népi komédia megújítása és továbbfejlesztése: a komikumba egyre több bölceleti mondandót sűrít (*Tüvétevek* 1953; *Bolhabál* 1966; *Bölcsék a fán* 1972; *Bál a pusztán* 1972; *Homokzsák* 1979).

A szépprózában szintén a folytatva megújulás útját járta mindvégig. *A Kháron ladikján* 1969

című esszéregénye műfajilag is eredeti, mély és bátor szembenézés azzal az ellentmondással, hogy „életünk öröklét igényű” a mulandóságban is. Szépirodalmi munkássága mellett élete végéig jelentősek más műfajokban való megszólalásai: esszéi, tanulmányai, naplójegyzetei, interjúi és műfordításai, népmese-feldolgozásai is. *A Pusztulás* 1933 a szociális kényszer miatt bekövetkező népességfogyás drámai rajza, mely közvetlenül is inspirálta a népi írók mozgalmának kibontakozását. Irodalmi esszéiben elsősorban a kortársokról (Babits, Kosztolányi, Németh László, Nagy Lajos, Szabó Lőrinc) vallott ihletet, illetve a francia irodalom klasszikusaival (Molière, Racine, Baudelaire) foglalkozott. *A Hajszálgyökerek* 1971 központi kérdése a nemzeti érzés jogossága, a nemzetért való felelősség. Költő, dráma, regény és esszéíró, műfordító. József Attila generációjához tartozik. Életművében a népi, nemzeti és egyetemes értékek ötvöződnék. Egyfajta morális igényesség jellemzi művészetét. Szerepe a '45 utáni magyar kultúra arculatának kialakításában meghatározó. ■

Széchenyi hídja

*Hány könyvet írt! És valamennyinél
többet ér
ez a híd. Hogy él!*

*Egy mondandón, mit nem papírlapokra
bizott, ki észbe fogta
és létre hozta,
egy derek eszmén járok át naponta.*

*Napi örömöm ez a jó
anyagba burkolt közölnivaló.*

*Vigaszom
lépsem e szép értelmű sok vason.
Egész mozgó testemmel olvasom.*

Kézzelel érinthetek egy győzedelmet.

*Ledönthették, amit ő megteremtett.
Akár a jó fa, többől újraserkedt.
Egész lényemmel értek valamit,
valami boldogító igazit;
így szól a szívhez:*

*dehogy hal meg a gondolat!
míg ember él a nap alatt,
itt mindig híd lesz!*

*Egy eszme itt
látod örökre működik,
mint csoda óra.*

*Pedig
csak ember volt – hány elbukás tudója! –
a földhúzója.*

Költők egymás közt

*Nem lehet tisztességes ember
ki a versírását abbahagyja.
Az igazmondást hagyja abba.*

*A nem-hazudást, nem-csalást
hagyja abba az ilyen ember.
Így állunk, öcsém, bizony evvel.*

*A sorssal se megysz semmire
viták haragos érve nélkül.
S ha költő hallgat, belekékül,*

*mint kinek fogy a levegője
s véle sápadnak mind, zihálva,
kiknek ő volna nyíló szája.*

*Különös bibliát-idéző
ragály! – De bírodalmak estek,
nem kapva lélekzetnyi verset.*

*Szörnyű. De – zengve bárhogy – költők,
kik nem adják ki igazunkat,
rászolgálnak, ha belefűlnak!*

Kapcsok

*A szenvedély, mely a mulandó izmot
vaspántként kapcsolta testünk köré,
hogy megízlelvén őrizzük a titkot:
egy pillanatra sorsunk istené,*

*a szenvedély majd elmúlik. A boldog
percek, az éj, a kéj már senkié.
Heverünk torzan, mint a páros szobrok,
ha tömbjüket az idő széttöré.*

*De jönnek majd új közös kapcsok, láncok,
megtartóbbak, mint minden karolás:
futnak arcomon, arcodon a ráncok*

*s majd fonalai őszülő hajaknak
tanítják, mi az összetartozás,
amelyet ketté Isten sem szakaszthat.*

HUNGARIAN POETS

GYULA ILLYÉS

(1902-1983)

"The life of the hero of the tale is, at the outset, overshadowed by bitter and hopeless struggles; one doubts that the little swineherd will ever be able to vanquish the awful Dragon with the twelve heads. And yet, ...truth and courage prevail and the youngest and most neglected son of the family, of the nation, of mankind, chops off all twelve heads of the Dragon, to the delight of our anxious hearts. This exultant victory, towards which the hero of the tale always strives, is the hope and trust of the peasantry and of all oppressed peoples. This hope helps them bear the burden of their destiny."

- Gyula Illyés (*Once Upon a Time: Forty Hungarian Folk-Tales*)

Gyula Illyés was a poet, a novelist, essayist, short story writer, dramatist, and political activist. He is considered to be one of the greatest Hungarian poets of his time. In a country where the inhabitants have historically turned to their artists for support in times of crisis, Illyés is accepted as a great spokesperson for the common people. Regardless of genre, his works are marked by simplicity of language and stark immediacy that compound its stirring nature. Illyés himself admitted, "With all the literary genres with which I experimented I wanted to serve one single cause: that of a unified people and the eradication of exploitation and misery. I've always held literature to be only a tool."

Illyés was born in Felsőrácegrespuszta, on the Hungarian Great Plain, at the estate where his parents were servants. Following his parents' separation, he moved with his mother to Budapest in 1916 and finished his schooling there. From 1918 to 1919 he took part in various left-wing student and youth worker's movements. His first poem, *El ne essél, testvér* (Don't Fall, Brother) was published anonymously in the Social Democrat daily *Népszava* on 22 December 1920. He started studying Hungarian and French at the Budapest University in 1921, but because of illegal political activities was forced to flee later that year. He ended up in Paris, spending some time at the Sorbonne, supporting himself with menial jobs and writing only in his spare time.

He returned home in 1926 after an amnesty. His main forums of activity became *Dokumentum* and *Munka*, periodicals edited by the avant-garde writer and poet Lajos Kassák. His first critical writing appeared in 1927 in the review *Nyugat* – the most distinguished literary magazine of the time. He became friends with the leading talents of his generation, Attila József, László Németh, Lőrinc Szabó, József Erdélyi, János Kodolányi and Péter Veres. His first book (*Nehéz Föld*) was also published by *Nyugat* in 1928.

In 1931 he married Irma Juvancz. Three years later he was invited and travelled to the Soviet Union to participate in the international writers congress where he met André Malraux and Boris Pasternak. He was one of the founding members of the March Front (1937-1939), a left-wing and anti-fascist movement. Subsequently he was invited onto the editorial board of *Nyugat* and became a close friend of its editor, the post-symbolist poet and writer Mihály Babits. During World War II, following the death of Mihály Babits, Illyés was nominated editor-in-chief of *Nyugat*. Having been refused by the authorities to use the same title for the magazine, he continued to publish the review under a different title: *Magyar Csillag* ("Hungarian Star").

In the meantime he and his first wife divorced and in 1939 he married Flóra Kozmuta, with whom he had a daughter, Maria. After the Nazi invasion of Hungary in March 1944, Illyés was a fugitive along with László Németh, both condemned as anti-Nazi intellectuals. In 1945 he became a member of the democratically elected parliament of Hungary, and one of the leaders of the left-wing National Peasant Party. He withdrew from public life in 1947 as the Communist takeover of government was approaching.

He was a member of the Hungarian Academy of Sciences from 1945 to 1949, then again from 1989 until his death. He directed and edited the review *Válasz* from 1946 to 1949. Although he lived a reclusive life in Tihany and Budapest until the early 1960s, his poetry, prose, theatre plays and essays continued to make an important impact on Hungarian public and literary life.

On 2 November 1956 during the Hungarian Revolution he published a poem widely considered to be his most famous poem, "One sentence on tyranny", which was subsequently not allowed to be republished in Hungary until 1986. From the early 1960s he continued to express political, social and moral issues all through his work, with his attention increasing turned towards downtrodden minorities, especially Hungarian in Romania, Czechoslovakia and Yugoslavia. (It was thanks to his outspokenness that the United Nations in Geneva took note of human rights abuses against Hungarians in Romania.)

Active until his death in April 1983, Illyés published poems, dramas, essays and parts of his diary. His work as a translator is also considerable. He translated from many languages, French being the most important, but - with the help of rough translations - his volume of translations from the ancient Chinese classics remains a milestone.

In his poetry Illyés was a spokesman for the oppressed peasant class as seen in the classic, *A puszták népe* (People of the Puszta), published in 1936. He was universally lauded throughout his long career by critics and, more importantly, the people of Hungary, receiving many awards. He was loved and read not simply for his writing skills, but for his constant support of the people through his works.

[Illyés's daughter Maria, former curator of the modern collection of the Museum of Fine Arts in Budapest, catalogued part of the vast library and correspondence of her father and donated this collection to the Hungarian Academy of Sciences in 2003, making it available to scholars. Her motivation: "My father was in contact with many important people in literature, such as André Breton, Paul Eluard and Boris Pasternak. His library is a bit like a history of European literature from the 1920s until the 1980s."]

Sources: various

A Sentence About Tyranny (excerpt)

*Where tyranny exists
that tyranny exists
not only in the barrel of the gun
not only in the cells of a prison*

*not just in the interrogation block
or the small hours of the clock
the guard's bark and his fists
the tyranny exists*

*not just in the billowing black fetor
of the closing speech of the prosecutor,
in the "justified use of force"
the prisoners' dull morse*

*not merely in the cool postscript
of the expected verdict
there's tyranny
not just in the crisp military*

*order to "Stand!" and the numb
instruction "Fire!", the roll of the drum,
in the last twitch
of the corpse in the ditch*

*not just in the door half open
and the fearful omen,
the whispered tremor
of the secret rumour*

*the hand that grips,
the finger before the lips,
tyranny is in place
in the iron mask of the face*

*in the clench of the jaw
the wordless O
of pain and its echo
and the tears*

*of silence-breeding fears,
in the surprise
of starting eyes*

....

(- translated by George Szirtes)

Digitális fotópályázat/Digital Photo Competition

Utazás a világ körül – 2011 Ausztrália, Új-Zéland és a csendes-óceáni szigetek

A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus 2010-re meghirdeti nemzetközi digitális fotópályázatát „Utazás a világ körül – 2011 – Ausztrália, Új-Zéland és a csendes-óceáni szigetek” címmel. A pályázat védnökei: Magyarország canberrai nagykövetsége és Ausztrália budapesti nagykövetsége. A pályázat célja, hogy az utazás közben szerzett vizuális élményeket minél többen megörökítsék, és egy fotókiállítás keretében másoknak is bemutathassák. 2011-ben azokat a felvételeket várjuk, amelyek az elmúlt öt esztendőben Ausztráliában, Új-Zélandon, és a csendes-óceáni szigetekre készültek. Ezekből – kellő mennyiség és minőség esetén – kiállítást tervezünk Ausztráliában, Új-Zélandon és Magyarországon, illetve fotóalbumot jelentetünk meg.

Részvételi feltételek

1. A fotópályázaton amatőr fotósok részvételét várjuk életkortól, foglalkozástól és lakóhelytől függetlenül. Részvételre biztatjuk azokat a turistákat, akik bel- és külföldi útjaik során sokat fényképeztek, de még sohasem jutott eszükbe nyilvánosság előtt szerepelni az eredetileg családi fotóalbumokba szánt fényképekkel.

2. A pályázat témája kötetlen. Műemlékfotók, portrék, eseményfotók, tájképek, természet- és állatfotók, városképek, makro-felvételek, hangulatképek, stb. egyaránt beküldhetők, függetlenül attól, hogy Ausztrália, Új-Zéland vagy a csendes-óceáni szigetek mely pontján készültek.

3. Szerzőnként beküldhető maximum 10 digitális vagy digitalizált felvétel JPG formátumban. A fotók hosszabbik oldala 2000 pixel legyen, terjedelme pedig ne haladja meg 2-3 Mb-ot. Minden felvétel file-neve a pályázó CsaládneveKeresztnéve egybeírva, majd a kép rövid (egy-két szavas) címe. A családnév előtt semmilyen más karakter ne szerepeljen, mert az lehetetlenné teszi az automatikus rendezést. A kép utómunkálata csak az eredeti élmény vizuális hangsúlyát emelheti ki (színkorrekció, kontraszt, fényerő, kivágás), de nem változtathat tartalmán. Fantáziakép nem pályázhat.

4. A pályaműveket e-mailben lehet beküldeni – minden képet külön csatolva mellékletként – az ausztralia2011@gmail.com címre. Egy küldemény terjedelme – a mellékletekkel együtt – ne legyen nagyobb, mint 15 Mb. Ha szükséges, akkor a képek több levél mellékletként küldendők. Óriásleveleket, becsomagolt állományokat nem fogadunk.

5. A pályázatra csak olyan felvételeket nevezhetnek a szerzők, amelyek a korábbi „Utazás a világ körül – 2009 – Ausztrália és az „Utazás a világ körül – 2010 – Ausztrália és Új

Zéland” c. fotókiállításon még nem szerepeltek.

6. A pályázóknak nevezési lapot kell kitölteniük számítógéppel, amelyet a szervezők bocsátanak az érdeklődők rendelkezésére. A nevezési lapon szereplő információk egyezzenek a fényképek címében feltüntetett leírással. A nevezési lap 2010. december 15-étől letölthető a www.mmikl.hu oldalról. A nevezési lap aláírás nélkül is beküldhető, mert a képek beküldésével jelzi a pályázó, hogy elfogadja a pályázati feltételeinket.

7. Díjazás: 1-5. díj: 5.000 Ft (kb. 30 NZD) értékű fotóművészeti album és oklevél.

Pályázati naptár

- A fotók beküldésének határideje: 2011. február 28.

- Zsűrizés: 2011. március 14-éig.

- Értesítés a zsűrizés eredményéről (kizárólag e-mailben), a kiállítás helyszínéről és megnyitójának időpontjáról: 2011. március 31-éig.

- A fotókiállítás bemutatói Új-Zélandon, Ausztráliában és Magyarországon: 2011. május 1-jétől.

További információ kérhető a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus munkatársától, Győri Lajostól, (postacím: 1011 Bp., Corvin tér 8. tel.: +36 1 225-6033, fax: +36 1 225-6030; e-mail: gyoril@mmikl.hu). Nevezési lap a Magyar Szó szerkesztőjénél igényelhető vagy letölthető a www.mmikl.hu honlapról.

Travels Around the World – 2011 Australia, New Zealand and the Pacific Islands

The Hungarian Institute for Culture and Art (MMI) calls **amateur photographers of Hungarian citizenship or origin to participate in the digital photo contest “Travels Around the World – 2011 – Australia, New Zealand and the Pacific Islands”**, organized under the auspices of the Hungarian Embassy in Canberra and the Australian Embassy in Budapest.

The purpose of the contest is to **share the visual impressions stored on digital photographs during travels in Australia and New Zealand within the past 5 years**. The best selected shots planned to be exhibited in Australia, New Zealand and Hungary as well as in a photo album edited by MMI.

Conditions

1. Entries are invited from amateur photographers of any age, profession or country of residence. Entries are encouraged from applicants who took photos during their domestic or overseas trips and never have considered exhibiting them in public.

2. The subject of the photos is not limited and may be a monument, portrait, event, land-

scape nature/animals, cityscape (close-up or panorama), macro-shots, emotional impressions taken anywhere in Australia, New Zealand or the Pacific Islands.

3. A competitor may send a maximum of ten (10) digital or digitalized photos in JPEG format. The longer side should be 2000 pixels and the photo should not exceed 2-3 Megabytes. Each photo must be given a name in the following syntax: competitor's FamilynameGivenname followed by a one- or two-word description or title of the picture. No other character should be used in front of Familyname because it makes impossible the automatic ordering. Manipulation of the pictures may only enhance the visual stress or emphasis of the original such as contrast, colour saturation and temperature, cropping. No modification of the original content is allowed, e.g., fantasy pictures will not be accepted.

4. Entries must be sent as separate attachments to the e-mail address ausztralia2011@gmail.com. The size of any individual message must not exceed 15 Megabytes. If necessary, the entries may be sent over several e-mails with attachments. Giant and zipped messages are undeliverable and will not be processed.

5. Photos entered must not have been taken part in previous Travels around the World contests, such as the 2009 – Australia and the

2010 Australia and New Zealand contest.

6. Competitors must fill out the electronic application form that is provided by the organizers. The information on the application form must be identical with that shown on the picture/s. The application form can be downloaded from www.mmikl.hu home page and then click on photo competition menu. Competitors do not have to sign the form. By submitting pictures they automatically accept the application conditions.

7. Prize 1-5 will be photo albums valued at 5000 HUF (approximately 30 NZD) each and certificates.

Competition Schedule

- Deadline for receipt of entries 28 February 2011.

- Jury deliberations by 14 March 2011.

- Results of evaluation in email by 31 March 2011, including information about ranking, venue, opening date and time of the exhibition.

- Exhibitions of the photos in Australia, New Zealand and Hungary will take place after 1 May 2011.

Further information is available from Mr Lajos Győri at the Hungarian Institute for Culture and Art (gyoril@mmikl.hu; 1011 Budapest, Corvin tér 8; tel. +36 1 225 6033; fax +36 1 225 6030). Application forms are available from the Editor, or can be downloaded from www.mmikl.hu.

BARANGOLÓ

BUDAPEST BUDAPEST KÖRNYÉKE DÉL-ALFÖLD DÉL-DUNÁNTÚL KÖZÉP-DUNÁNTÚL NYUGAT-DUNÁNTÚL ÉSZAK-ALFÖLD ÉSZAK-MAGYARORSZÁG BALATON

"Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent, nekem szülőházam itt e lángoktól ölelt kis ország, messzeringó gyerekkorom utlága."

Radnóti Miklós

N
Y
U
G
A
T
-
M
A
G
Y
A
R
O
R
S
Z
Á
G

Nyugat-Dunántúl

Az ország műemlékekben leggazdagabb városait találjuk a Szlovéniával és Ausztriával határos, hegy-völgyes vidéken, ahol a Világörökség része lett a magyar kultúrkincs őrzője, a Pannonhalmi Főapátság épületegyüttese. A vízi túrákra és kerékpározásra is lehetőséget adó kirándulóhelyekben és jó borokban gazdag vidéket kellemes szubalpin klímája miatt is sokan felkeresik.

Sopron

Az ország műemlékekben leggazdagabb városa a fenyvesekkel borított löverek és jó bort adó szőlőskertek koszorújában fekvő, szubalpin klímájú, 1975-ben Európa Nostra-díjjal kitüntetett, határ-menti kisváros.

A római Scrabantia az Európát észak-déli irányban átszelő „Borosnyút” fontos állomása volt, gazdag fórumának szobor-, és kötöredékei a város jelképeként ismert, 61méter magas, csodálatos körpanorámát nyújtó Tűztorony aljában, emeletein a város történetét bemutató kiállítások láthatók. A hangulatos barokk Fő teret uralja a népnyelvben „Kecske templom”-nak nevezett, gótikus boltozatú, barokk berendezésű bencés templom, amely koronázások és országgyűlések színhelye is volt a XVII. században. Az ország egyik leglátogatottabb múzeuma a sarokerkélyes barokk Stornó-ház telezsúfolva a híres műgyűjtő Stornó-dinasztia sok érdekes régiségek gazdag gyűjteményével. A tábornok-ház a XVII. századi polgármesterek és a városi katonai parancsnokok lakóhelye volt. Háromszáz évvel idősebb a Fabricius-ház a város egyik legértékesebb világi műemléke, berendezése, bútorai a XVII.-XVIII. századi polgári ízlést tükrözik, középkori pincéjében, a Római Kőtárban látható az a Trias-szoborcsoport, amely a római Capitoliumot díszítette, ugyancsak gótikus a Gambrinus-ház. A soproni műemlék-patikák legszebb berendezéseit és gyógyszerészeti könyvritkaságait gyűjti csokorba a patikaház. A Szentháromság-szobor a magyar barokk szobrászat kiemelkedő alkotása a XVII. századból. Rendszeresen tartanak orgonahangversenyeket az aranyozott fa oltárral, szépen faragott szószékkel ékes evangélikus templomban. A XIX. század egyik legszebb neogótikus építészeti emléke az orsolyita templom, előtte a XVIII. századi Mária-kút, oratóriumában a fafaragványokat, ötvöstárgyakat őrző Soproni Római Katolikus Egyházművészeti Gyűjtemény.

W A N D E R L U S T

E U D A P E S T B U D A P E S T K Ö R N Y É R E D É L - A L F Ö L D D É L - D U N Á N T Ű L K Ö Z É P - D U N Á N T Ű L N Y U G A T - D U N Á N T Ű L É S Z A K - A L F Ö L D É S Z A K M A G Y A R O R S Z Á G B A L A T O N

"What this land means to others I cannot know, my homeland for me is a small country so embraced by flames, rock-a-bye world of my childhood."

Miklós Radnóti

W E S T E R N T R A N S D A N U B I A

Western Transdanubia is the part of Hungary bordered by Slovakia, Austria, Slovenia and Croatia, i.e. the region between the Danube and the Drava rivers, stretching from Lake Fertő to Lake Balaton. The area characterised by hills and valleys where you find the country's towns richest in heritage buildings, including the World Heritage Pannonhalma Abbey (ref. Magyar Szó issue no. 90). The forests, streams, fortress ruins and medieval churches in this region which is also rich in good wines and has a pleasant sub-alpine climate, is an appealing destination for all visitors, including cyclists and trampers.

Sopron

Sopron is situated near the western borders of Hungary, at the foot of the Alps, 60 km from Vienna and 220 km from Budapest. It is one of the oldest treasure troves of the country. Sopron merges past and present. It creates a bridge between Hungary and its western neighbours, opening a gate for foreign guests visiting Hungary, as is symbolized in the city's coat of arms.

The inhabitants of the city are known for their hospitality and for their loyalty to their hometown, also symbolized visibly by the "Gate of Faith", which can be found on the southern side of the Firewatch Tower, the symbol of the city, and which was made in commemoration of the referendum of 1921, determining whether Sopron would stay part of Hungary or be part of Austria.

The City Hall was built in 1896, in the year of the Hungarian Millennium. Opposite it, the Storno House is one of the most well-known buildings of the city, primarily due to its highly esteemed collection. None other than King Matthias stayed overnight between those walls. The Goat Church provided a venue for coronations and parliamentary sessions. The Holy Trinity Statue is a masterpiece of Hungarian Baroque, while the neo-Gothic Ursuline Church is one of the most impressive architectural monuments of the last century. Várkerület was built along the former moat, its inner row of houses following the line of the castle wall. A gem of Várkerület is the Maria Statue.

The curative and refreshing air of the natural surrounds, the hiking routes of the wooded hillsides, the lookout towers, the mountain springs, and the proximity of Lake Fertő make Sopron one of the most beautiful and most pleasant holiday resorts of Hungary. The Löverek, the hilly area south of the city, is the most fascinating and most distinguished area of the city. It offers peaceful forests with spruces, oaks and chestnuts, lily of the valley and cyclamens, hiking paths and lookout towers.

Another major attraction of the historic town is its wine. Sopron produces some of the finest wine in the region, so the city is becoming increasingly popular with those keen to quench their thirst for noble wines.

A reneszánsz sarokerkélyéről felismerhető Caesár-házban hangulatos borozót rendeztek be, emeletén akvarell-kiállítás látható. A XIII. század végén épült a soproni zsidóság vallási emlékeit kiállításon bemutató középkori „ó” zsinagóga. Az Eggenberg-ház stílusát a XVII. századi késő reneszánsz jellemzi, kapuja fölött a Brandenburg-, loggiás udvarán a Hohenzollern-címer látható. A 600 éves gótikus Szent György-templomot barokk stílusban építették át, freskói a XVIII. századból valók. A belvárost körülfogó út-, és térérendszer a várkerület aprócska középkori kereskedőházakkal, mai elegáns üzletekkel, szép emléke a Mária-oszlop. Sajátos hangulatú a Zettl-Langer Gyűjtemény bútorokat, régészeti leleteket, fegyvereket, képeket bemutató magángyűjteménye. A város egyik legértékesebb műemléke a Szentlélek-templom gótikus műemlek a XIV-XV. század fordulójáról. A polgári barokk építészeti kiemelkedő alkotása a háromszáz éve épült díszes két mór ház csavart oszlopos kapuval, párkányzatát két mór figura tartja. Negyvennyolc méter magas tornyával emelkedik a város fölé a román alapokon épült, XV. századi gótikus Szent Mihály-templom legértékesebb műtárgya egy fából faragott Madonna-szobor.

A város múzeumutcaja a Templom utca, ahol egymást követik az értékes gyűjtemények:

Az egykori ferences, majd bencés rendházban maradt ránk a középkori káptalanterem – kiemelkedő értékű műemlék a XIII. századból, gazdag díszítése, szobrai és falfestményei egyedülállóak Magyarországon.

Bányászati Múzeum – az egykori Esterházy-palota látványosan érdekes gyűjteményében működő makettek mutatják be a bányászat fejlődését, megjelenését a képző-, és iparművészetben.

Erdészeti- Faipari- és Földmértörténeti-gyűjtemény a XVII. századi Esterházy-palotában.

Az árkádos, késő reneszánsz Lábasházban ötvöstárgyak és textíliák láthatók. Az ország egyetlen pékmúzeuma a pékműhelyt, a cukrászműhelyt, a péklakást, a kenyérboltot és a cukrászdát tárja a látogató elé, míg a néprajzi kiállítás tárgyai a régi Sopron vármegye népművészetével és 23 kézműves iparággal, kismesterséggel ismertetik meg az érdeklődőt. Ugyanitt található a Liszt Ferenc Múzeum várostörténeti-, néprajzi-, és képzőművészeti kiállításokkal.

A város fölé emelkedő Lővérek a Soproni Tájvédelmi Körzet védett területe, ideális kirándulóhely, erdeiben ciklámen nyílik. Legmagasabb pontja a Károly-magaslat (398 m), 23 méteres, teljes körpanorámát kínáló kilátótoronnyal. Fedett uszodája és strandfürdője fenyvesek között, gyönyörű környezetben épült.

A város környéke is kínál látnivalót: Sorponbánfalva kertvárosában dombon emelkedik a karmelita templom barokk lépcsős, impozáns épülete és kolostora.

A Fertő-Hanság Nemzeti Park madárparadicsomának része Fertőrákos vízi telepével és az egyiptomi sziklatemplomokra emlékeztető köfjéttővel: a római kori kőbányából épült fel Bécs számos épülete, ma barlangszínház működik benne. Egy nyári operaelőadás páratlan élmény a gigantikus „színpalak” között. Csigalépcső vezet a tetőre, ahonnan körpanoráma nyílik a Fertő-tóra. ■

Zoltán Apáthy (1913, Budapest -2010, Wellington)

Zoltán Apáthy was born in 1913 on 18 July into a world long at peace and achieving great progress – which was shortly to be shattered by what is still referred to as the “Great War”. It was a world lived in the illusion of peace and progress, still largely lived by age-old patterns and values (at least in Central Europe). This was turned into chaos – by the fighting, and by the major redrawing of frontiers at the 1919-20 peace settlements (that lost Hungary 2/3 of its territory), by horrendous inflation, the ravages of the Spanish influenza on a starving population, and civil war in Hungary.

Zoltán Apáthy’s personal life was unsettled from early on. His father was away fighting and wounded during the war. From age seven he attended boarding schools: a Hungarian primary school, and a German language high school. By the time of his further studies, the age-old Hungarian university in Transylvania was converted to a Romanian institution, with lectures and exams solely in Romanian.

After a brief period of practice as a lawyer, he was conscripted into the Romanian army, in 1938 – which he deserted in 1940, on the return of northern Transylvania to Hungary. He built up a successful solo practice in Hungarian Transylvania during the early war years. He married Sonja in 1944. Fortunately neither could foresee the harrowing times ahead. By this time, the Russian armies were advancing on Hungary – the future appeared dark and uncertain. He was called up to the Hungarian army, which resulted in his division surrendering to the Americans in the end, in May 1945. They were then turned over to the Russians, who shipped out the whole division direct to Russia. In the meantime Sonja escaped towards the west, but returned to Hungary in 1946 in order to find him – to be told that he had been taken to Russia.

Zoltán spent the next four years in Russia, labouring in quarries and roadworks. The experience cut very deep and left marks on him. It was there that he spent much time reflecting on life, in personal terms, but also in terms of making sense of the impersonal forces that shape the world. It was his means of holding onto sanity.

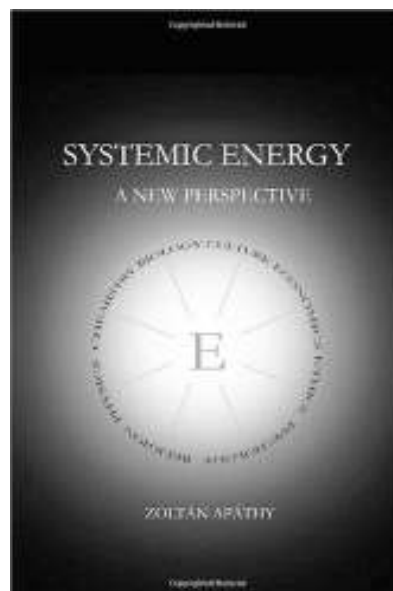
He met his son, Zoltán junior, on his return in 1949. He found it difficult to resume everyday life, but then those were no ordinary times. Professionally, working under the communist dictatorship was a constant strain. Court decisions were routinely handed down in advance from party headquarters; many judges were recently recruited “politically reliable” factory workers who were given a few months’ training in the law, and who consequently made the legal process unpredictable even in the non-political cases.

The 1956 uprising was sudden and unexpected – it yet again changed the course of Zoltán’s life. Called onto the revolutionary council in Mohács (in southern Hungary, far from Budapest, where events were decided), his concern was to maintain calm and prevent bloodshed. He negotiated the disarming of the local secret police unit, placing them and the party bosses in preventive custody to avoid the possibility of people taking revenge on them. He also helped to organize food supplies for the fighters and strikers in Budapest.

He hoped, like so many others, for a democratic government, and the possibility of negotiating neutral status for Hungary, along the pattern of the 1955 agreement of the great powers on Austria. However, the return of the Russian army in force, with the displaced Hungarian communist leadership in its train, put an end to these hopes. He was warned secretly that he was marked down for retribution. He dreaded the prospect of another period in the gulag – in Hungary or in Russia, and what it would do to the family. Reluctantly, escape became the only alternative, so he and his wife Sonja, with their two children Zoltán, who was twelve, and Annamária (Anikó) who was five, set forth on that epic journey made by so many in late 1956-early 1957.

Zoltán and Sonja’s life in New Zealand was endless work. Zoltán worked three jobs for seven long years to enable the family to build up some kind of economic base. Initially he worked as a gardener’s assistant for three years, then as his English improved, he took on a series of clerical jobs, and for a few years before retirement he was a legal executive with Chapman & Tripp.

He spent more and more time following up on his earlier thinking. He was deeply interested

in the nature of matter, of subatomic forces, system dynamics and patterns of evolution, and did a great deal of reading to stay abreast of recent developments. He even had several articles published in science journals, and wrote a book summarising his thinking, “Systemic Energy – a new perspective”, which was published in 2005 [and is available through amazon.com]. These publications and the thinking behind them were the most personal expressions of his being. His hypotheses encompass a wide scope and profundity in his attempt at synthesis. They reflect his deep curiosity, always seeking the patterns and the meaning behind what is apparent on the surface.

To the Hungarian community in Wellington, Zoltán was always regarded as the ultimate gentleman, a private, reserved and unassuming person, who, while he was unmistakably grateful to New Zealand for the home provided them in 1957, never forgot about his roots.

Zoltán is survived by his wife Sonja, his two children Zoltán and Annamária, and four grandsons, Paul, Michael, Thomas and Andrew.
May he rest in peace!

Sources: Zoltán Apáthy and József Gazda

My Last Visit to Hungary

– Thiam Ch'ng Szentirmay

It is more than eight years since I last visited Hungary – the last trip in May 2002 was memorable and difficult. That was my last trip with my beloved husband, Paul – we knew then that it could be his last trip to meet his family. The thought of going without Paul to visit a country that I have been to eight times made it hard to decide to go again. However, the desire to take my sisters and show them this beautiful country pushed me to plan and to make the trip last August.

As was to be expected, the trip would be different to the last eight. In the past, we relied on family and friends to show us and take us around Hungary most of the time. This time, I had my four sisters, my aunty and cousin, relying on me to show them the best of Hungary. I spent five months planning this East European trip – making sure it will be the best value for money, covering the countries, the sights and cultures, and making sure the trip is

doable and balancing enough rest for the elderly people on the trip.

This time I saw Hungary more from a tourist's

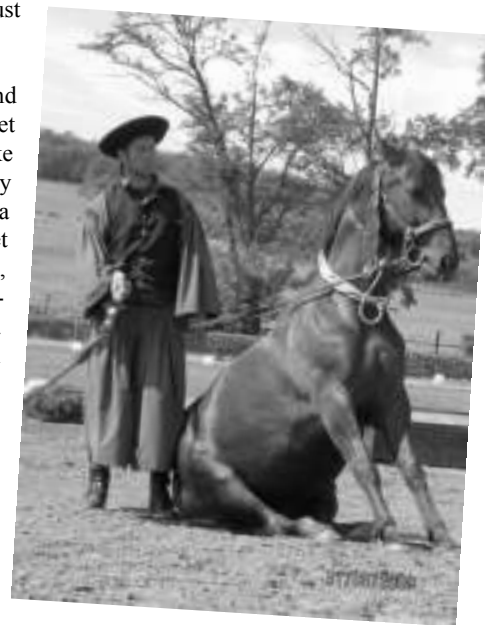
perspective – visiting places of tourist significance and having local tourist guides taking us through the various places, I got to hear the history of each place and many data and statistics were cited. I learnt more than on my previous visits to the same place. My plan for Hungary was to start from the south-western part having crossed the border from Croatia at Goričan/Letňe on 26 August 2009.

Our first stop was at Ágnes and Attila Csordás's house in Szigliget on the north-western end of Lake Balaton – they were to be the only friends I called on in Hungary. They put on a nice spread of Hungarian delicacies to greet us – tasting delicious diós and mákos begjli, kolbász and szalámi, and körözött and paprika, all washed down with a Tokaji hárslevelű. My sisters and aunty enjoyed their garden with all the different fruit trees - peaches, pears, plums, grapes, kiwifruit (yes kiwis!), walnut, chestnut and figs – as they were able to pluck temperate fruits from the trees.

When I was planning the trip, I contacted one of Paul's nieces to find out how I would plan visiting all of Paul's relations in Hungary. I was glad to find out that there would be a family gathering to celebrate Paul's youngest brother's 70th birthday and so I adjusted the plan to fit it into the programme. The family gathering at Gyöngyöshalász was a great success – the nice element of surprise -

except for the niece and her mother (wife of the "birthday boy") the rest were shocked to see us turning up. It was a great celebration and meet-

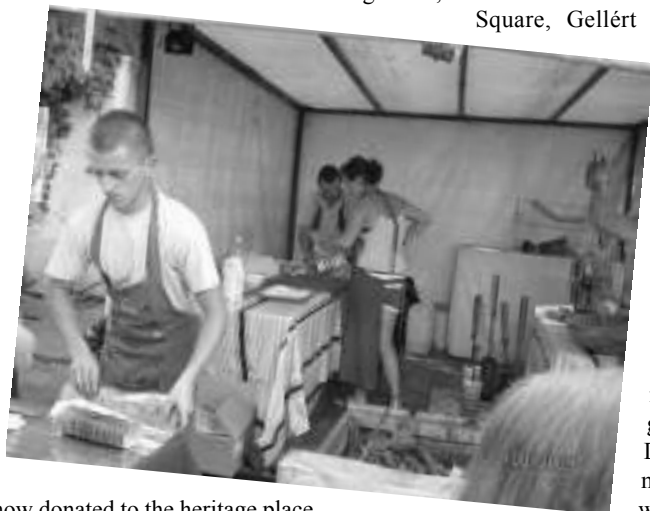
ing Paul's brother and sisters after seven years was very emotional; also in the back of my mind, this could be the last time I meet them. The celebration lunch included rántott csirke, francia saláta, rétes and the birthday black forest cake – my aunty said that was the best food in the whole trip. Talking of food, we had mostly traditional meals (always 3-course) served to us in each country, but as pork was the main meat, we had quite a bit including the daily serving of bacon and ham for breakfast. We had beautiful desserts and cakes including

the Sacher torta in Vienna but still in Hungary, I made sure they tasted the different breads, pastries and cakes including Hungary's famous tepertős pogácsa (made with flour and ground crispy pork fat), dobos torta and lángos.

From Szigliget, we arrived at Balatonfüred and stayed at the nice Anna Grand Hotel, next to the famous heart hospital which has a spa of mineral water. Many have claimed to be cured of their hypertension, arthritis etc drinking that water; so we each had 2 bottles full. Walking along the esplanade with the wine festival on was very pleasant and the tourist guide bought us some kürtös kalács to try. I heard so much about it from my Hungarian friend Ilona – she described it as her childhood delight, wearing it around her arm and slowly uncurling and eating it. It was wonderful when we had the opportunity to see how it was made at Szentendre. The tour of Tihany Peninsula at Lake Balaton was beautiful and interesting – the tourist guide was a local church member and so took us behind the Benedictine Abbey altar into the vestry. The murals on the ceilings were beautiful and we also got to see the specially concealed basin behind the wall. We also had the chance to visit an old restored

house and the guide was able to show off her old wooden rocking horse,

now donated to the heritage place.

We then took the ferry across Balaton to Siófok on the southern side to continue the journey. We visited the historic park, Ópusztaszer (monuments and old-type houses built to commemorate the founding of Hungary) on our way to Szeged. It was a very hot day to walk around the large park and we certainly didn't do it justice, spending most of the time seeing the Feszti körkép in the main building.

Like all our city tours, we spent over an hour with our guide walking through Szeged. We saw the murals depicting World War II under the Hero's Bridge, the many interesting statues – from young St István to the beautiful Queen Sisi, historical statues around the university, the gypsy violinist and many more. We saw how high the flood came up onto Szeged when the Tisza overflowed; and at the same spot we could see the Pick salami factory.

Next day we travelled through Szentés and Csongrád and stopped for lunch to taste the famous halászlé (fish soup) and diós palacsinta at Csuka Csárda by the Tisza River and arriving into Eger late that afternoon. A walking tour of Eger showed the deep historical significance of that

town but we didn't climb the castle or minaret. Róbert Horváth was our driver for most of the tour and he specially drove us over the mountain road to see a village with predominantly Roma people, on our way to Hóllókő (a World Heritage site). Thus we were late for the family reunion, and then a big accident on

the main highway to Budapest afterwards meant taking the country roads, so we also arrived late that night into Budapest.

We did the typical Budapest tour – seeing both Pest and Buda – visiting the famous Heroes Square, Gellért monument and the Buda

Bastion castle and church for a panoramic view of Budapest. Then it was to Esztergom – to the oldest and biggest Basilica, one can look across the river Danube to Slovakia on the other side.

On the way back we stopped at Visegrád for lunch – my recommendation to my tour group was not to miss the gesztenyepüré. At the Danube bend, one cannot miss visiting Szentendre – we had tips from the tourist

guide on how to shop for some Hungarian souvenirs besides having a taste of lángos. We also saw how the kürtös kalács was made at the street market.

One of the highlights of Hungary was going to the Equestrian Park in Domonvölgy (owned by Vilmos and Zoltán Lázár, who have won 8-9 gold medals) to see the horse show (where horses can lie down and sit and jump over fire etc at the

command of the csikós), including a carriage ride through the woods before the traditional lunch at the Csárda and listening to the gypsies playing Monti Csárdás

and others. On arrival to the park, we were served pálinka (40%-proof schnapps of apricot or plum) with a pogácsa. The three-course lunch (tyúkhúsleves, assorted roasts, milk pudding) came with red or white wine.

Shopping in Budapest is incomplete without dropping in at the Budapest central market on our last day. I also walked the length of Váci utca – that brought back many happy memories of the many happy times I visited Budapest with Paul – having our dobos torta at the Gerbeaud. Then and there I wondered – will I be back here again? Probably I was saying my last goodbye to a city and country that had enriched my life when I married a Hungarian.

On 1 September we left Hungary by train via Vienna to Frankfurt to catch the flight back through Singapore. We had arrived in Frankfurt over two weeks earlier to start our East European tour. Hungary was the highlight but we had enjoyed Poland, Czech Republic, Slovakia, Austria, Slovenia and Croatia on the way to Hungary.

In Poland we visited the capital, Warsaw, Czestochowa (famous church/monastery for the well-known "black Mary" where people's wishes are granted and where Pope John Paul II spoke to a mass of thousands), and Krakow (hometown of Pope John Paul). Prague was a beautiful place in the Czech Republic, as was Bratislava in Slovakia and Ljubljana in Slovenia. In each of these capitals it was usually a city walk in the old part of town – seeing beautiful cathedrals and city squares. In

Slovenia we also went to Lake Bled – a place of great scenic beauty – an island in the middle of the lake and on one side of the lake, a very old beautiful castle on the side of a steep hill. We also remembered Lake Bled because we had their famous cake – the Hungarian krémes! In Croatia, besides the capital Zagreb, we went to Rijeka and the seaside

town of Opatija – the town is planted with plenty of bay leaf trees – making it a well-known medicinal place. We saw also many palaces along the way, and of course, we visited the Schönbrunn Palace in Vienna – enjoying the richness of the interior and the splendour of the well-manicured landscaped garden.

We had good and knowledgeable guides at each place we visited and they spoke good English. Our second driver was Hungarian and so I was able to communicate more though he also spoke reasonable English. I enjoyed playing tour leader but it was the opportunity to spend time with my three sisters that made the very long journeys and hot days an experience I could not have wished more for. ■

NEWS ABOUT HUNGARIANS IN NEW ZEALAND

Christchurch News

Since our last news from Christchurch a lot of things have occurred in Christchurch.

On 13 July we had our **annual pool competition** which had a lot of fun and enjoyment for all. During this time we had a break for Hungarian spicy sausages and tea and coffee. István Tóth won the trophy with Imre Tóth coming in at a close second.

On the Sunday, 22 August we celebrated **Szent István Day**. After welcoming the visiting Hungarian women's water polo team, we started the program with the Hungarian National Anthem, which was followed by a poem, a presentation about Szent István's life and lastly the song, *Hol vagy István király*. The young Hungarian players were most impressed with us that we, so far away from Hungary and after 50 or so years, are still celebrating these most important days of Hungarian history. The manager of the water polo team addressed the Hungarian community and on behalf of his team expressed their appreciation of the hospitality we had provided.

The team, who was taking part in the mini **World Cup Water Polo Competition** over six days, enjoyed strong support from local Hungarian community, especially the younger ones. After the prize giving, all the players were treated to a delicious Kirántott csirke, potato salad farewell meal prepared by our new arrival from Hungary, Zsuzsanna Almási with the help of other members of the community.

September 4th was the day Christchurch suffered a **massive 7.1 earthquake**, followed by a series of aftershocks. Everyone in the Hungarian community and the wider New Zealand community has suffered in different degrees, from completely losing their homes which collapsed around them to no serious damage. Many suffered and are still suffering major stress caused by fear and uncertainty. The area of New Brighton where our Hungarian Club is situated has been badly damaged, but fortunately our clubroom remains intact.

We celebrated the 54th Anniversary of the **1956 uprising** on 24 October. After welcoming the members and guests, Zsuzsanna Almási recited a poem, followed by Elizabeth Pálfi with a short account of the uprising and the following aftermath. Gail Tóth followed this with an English translation regarding the uprising. Judit Tardi, our honorary consul also recited a poem. Finally Gyöngvér Ferencz delighted us with her singing of a Székely folksong. We finished the program by singing the Hungarian and the Székely National Anthems.

A tasty meal of chicken soup and pörkölt was

prepared by Zsuzsanna Almási with the help of other club members again. I would like to extend a great thanks to all those who contributed to this almost perfect afternoon. Perfect except for the strong aftershock measuring 5.1 on the Richter scale. Its epicentre was very close and it was frightening as the club building moved like branches in the wind. A lot of the 40 or so present decided to depart after this incident and some others needed comforting. No damage was done to the Club House, however.

Our **Annual General Meeting** was held with 28 people present on 14 November. The meeting was opened by the President István Tóth. He asked those present to stand for a minute's silence for those members who had died since the last annual general meeting. Zoltán Somlyai was standing in as Secretary as Erzsébet Pálfi was unable to attend.

In the course of the meeting special appreciation was expressed to Helen Kiss (Ica) for her continued contribution to the Club income with her ongoing management of the refreshment department, for which Ica was awarded life membership. The committee for the coming year is István Tóth President, József Gaál Vice-President, István Tóth Treasurer, Erzsike Pálfi Secretary, committee members István Gacsal, József Lévai, Imre Tóth, Zoltán Somlyai.

Zsuzsanna Almási from Hungary recently joined the club with her husband István and her daughter Julianna. We extend our very warm welcome to them and wish them the best of good fortune in their new home, New Zealand.

Mikulás will be held on 12 December with the help of Csilla Huse, Vivian Little, Zsuzsanna Almási, as well as the boys. We owe Santa Claus a special thank you for being so permanent and generously bringing gifts to our children year after year.

On behalf of the Hungarian community from Christchurch I wish all Hungarians and friends in New Zealand a merry Christmas and a prosperous New Year and God Bless All! ■

István Tóth, President

Auckland News

The Marist Old Boys' Rugby Club has sold its current premises and is moving to East Tamaki Rugby Football Club (RFC), 14-50 Dunkirk Road, Mt Wellington War Memorial Reserve. This will be our new meeting place from February.

The next club days are 20 February and 13 March – from 2pm to 8pm.

Nándor Magó, Secretary

Dunedin News

We held our Dunedin Mikulás celebration on the Christmas parade day again and as usual

Clare Chiminello was our generous host.

While it was uncertain whether or not he would make it, Mikulás showed up and brought presents for all the children.

Balogh József:

Mit kívánok

*Kívánok én hitet, kedvet,
szép szerelmet, hű türelmet,
utakhoz fényt, csodát, álmot,
békességes boldogságot,
magyar szót és égre kéket,
emberarcú emberséget,
verseket, célt, igazságot,
daltól derűs jobb világot,
bokrok mellé társnak fákat,
napfényt, amely el nem fárad,
tekintetet szembe nézve,
éjt meg nappalt soha félve,
kézfogásos tiszta csöndet,
és mosolyból minél többet!*

Wellington News

The Hungarian Children's Group comprising 13 children brightened two Christmas events in Wellington in December 2010.

The first was on 5 December at the **Opening Celebration of the International Christmas Festival at Old St Paul's**. There were a variety of performances and contributions sponsored by various embassies, including readings, singing, dancing and acting, as well as baking and Christmas displays. The landmark historic building was transformed with flowers and Christmas lights throughout the church. The programme was decorated with Christmas carols from various countries, including Hungary, sung by the Wellington choir, *Nota Bene*. The Hungarian Children's Group was the first of the embassy performances and the only one with young children in it, so it was particularly well-received.

A week later at the **Kaleidoscope of European Carols**, in its 17th year at the Botanic Gardens in Wellington, the Hungarian Children's Group gave a splendid performance. It was a beautiful evening amidst several rainy days in Wellington in the run-up to Christmas, so the audience of 800 or so really enjoyed the candlelit evening of song and dance from Europe.

The latest batch of new **Magyar Millennium Park** pavers will be laid in the Hungarian Garden during Wellington Anniversary Weekend. Orders for new pavers are taken on an ongoing basis – contact the Editor for further information.

Many of you probably knew *Bandi Kalocsay* - he was always there at the Hungarian National Day celebrations and it was only in recent years that his poor health prevented him from coming. He was a great supporter of the Wellington Hungarian Society, the Magyar Millennium Park and the Magyar Szó. Bandi (or Andrew as he was known to New Zealanders) passed away on 13 January 2011 at the age of 89. May he rest in peace.

About Hungary at Wellington Girls' College

Evelyn and Jessica are students at Wellington Girls' College. In June 2010 they carried out an assignment as part of their "Europe unit" in year 10 geography. They were instructed to choose a specific country to research and they chose Hungary. (The reason was that their parents had earlier travelled there and loved it.) They sought information about Hungary from the Consulate-General in Wellington to help with their research. Their focus was life in Hungary, sports that are popular and national music. They borrowed dance costumes to look the part on the day they actually had to present their assignment. They even baked a batch of vaníliás kifli to offer their classmates and teachers...

Hungary at the NZ Model UN 2010

The Consulate-General of Hungary was one of the foreign diplomatic offices to have provided scholarships to the delegates selected to represent their country at the New Zealand Model United Nations 2010.

A Model UN is a conference that simulates the real working of a United Nations assembly. At a Model UN students assume the roles of Ambassadors to the United Nations and seek ways, through the means of diplomacy and negotiation, for the world community to find solutions to global concerns, while speaking from the viewpoint of the member state they are representing. It provides a unique opportunity to experience first-hand the diplomatic and decision-making processes that guide international relations.

Hungary was represented at the NZ Model UN 2010 by Tallulah Cardno, a student at Onslow College, who amongst other things, talked about a unique invention from Hungary which makes it possible to see 3D images without using 3D glasses. ■

Hungarian for Beginners

Adult Community Education, Onslow College, Burma Road, Johnsonville, Wellington
The course will cover an introduction to Hungarian language and culture. By the end of 8 weeks you should be able to pronounce any written Hungarian word and hold a basic conversation in Hungarian.

Wednesdays 7-9pm

Tutor: Klara Szentirmay

Term 1: starts 16 Feb

Course code no. W 154

Cost: \$95

Enrol by phone: (04) 477 1118 or online at www.onslow.school.nz

RECENT NEWS FROM HUNGARY

Hungary seeks no new IMF agreement

Hungary is not exploring the possibility of a new agreement with the International Monetary Fund, the Economy Ministry told Reuters on Friday [8 October], denying an earlier press report. Earlier on Friday the daily Magyar Nemzet reported that Hungary's economy minister and central bank governor may explore the idea of setting up a new precautionary credit line in talks with the IMF in Washington. "This report is entirely unfounded," the ministry's press department said in emailed response to questions. "The talks of the economy minister in Washington do not involve any kind of future loan agreement to be signed with the IMF." Both the economy minister and the prime minister have repeatedly affirmed that Hungary does not want to sign a new agreement with the IMF and there is no change whatsoever in that. 8 October

Hungary govt submits bill on new taxes to fix budget

Hungary's ruling Fidesz party submitted a bill to parliament late on Friday [15 October] which will impose a special tax on telecom firms, energy suppliers and retail companies over a period of 3 years starting this year. Prime Minister Viktor Orbán announced on Wednesday that the government would impose taxes on the telecoms, retail and energy sectors and suspend state transfers to private pension funds to meet its targets on budget deficit cuts. Parliament may vote on the tax legislation as early as on Monday. According to the text of the bill posted on parliament's website, telecoms firms will have to pay 2 percent tax per year on net annual revenues of up to 500 million forints [NZD 3.1 Million], 4 percent on revenues between 500 million and 5 billion forints [NZD 31.8 Million] and 6.5 percent tax on revenues exceeding 5 billion. Retail companies will also pay progressively increasing tax, at 0.1 percent on net revenues between 500 million and 30 billion forints [NZD 191 Million], 0.4 percent between 30 and 100 billion, and 2.5 percent above that level. Companies with annual sales of less than half a billion forints will be exempt from the new tax. While the new measures will likely allow the government to meet its deficit targets this year and next, the lack of expenditure cuts and structural measures have raised concerns over sustainability of deficit cuts, analysts have said. They have also warned the measures could hamper recovery and could also discourage investors from expanding in Hungary. Energy firms will have to pay a tax of 1.05 percent on their net annual revenues according to the draft legislation. The new taxes will come on top of a windfall 200 billion forint tax on the financial sector this year and next, which the government had imposed earlier to plug budget holes. Hungary targets a budget deficit of 3.8 percent of GDP for this year and has pledged to cut the gap to below 3 percent next year. 15 October

Finland, Hungary and Portugal found on eBay

eBay has launched new auction sites in Finland, Hungary and Portugal, bumping up its number of potential buyers and sellers by an additional 25 million people. eBay said the key benefits for other international sellers would be the chance to increase their sales

to the new locations and also to target specific markets, as buyers generally look for products that cannot be found locally or are more expensive in their own country. Meanwhile, buyers in those countries will benefit from an eBay site and customer support in their local language – although seller's item titles and descriptions will not be

translated. However, prices will be converted into local currency. 17 October

Hungary maintains state of emergency

The Hungarian parliament voted to maintain a state of emergency in an area hit by a deadly toxic spill two weeks ago, according to an

official notice in the state gazette on Tuesday [19 October]. "The state of emergency in the counties of Veszprém, Győr-Moson-Sopron and Vas has been extended, at the government's request, until December 31", the notice said. The state of emergency was originally called on October 5, a day after a reservoir of residue at an alumina plant near Ajka, 160 kilometres from Budapest, burst, sending a tidal wave of toxic sludge into the surrounding area. The death toll from what officials described as Hungary's worst-ever chemical accident has since risen to nine and 150 people were injured. 19 October

Pope says Elizabeth of Hungary a model for those in authority

In his weekly general audience on 20 October, the Pope said that St Elizabeth of Hungary, a daughter of royalty, should be a model for all who hold authority in society. Elizabeth was born in 1207, the daughter of Hungary's King Andrew II [II. András]. Yet her privileged upbringing never led her to compromise her faith or lord her position above her subjects, Pope Benedict XVI said. She "behaved before God as she behaved towards her subjects," he said, calling her "a true example for everyone who holds positions of leadership." "The exercise of authority at all levels, must be practiced as a service to justice and charity, in the constant search for the common good." the Pope said. 20 October

Hungary, rail firms sued in U.S. over Holocaust role

Hungarian survivors of the Holocaust and families of the victims sued the Republic of Hungary and its two rail companies in US court on Thursday [21 October], accusing them of collaborating with the Nazis to exterminate Jews during World War Two. The lawsuit accused the Hungarian government and rail companies of confiscating property of Jews and transporting them to ghettos and concentration camps where hundreds of thousands perished in Nazi-occupied Poland and Ukraine. A Hungarian Embassy spokesman in Washington had no immediate comment. 21 October

Fidesz may curb Constitutional Court in Hungary

Fidesz threatened to curtail the powers of the Constitutional Court after the judges unanimously declared unconstitutional the government's 98% tax on public-

sector workers severance payments over Ft 2 million [NZD 12,723]. Caucus leader János Lázár said Fidesz will reduce the Court's purview to include only those issues on which a referendum may be held, thereby excluding any interventions on budgetary issues, centralised and local taxes, duties and customs. The Court struck down the bill unanimously, the first time that it had blocked a bill proposed by the present government, with four judges – Mihály Bihari, László Kiss, Barnabás Lenkóvics and István Stumpf – appending explanations for their decision. HAC 27 October

Population In Hungary Drops Below Ten Million –

"Hungary's population has fallen below ten million based on the data of the first eight months of the year", a Central Statistics Office (KSH) official told Infórádió on Wednesday [27 October]. The greatest problem is that women are tending to put off having children, the KSH added. Modern Hungary's population first topped the ten million mark in 1960 and peaked at 10.71 million in 1981. The decline has been continuous every year since then, with the exception of 1992. HAC 29 October

Hungary will support Turkey in entering the EU

Hungary is ready to support Turkey in entering the European Union. Head of Turkish Department for Relations with the EU, Egemen Bagis, during his visit to Hungary was able to convince the Hungarian government to lobby the interests of its southern neighbour in the European official circles. Egemen Bagis's visit to Hungary is stipulated by the growth of pessimistic sentiment in Turkey, which is caused by the refusal of the EU to negotiate on a number of points necessary for the country's entry into the Union. 29 October

Germans used drugs to beat Hungary in World Cup

According to an article in Le Monde of 26 October, the

German team that beat Hungary in the football World Cup final of 1954 received "injections of a doping product during the tournament". Apparently the Team German

final victory was a major surprise as Hungary had trounced them 8-3 in the group stage of the tournament. This information apparently comes from a study called "Doping in Germany", funded by the German Olympic Committee, which focuses on doping in sport in West Germany. The final version of this report will be published in 2012; it is said to reveal that doping was heavily used by Germany in high performance sport in 1949. 26 October

Israel rallies to beat Hungary in rugby

Israel's national rugby team claimed its 12th consecutive win yesterday afternoon, defeating Hungary 23-14 at the Wingate Institute in Netanya to get its European Nations Cup campaign off to a triumphant start. The blue-and-white, who advanced to the FIRA-AER Division 3B for the first time in its history in April, trailed 11-10 at the break, but fought back in the second half to record an impressive victory over the superiorly ranked Hungarians (no. 67 in the International Rugby Board rankings). Israel (74th in the world) hosts Austria in its next game on 9 April 2011, and will also face Denmark and Norway in Group 2C of the Nations Cup. 31 October

Fidesz MPs hand in proposal to amend act on civil servants

Fidesz is planning to dismiss 25-30,000 public sector workers and has submitted a motion to Parliament amending the act on public employees that will allow the state to sack civil servants without explanation. This will make public service an actual service and will create the chance to establish a properly qualified workforce, the bill argues. Most of this number will be part of natural decreases, such as retirement, economy minister György Matolcsy said. "The public sector will feel a strong pressure for internal reorganisation," he added. Népszabadság writes its reporters were told at the weekend that it has been very difficult to get rid of notaries or "entrenched" civil servants, or only by paying severance payments of several million forints. By amending the Act Fidesz wants to make sure that senior officials can only hold posts for a maximum of five years. Another motion submitted by the three MPs amends the act on misdemeanours, raising the upper ceiling of on-site fines from the present Ft 20,000 [NZD 127] to Ft 100,000 [NZD 636]. HAC 2 November

Residential areas affected by sludge cleaned over weekend

The clean-up of all residential areas that were flooded by red sludge in western Hungary in early October would be completed this weekend [6-7 November], government commissioner in charge of disaster management György Bakondi said on Saturday [6 Nov]. "Work to remove the polluted upper layer of soil on arable lands will start next week," said Bakondi. "A new dam will be built to guarantee the safety of worst-hit Kolontár and Devecser in the long term," he added. Bakondi said he would personally manage the reconstruction of damaged areas. The government will finance the construction and refurbishment of residential homes and buy homes for those who wish to move away. All construction work is planned to be completed by 30 June 2011. MTI 2 November

Helen Mirren to star in adaptation of Magda Szabó book

Famed film director István Szabó is shooting a film based on "The Door" [Az ajtó] by the late Hungarian writer Magda Szabó. German actress Martina Gedeck will play writer Anna Molnár and Oscar-winner Helen Mirren the cleaning lady Emerenc. "This is one of the greatest parts I have ever played," Mirren said. HAC 3 November

Overwhelming majority support severance-pay tax

Over ninety percent of Hungarians agree with the Fidesz government's plans to almost completely tax severance pay over the threshold of 2 million forints, a Századvég Foundation survey has found. The right-leaning think-tank also polled voters on their party preferences, finding the ruling Fidesz-Christian Democratic Party alliance with greater support since the municipal elections a month ago: 47 percent of all voters favour the centre right alliance as against 11 percent for the opposition Socialist Party. The opposition radical nationalist Jobbik party had support of 9 percent while 4 percent backed green party Politics Can Be Different. MTI 4 November

New UN report says Hungary 36th best for quality of life

The UN rates Hungary as the 36th best country in which to reside in its latest quality of life list. The UN assesses the countries with regard to their economy, poverty levels, health care standards, education, sexual equality and civil rights. Norway was first for the eighth consecutive year. [New Zealand ranked 3rd best, up from 17th in 2007.] HAC 5 November

Website to help citizenship applicants launched

Deputy Prime Minister Zsolt Semjén yesterday unveiled a website that provides information on the simplified naturalisation process to potential applicants for Hungarian citizenship. It is very important that ethnic Hungarians abroad have accurate information about the process, he told reporters. Applications [specifically for those meeting the criteria] will be accepted free of charge from 1 January and will be assessed within three months. The website is www.allampolgarsag.gov.hu. HAC 5 November

Government proposes at least 4.5% minimum wage rise

The government proposed to employers and unions at a meeting of the National Interest Coordination Council (OET) on Friday [5 November] raising the minimum wage by at least 4.5% to HUF 76,800 [NZD 490] per month from 1 January 2011. HAC 8 November

Parliament approves amendment on constitutional changes

Hungary's parliament on Wednesday [10 November] approved an amendment to the governing Fidesz Party's bill on restricting the powers of the Constitutional Court on budget-related laws. Lázár János, the Fidesz group leader, submitted a proposal to restrict the Constitutional Court's scope of jurisdiction over budget-related matters

after the court annulled a law to introduce 98 percent tax on severance pay above 2 million forints. The amendment submitted by the constitutional committee was approved by lawmakers with 261 votes in favour and 96 votes against. Under the approved amendment, the Constitutional Court's scope of jurisdiction will be restricted to a lesser degree than originally proposed by Fidesz. The court will only have the authority to annul laws affecting the budget, the implementation of the budget, central taxes, contribution payments and duties if they violate the right to life and dignity, the right to protect personal data, the freedom of thought, conscience and religion, and rights connected to Hungarian citizenship, according to the law passed today. Former president László Sólyom called the legislation "a step in the direction where the Constitutional Court is no longer a constitutional court". MTI 11 November

Slovak PM pledges citizenship law amendment

Slovakia will amend its law sanctioning dual citizenship and will not allow any citizen to be punished for applying for a second citizenship, Ivetta Radičová, the Slovak Prime Minister told MTI in Washington on Wednesday [10 November], after giving a speech at the Woodrow Wilson International Centre for Scholars. Radičová said she had informed Viktor Orbán, her Hungarian counterpart, of the changes planned. She added that she trusted a "reanimation" of Hungarian-Slovak mixed committees based on the basic treaty between the two countries would help experts find a solution to issues marring bilateral relations, such as those on citizenship and the Slovak language law. MTI 11 November

Private pension holders protest suspension of payment transfers

Hundreds of demonstrators gathered in front of Parliament on Sunday [14 November] to protest against the government for diverting private pension fund contributions to the central budget. In a letter addressed to Prime Minister Viktor Orbán, organisers of the protest voiced their dismay that the government had not consulted the private pension funds - representing some three million members - before deciding to divert payment transfers to the state budget for 14 months. Pension fund holders are "aware of the difficult financial situation the country is in, but find it unacceptable that the government is trying to solve the problem by seizing contributions," the letter, calling on the prime minister to withdraw the pension law, said. In early November President Pal Schmitt signed the pension laws, including an amendment on diverting private pension payments to the state budget for 14 months and on making membership in private pension funds optional for career-starters while giving private-fund members the chance to return to the state's pay-as-you-go system. MTI 15 November

Analysts raise full-year GDP growth forecasts after Q3 data surprises

Hungary's economy is likely to grow 1.0%-1.4% in 2010, analysts told MTI on Friday [12 November], raising their projections after the release of higher-than-expected Q3 GDP data. Hungary's year-on-year GDP growth was 1.6% in Q3, up from 0.8% in Q2, the Central Statistics Office (KSH) said in the morning. Growth was well over the 1.1% estimate by analysts. MTI 15 November

Next chief prosecutor to be elected for nine years

Chief prosecutors of Hungary will be elected for nine-year

terms in the future, under an amendment passed by parliament on Tuesday. The motion was passed with 247 votes for and 102 against. State Secretary for Justice, Róbert Répássy, said earlier that extending the term of the public prosecutor would also boost the independence of the institution. Opposition lawmakers, however, insisted that once appointed, the chief prosecutor could stay in office "indefinitely", even if the parliamentary parties lose their two-thirds majority in the meantime. MTI 17 November

MPs outraged by plans to celebrate Romania at National Theatre

National Theatre director Róbert Alföldi yesterday cancelled an agreement to host a Romanian cultural event on 30 November after public objections from Fidesz, the Christian Democrats and Jobbik. The cancellation was made although the Romanian ambassador has sent invitations for the event, organised to mark Romanian Unification Day on 1 December. Fidesz said it is unacceptable that Alföldi does not sense the seriousness of the matter. The Fidesz caucus said the head of a prominent national institution should be aware that "the loss of Transylvania constitutes a deep trauma to the present day for the majority of the Hungarian nation. While we acknowledge that this historical event tragic for Hungarians is a national holiday for Romania, we do not expect it to be held in a symbolic space of our national culture". MTI 15 November

World registry of Hungarians to be established

The establishment of a registry of all Hungarians in the world could start as soon as the beginning of next year, Deputy Prime Minister Zsolt Semjén told MTI on Saturday [20 November]. The registry seeks to reinforce the identity of Hungarians living in places around the world, Semjén said. Hungarian organisations abroad will be asked to inform their members of the registry as a first step. Messages on issues affecting Hungarians as well as works of literature, in Hungarian as well as the language of the country in which the Hungarians are living, will be sent to people on the registry who provide an email address. Interest in the registry is very strong and many people have already volunteered to help prepare and translate the messages to the registry's members, Semjén said. MTI 22 November

Armed forces to be upped by 600

A draft resolution to enlarge the armed forces by 600 troops was submitted to Parliament's defence and law enforcement committee on Monday [22 November]. The

body also approved a bill on establishing a volunteer force a year earlier than planned, on 1 January 2011. HAC 23 November

Women get better pension conditions

The cabinet has submitted to Parliament a bill that will give women preferential retirement terms, government spokesman Anna Nagy announced on Monday [22 November]. "Women will be entitled to a complete pension, after forty years of service, including up to eight years raising children, as of 1 January", she added. HAC 23 November

Fidesz to slash Budget Council funding

Fidesz will approve the motion to cut the Budget Council's funding from Ft 835 million [NZD 5.3 million] to Ft 10 million [NZD 63,600] in 2011, Parliament's economic committee chairman Antal Rogán told yesterday's meeting. The three-member Budget Council will stay in place, but the other around 30 staff will probably be fired, Napi Gazdaság observes. Budget Council chairman György

Kopits has openly poured scorn on the government's economic plans in recent weeks. The cabinet will discuss the options on modifying the law on the Budget Council on Wednesday [24 November], government sources told *Népszabadság*. HAC 24 November

Pension nationalization rattles markets

Hungarian assets declined sharply on Thursday on the news of the government's plans to nationalise private pension fund assets. The Budapest bourse was the worst performing market in Europe on Thursday [25 November], dropping nearly 3% to 21,364 points on Ft 18 billion [NZD 114.5 million] turnover. Selling was heavy in MOL shares, which plunged 4.4% to Ft 19,305 [NZD 123]. OTP gave back its gains of the previous sessions falling 2.4% to Ft 5,100 [NZD 32]. The forint also weakened against major currencies by about 1%. HAC 26 November

Jobless rate unchanged at 10.9% in August-October

Hungary's average unemployment rate was 10.9% in the 15-74 age group in August-October, level with the rate in July-September, but up 0.5 percentage points from the same period a year earlier, the Central Statistics Office (KSH) said on Friday [26 November]. MTI 27 November

Government to raise pensions by 3.8% from 1 Jan

Hungary's pensioners will see their pension payments rise by 3.8% from 1 January 2011, government spokeswoman Anna Nagy told a news conference on Thursday [25 November]. The National Economy Ministry projects annual average inflation of 3.5pc in 2011. MTI 27 November

Report says membership in Hungarian Guard "decimated"

The number of members in the Hungarian National Guard has dropped significantly in recent months; from over a thousand last year to a few hundred currently, daily *Magyar Nemzet* reported on Tuesday [30 November]. Hungarian National Guard leader József Ináncsi told the paper that Jobbik had abandoned the organisation as a result of the high fines it received and continual problems surrounding the guard. MTI 1 December

iPads arrive in Hungary

Official Apple distributors are selling the tablet for between Ft 148,000 [NZD 942], and Ft 238,000 [NZD 1,514] which

the report says is only Ft 5,000 [NZD 32]-10,000 more than the price in the American market. There are two reasons iPads are being introduced eight months late in the Hungarian market. There was insufficient supply for the largest markets for a while, and the appearance of a localized operating system had to be waited for. The latter, iOS 4.2, is available since last week. HAC 1 December

Bronze Age treasures found in Szabolcs

Archaeologists have hit upon one of the largest bronze treasure troves in the Carpathian Basin in the outskirts of

Nyíregyháza, Szabolcs-Szatmár-Bereg county, the director of the Józsa András Museum announced on Wednesday [1 December]. A

Bronze Age [3300-1200 BCE] settlement, the remains of the Magyar Conquest Era and a Sarmata cemetery were found along with thousands of historical fragments. The most significant find was a 56kg bronze cache containing 1,700 jewels, tools and implements. HAC 2 December

Constitution pro-life, anti-gay marriage

Human life will be protected from conception and marriage will be defined as heterosexual co-existence in the new

Constitution, according to the specimen, The Principles of Regulating the Constitution of Hungary. Hungary would continue to be a republic and a democracy governed by the rule of law. The Royal Crown will be included in the preface to the Constitution and will be emblazoned on the state flag, the concept adds. HAC 2 December

Weeklies protest new media bill

Weeklies *Élet és Irodalom* (Life and Literature) and *Magyar Narancs* (Hungarian Orange) appear with blank front pages in protest at the new media bill this week, while *168 Óra* (168 Hours) and *Népszava* also expressed their displeasure regarding the bill that *Népszabadság* says sets out to rule the entire domestic press. *Népszabadság* said if the House passes the act in its present form, it will turn to the Constitutional Court because restricting freedom of the press to this extent cannot be justified. HAC 2 December

Leaked document show US information collection on Hungary

US diplomats working in Hungary were asked to collect information on Hungary in the summer of 2009, including

compiling biographic data on leading government and opposition politicians, a document published by the UK's left-leaning weekly *Guardian* on Friday reveals. The document is part of the whistle-blowing website Wikileaks' campaign to pull the cover off US reporting and data collection activities in countries all over the world. The document published verbatim said the US intelligence request had targeted a wide range of subjects, including Hungary's NATO and US relations, foreign military missions, relations

with Russia and neighbouring countries, policies and plans concerning Hungarian minority groups in neighbouring countries and the 2011 Hungarian EU presidency, as well as the domestic political situation. Other issues mentioned in connection with the information requests were human rights, corruption, national security and extremism, including information on the Hungarian Guard, the radical nationalist Jobbik party's banned uniformed arm. Former ambassador to the United States András Simonyi told MTI on Tuesday [30 November] that nothing could emerge which would hurt Hungarian-US relations. MTI 3 December

Moody's downgrades Hungary two notches to Baa3

Moody's Investors Service on Monday said it downgraded Hungary's foreign- and local-currency government bond ratings by two notches to Baa3 from Baa1. Moody's left the outlook on the ratings at negative. "The negative outlook reflects the uncertainties regarding the government's finan-

cial strength, as the country's structural budget deficit is set to increase and external vulnerabilities make the country susceptible to event risk," Moody's said. Moody's said the main reasons for the downgrades were "increased concerns about the country's medium- to long-term fiscal sustainability and higher external vulnerabilities than most of Hungary's rated peers." MTI 6 December

Hungary bottom in employment

Only 55.3% of Hungary's working age population had a job in the first half of the year, placing Hungary last among EU countries, according to the Central Statistics Office's third-quarter labour market study. This is below the EU average of 64%. The unemployment rate in Hungary is 11.2%, above the 9.6% EU average. The employment rate among white-collar workers and blue-collar workers with secondary school education in Hungary matches the EU average. "There are two countries here that are split by the level of education," expert János Köll observed. HAC 13 December

Parliament approves "nationalization" of mandatory private pension funds

Parliament on Monday [13 December] approved legislation that effectively eliminates a pillar for Hungary's three-pillar pension system. The vote was taken by 250:58 with 43 abstentions. The legislation gives members of mandatory private pension funds until January 31, 2011 to opt out of a transfer of their pension savings to the state pillar. Members who decide to stay in the funds will lose all future contributions to the state pension system by their employers. The legislation is a de facto rollback of pension reforms in the late 90s that established a funded pension pillar alongside the state's pay-as-you-go system. The legislation establishes a fund to be managed by the Government Debt Management Agency (AKK), into which the assets of those returning to the state pillar are to be placed. Assets in the form of government securities, which make up about half of the total, are to be withdrawn, while the shares will be sold off gradually. Revenue from the assets sold is to be used for the State Pension Fund, to meet other targets in the budget or to reduce state debt, according to the text of the bill. MTI 14 December

Bundestag president awards former Hungarian minister

Imre Pozsgay, Hungary's minister of state in 1989-90, received an award in recognition of his human rights efforts

from Bundestag President Norbert Lammert in Berlin on Monday [13 December]. Pozsgay is a "live document" of Hungary's political regime change in which the politician played a significant role, Lammert said at the award-giving ceremony. Lammert also

referred to Pozsgay's support for the Pan-European Picnic in 1989, the first step in the process which quickly led to the collapse of the Berlin Wall. MTI 14 December

Strasbourg court rules against restrictions on mid-wives

The European Court of Human Rights condemned Hungary's ban on assisting home births in a ruling issued yesterday. [14 December]. The Strasbourg court ruled that Hungary had violated the rights of Anna Ternovszky, as she was unable to give birth at home. Ternovszky was pregnant when she appealed to the Strasbourg Court on December 15 last year, as she planned a home delivery but had no opportunity for that, as regulations discourage health workers from assisting home births. A government decree punishes those health workers who assist in home births. The court awarded EUR 1,250 [NZD 1250], in trial costs to the plaintiff. The ruling is open to appeal. HAC 15 December

Weöres Sándor:

Újévi jókívánságok

Pulyka melle, malac körme
liba lába, csőre –
Mit kívánjak mindnyájunknak
az új esztendőre?

Tiszta ötös bizonyítványt,
tisztá nyakat, mancsot
nyárra labdát, fürdőruhát,
télre jó bakancsot.
Tavasza sok rigófütyöt,
hóvirág harangját,
őszre fehér új kenyeret,
diót, szőlőt, almát.

Weöres Sándor:

Újesztendő (részlet)

Új esztendő küszöbét
hó fedi,
örökzöldjét zivatar
tépkedi.

Újesztendő fut tovább:
fény-özön,
virágnytó kikelet
ránk köszön.

A kolbász, a béka és az egér

(Népmese)

Egyszer volt, hol nem volt, még hetedhét országon is túl, volt egy béka. A béka összetalálkozott az egérrel és a kolbásszal. Hárman kezdtek beszélgetni, s elhatározták, hogy ők örökös barátok lesznek.

Az egeret betették sepregetőnek, a békát beszerzőnek és a kolbászt szakácsnak. Így mentek a dolgok egy hónapig. A béka beszerzett, mert ő jól tudott ugrani, hamar tudott menni s jönni, az egér kisépregette a szobát, s hozott be fát meg vizet, a kolbász meg szakácskodott.

Hát olyan jó ételeket csinált a kolbász, hogy örökké csak nyalogatták a szájukat. Akármennyit ettek, nem tudtak jóllakni, mert nagyon jó volt az étel. Mikor letelt a hónap, azt mondja a kolbász:

- Na, hát a dolog az rendre jár, melyiketek lesz a szakács?

- Hát legyen a béka.

Megtették a békát szakácsnak. Nekifogott a béka, így is szakácskodott, úgy is szakácskodott, főzött ilyet, főzött olyat, de olyat nem tudott főzni, hogy a többieknek jólessek. Főzött vagy három-négy nap, s akkor felmondtak a szakácsnak. Azt mondták, hogy:

- Nem vagy jó szakács.

Megszégyellte magát a béka.

- Nahát akkor ki főzön?

Azt mondja a kolbász:

- Az egeret tesszük oda.

Odatették az egeret. Ő is főzött vagy két-három nap, de ő se tudott jól főzni.

Rászorították a kolbászt:

- Csak te főzzél!

A kolbász váltig mondta:

- Én az én hónapomat lefőztem, s hogyha nem akartok ti főzni, akkor inkább felmondjuk a barátságot.

Valahogy csak megkérlelték a kolbászt, mégis elvállalta, hogy még egy vagy két nap ő főz. A béka gondolta, addig ő megtanulja, hogyan főz a kolbász. Nekifogott, hogy meglesse, mit csinál.

Hát amikor a lé meg volt főve, egy darab idő múlva a kolbász, mikor látta, hogy nincsen sehhol senki, beledobta magát a lébe. Megforgatta magát benne ügyesen, s akkor kijött.

"Hopp - gondolta a béka -, most már én is tudom, hogy kell csinálni! Azért olyan jó a leves, mert beledobta magát."

Akkor ajánlkozott:

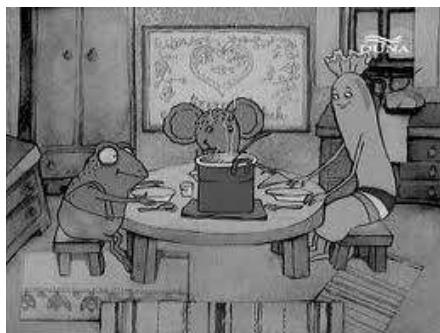
- Na, most már én leszek a szakács, most már én is tudok főzni!

Nekifogott, odatett egy jó nagy fazék vizet a tűzhöz. Jó tüzet csinált, s főzte, főzte. Mikor már úgy gondolta, hogy meg van főve az a mindenféle, ami bele volt téve, nem várta meg, hogy egy kicsit meghűljön a lé, hanem mikor a legforróbb volt, belészökött.

Hát alig tudott kiszökni, mind összeforrázódott, összefutott a hátán a bőr. Azóta van varasbéka.

Félreállott a főzésből, alig tudott mozogni, úgy összeégette a forró lé. A kolbász meg az egér, mikor megmondta nekik, hogyan járt, kikacagták.

Felbomlott a barátság, s attól fogva mindenki külön élt. Máig is élnek, ha meg nem haltak.

S P O R T

Gréta Arn wins ASB Classic tennis final

Little-known Hungarian Gréta Arn beat the defending champion Yanina Wickmayer to capture the ASB Classic tennis title in Auckland on 8 January 2011. Arn beat Wickmayer in straight sets 6-3, 6-3, dominating the Belgian ten-year younger in all facets of the match with her strong serve and brutal groundstrokes. The win was her second singles crown in 15 years on the WTA tour.

Arn arrived in Auckland without her luggage, her coach or a guaranteed place in the main draw, but knocked out the top seed from Russia and tournament favourite, Maria Sharapova, en route to the title.

The 31-year-old veteran, who represents Hungary but was born in Germany, only qualified for the tournament after several players withdrew.

Lukas Babac of Slovakia, Marcello Miani of Italy and Peter Galambos of Hungary pose after winning silver, gold and bronze respectively in the Men's Lightweight Single Sculls Final during day eight of the **World Rowing Championships** at Lake Karapiro on 7 November 2010 in Cambridge, New Zealand.

Photo by Sandra Mu/Getty Images AsiaPac

I C S Z O R

Múlt éjjel nagyon magam alatt voltam, felhívtam a Lelki Segély vonalat. Egy pakisztáni call-centerhez kapcsolódtam. Mondtam, hogy öngyilkos leszek. Erre nagyon izgatottak lettek, és megkérdezték, hogy tudok-e teherautót vezetni.

Last night I was very down in the dumps, so I rang the Spiritual Help Line. I was connected to a call centre in Pakistan. I told them I was going to commit suicide and they became very excited and asked whether I was able to drive a truck.

Mi hárman vagyunk otthon. Mindenkinek van saját tányérja, saját bögréje, és saját kanala! - újságolja

büszkén az egyik óvodás a másiknak. - Az is valami? - mondja a másik. - Mi öten vagyunk testvérek, és mindenkinek van külön szobája. - Az semmi - veszi át a szót a harmadik. - Mi nyolcan vagyunk, de mindenkinek van saját papája.

"There's three of us at home. We each have our own plate, our own mug and our own spoon!" says one pre-schooler to the other.

"You think that's something, there are five of us and we each have our room," says the other.

"That's nothing," pipes up the third child. "There are eight of us, and we each have our own father."

Gyöngyös Imre Shakespeare-je

Shakespeare 10. szonettjéhez fűződő megjegyzés:

Szabó Lőrinc is azt hihette, hogy a Bárd a saját nősilési válságán kellett, hogy töprengjen, mert a szonett első sorában a „nő” szót használja, noha ez nincs az eredeti szövegben. Nagyon érdekes lenne tudni, hogy a különböző szonettek mikor íródtak és milyen rendszerben vannak megszámozva. Biztosan van erről is tanulmány, de én még nem hallottam róla! A találgatás négyszáz valahány éve folyik! Nem hiszem, hogy a mecénásához írta ezt, mert az nagyon erős hangnemben lenne hangszerelve! Ilyen „gyilkos gyűlölet”-től mindenki félne! Főleg, aki támogatást akar!

Shakespeare 10. Sonnet

For shame! deny that thou bear'st love to any,
Who for thyself art so unprovident.
Grant if thou wilt thou art belov'd of many,
But that thou none lov'st is most evident;
For thou art so possess'd with murderous hate,
That 'gainst thyself thou stick'st not to conspire,
Seeking that beauteous roof to ruinate,
Which to repair should be thy chief desire.
O change thy thought, that I may change my mind!
Shall hate be fairer lodg'd than gentle love?
Be, as thy presence is, gracious and kind,
Or to thyself, at least, kind-hearted prove;
Make thee another self, for love of me,
That beauty still may live in thine or thee.

Szabó Lőrinc fordítása:

Szégyen! Mondd, hogy nincs nő, akit szeretnél,
Te, ki magadhoz oly könnyelmű vagy;
Vagy valld be, sokak bálványa lehetnél;
Annyi szent, hogy a lelked csupa fagy.
Mert úgy megszállt a gyilkos gyűlölet,
Hogy folyton lázadsz magad ellen is,
Csak rombolod a szép épületet,
Bár fő-tisztad az volna, hogy javítsd.
Óh, változz, s lelkem veled változik!
Szeretnél szebben lakjék a düh?
Légy, mint a külsőd, szíves és szelíd,
Vagy legalább magadhoz jószívű:
Nemzsd utódot, szívem is kér, - hadd éljen
Szépséged tovább benned s a tiédben.

Gyöngyös Imre fordítása:

Szégyellj: úgy vagy, hogy senkise szerethet;
még magaddal is könnyelmű lehetsz;
elismerem, elég sokan szeretnek,
de világos, hogy senkit sem szeretsz;
a gyilkos harag úgy fejedbe megy,
hogy még önmagad ellen is fellázad
és tönkreteszi fényes küllemed,
melyet ápolni lenne bár a vágyad.
Változz, hogy lelkem változtassam át;
düh jobban él benned, mint szeretet;
légy kedvesebb magadhoz legalább,
ha nem lehetsz kegyes, mint küllemed;
hozd létre másodat szerelmemért;
szépséged él majd benn, mint benned élt.

KLÁRA DU TOIT

let's cook hungarian

I hope you all had a pleasant Christmas!

With the difficult financial situation we have, everyone is conscious of having to look after the pennies. So our usual custom to eat lentils at New Year's is very handy because there is nothing more delicious than a plate of lentils with some fresh bread. Legend has it that the lentils dinner on New Year's brings good luck and ensures financial reward all through the year... Not to mention that lentils are a great source of protein - better than eating meat.

The Christmas ham bone is ideal to cook lentils with at New Year's, so I thought I'd share the recipe with you. But this recipe is just as delicious without meat if you want to keep it vegetarian.

I wish you all a happy New Year and look forward to sharing lots of recipes with you in 2011!

Lentils Stew (*Lencsefőzelék*)

1 large mug lentils (300-400g)
leftover ham bone, smoked ham pieces or bacon stock (optional)
2-3 bay leaves 8-10 peppercorns
1 parsnip 1 tbsp cornflour
juice of a lemon salt to taste, sourcream

Soak the lentils in a bowl of cold water overnight. Next day drain the lentils, put in a large pot together with the ham bone (optional) and cover with cold water, bring to simmering point. Add bay leaves, peppercorns and parsnip (peeled and sliced in two lengthways) and ham pieces or bacon stock if not using a ham bone and continue simmering for about 45 minutes. When lentils have softened check taste for saltiness, add salt as required. Thicken with cornflour mixed with cold water, then add lemon juice to taste. Simmer for a further 10 minutes. Before serving mix in a generous spoon of sourcream. Serve with plenty of fresh bread (and extra sourcream and vinegar on the side). **Jó étvágyat!** ■

THE NEW IMMIGRATION ACT

The new Immigration Act came into force on 29 November 2010 and is called "Immigration Act 2009", despite taking effect in 2010. It replaces the Immigration Act 1987 and everyone is in agreement that the old act was overdue for a major overhaul! One might be forgiven to think that a major overhaul like this would have

equally major ramifications for immigrants from Hungary or elsewhere. The reality is, however, that the Immigration Act 2009 has little or no influence on the assessment and outcome of Residence or Work Visa Applications.

Why is that? The reason is that the question whether or not an immigrant qualifies for a Work or Residence Visa is mainly determined by Immigration Policy and not by Immigration Law (the Act). The Immigration Act delegates the authority to draft immigration policy to the Immigration Ministry. The Minister ultimately decides according to which policy a person should be granted a visa. The points system of

the Skilled Migrant Category and the Shortage Lists for Work Visa applications are all policies drafted by the Ministry. The Immigration Act 2009 has not changed the policy in any substantial matter.

Policy changes and/or the interpretation of policies usually have a much bigger impact on the assessment and outcome of visa applications. Here are two important changes and developments:

In September 2010 the Department of Labour took further professions off the Immediate Skill Shortage List. This is a trend that started in June 2009 triggered by the world economic crisis and the following recession in New Zealand. As a consequence, it became harder and harder to apply for a work visa in New Zealand. This applies not only for first time work visa applicants but also for people who had been living and working in New Zealand for several years already – for a lot of them it came as a big surprise when their (routine) work visa extension was declined for the first time!

It is equally surprising for some Residence Visa applicants when their Residence Visa application is declined despite being employed here in New Zealand. This has to do with the interpretation of "Skilled Employment". Only employees who are in Skilled Employment

will have their New Zealand job awarded with points under the Skilled Migrant Category. In recent years the way Immigration New Zealand interprets Skilled Employment has changed considerably. The principal is easy to understand: New Zealand only wants to have skilled migrants – unskilled migrants are not welcome. Despite a list of occupations that are officially considered skilled occupations the applicant faces many uncertainties. The fact that an occupation is listed does not mean that Immigration New Zealand will accept it as Skilled Employment. Chefs, Restaurant Managers and Farm Managers had to find out "the hard way". Some of their residence applications had been declined despite their profession being listed by INZ as skilled occupation!

Work and Residence Visa applicants should therefore check before they send in their application to Immigration New Zealand how their chances are and if their chances can be improved! ■

This article is from Peter Hahn a former German solicitor and Director of 'Hahn and Associates' (www.peterhahn.co.nz). Peter is a fully licensed Immigration Advisor. Hahn & Associates Ltd was established in 1994 and specialises in immigration and business advice for, predominantly, German clients. Since Jozef Citari, who speaks Hungarian fluently (among other languages), joined Hahn & Associates in 2008 the company also counts an increasing number of Hungarians to their clientele.

Contents

Képes ajánló – Pictured here - 2			
Az új Új-Zéland – Paul Hellyer	3, 11		
The New New Zealand – Paul Hellyer	3, 11	Szellemi értékeink: Illyés Gyula	24-25
Nagy László: Adjón az Isten	4	Hungarian Poets: Gyula Illyés	26
Gyöngyös Imre: Frivol	4	Digitális fotópályázat/Digital Photo Competition	27
Szabó Lőrinc: Újévi katica	4	Barangoló: Nyugat-Dunántúl	28, 30
Belgium passes the EU Presidency flag to Hungary	5	Wanderlust: Western Transdanubia	29
A Szilveszter története	6	Zoltán Apáthy (1913, Budapest – 2010, Wellington)	31
Saint Sylvester	7	My Last Visit to Hungary – Thiam Ch'ng Szentirmay	32-33
Written at midnight – Panni Palásti	7	News about Hungarians in New Zealand	34-35
Magyar rovásírás	8-9	Balogh József: Mit kívánok	34
Old Hungarian Script	10-11	Hungarian language classes	35
Régiók találkozása a Magyar Kultúra Alapítvány égisze alatt		Recent News from Hungary (compiled by P. Hellyer)	36-38
– Dr. Koncz Gábor	12-13	Kuckó	39
Szögek a kerítésben	13	Sport	40
Political Culture: Hungary and Russia Compared – Gábor Hellyer	14-15	Humor – Humour	40
Konduktív pedagógia/Új-Zéland konduktív munka – Cseh Anna	16	Gyöngyös Imre Shakespeare-je (10. szonett)	40
Conductive Education – the Broad Picture	17	Let's Cook Hungarian – Klára Du Toit	41
Konzuli közlemények – Consular News	18-19	The New Immigration Act – Peter Hahn	41
Emberek és történetek: Novák Csanád	20-21	Contents	42
Élő hagyományok: Egy kis fehér kerti pad, avagy röviden		Value of the Forint	42
a magyar pleine air festészetről – Szegedy Krisztina	22	Hungarian Communities in New Zealand	42
Living Traditions: A Little White Garden Bench: A Brief History		Impresszum	42
of Hungarian Pleine Air - Krisztina Szegedy	23	Tibor Boromisza's paintings	43-44

VALUE OF THE FORINT

RATES AS AT **15 JANUARY 2011**
BASE CURRENCY IS HUF.

Currency Unit	HUF/Unit
EUR Euro	276.78
USD United States Dollar	206.74
GBP United Kingdom Pound	328.04
CAD Canada Dollar	208.89
AUD Australia Dollar	204.56
NZD New Zealand Dollar	158.46
CZK Czech Republic Koruny	11.35
HUF Hungary Forint	1.00
PLN Poland Zlotych	71.39
ROL Romania New Lei	64.95
RUR Russia Ruble	6.89

KÖVETKEZŐ SZÁM:

A Magyar Szó 2010/2011-es előfizetési évének harmadik, vagyis a 2011. márciusi számhoz beküldendő anyagot kérjük **2011. február 15-i** határidővel a szerkesztőhöz eljuttatni. Bár gépett, vagy kézírással készült anyagot is szívesen látunk, sok munkamegtakarítást jelent, ha a küldött anyag számítógépen készült, és e-mailen, vagy lemezen (diszken) küldik el.

E-mail: magyarszo@hungarianconsulate.co.nz; postacím: PO Box 29-039, Wellington 6443.

NEXT ISSUE:

The deadline for the first issue of the 2010/2011 subscription year, that is the March 2011 issue is **15 February 2011**. Where possible please send contributions in computer-readable format (i.e. e-mail or disc). Email: magyarszo@hungarianconsulate.co.nz; postal address: PO Box 29-039, Wellington 6443.

HUNGARIAN COMMUNITIES IN NEW ZEALAND**AUCKLAND HUNGARIAN CLUB**

President: Tamás Paulovics
PO Box 109-138, Newmarket, Auckland
Tel: +64 21-103-1161
Email: tpaulovits@woosh.co.nz

HUNGARIAN SOCIETY OF WELLINGTON

President: Éva Bródy Popp
1 Raroa Rd, Kelburn, Wellington
Tel: +64 4 475-7775
Fax: +64 4 475-5555
Email: p0ppsi@yahoo.co.nz

HUNGARIAN CLUB, CHRISTCHURCH

President: István Tóth
11 Hardy Street, New Brighton, Christchurch
Tel: +64 3 355-7448
Fax: +64 3 355-7458
Email: toth2@xtra.co.nz

Founder (Alapító): Paul Szentirmay

Publisher/Chief Editor (Kiadó/főszerkesztő): Klára Szentirmay

Editor/Design (Szerkesztő/tervező): Tünde Máté

Communications to: PO Box 29-039, Wellington, New Zealand 6443 tel: 64-4-973-7507 fax: 64-4-973-7509

Email: magyarszo@hungarianconsulate.co.nz

website/honlap: www.hungarianconsulate.co.nz

© Magyar Szó 1991-2011

all rights reserved/minden jog fenntarva

ISSN 1171-8978

The aim of the Magyar Szó is to serve the interest of Hungarians living in New Zealand by publicising matters of interest and importance to them, and by documenting the life of the Hungarian community in New Zealand. The first issue was published as a circular for the Hungarian Community in Wellington. Since September 1991 (issue no. 6) the Magyar Szó has nationwide coverage and is sent only to subscribers. Opinions expressed in this bulletin do not necessarily reflect those of the Magyar Szó, its editors or the Hungarian Consulate-General.

The bulletin is published every third month, commencing in September. The subscription charge (within New Zealand) for twelve months is \$40.00, students and beneficiaries, \$35.00; NZ\$45.00 to Australia, NZ\$47.00 to other places, and is payable to "Magyar Szó", or by direct debit to Magyar Szó, Bank of New Zealand (BNZ), 020585 0082725 01.